

Samiyeli sɛwɛ kɔŋgbanna

SAMIYELI

sɛwɛ kɔŋgbanna

Sɛwɛ wi nawa sɛnrɛ

Samiyeli sɛwɛ kɔŋgbanna wi yɛn sɛwɛ wa kɔnsaga nunɔba. Ki sɛwɛ pàa wi kɔn, a wì yiri shyen, katugu wi kɔnrɔ shyen ti saa ya kɔ sɛlɛgɛ sɛwɛ nà pɛ ma migi wi nunɔba ni. Sɛwɛ wi yɛn na para lere nà sɛnrɛ na ma wɛ, wo mɛgɛ ko ki yɛn sɛwɛ wi na. Pàa pye naa yinri Samiyeli. Wila pye Yɛnɔlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ. Wo wila pye Izirayeli tara ti kiti kɔnfɔ pɔŋgo woo wɛ.

Samiyeli sɛwɛ kɔŋgbanna wi yɛn na para wagati nà wila toro maga lɛ kiti kɔnfɛnɛ pɛ na fɔ ma saa gbɔn wunlumbolo pɛ na ko wagati kagala koro sɛnrɛ na. Wa sɛwɛ wi kɔnsaga kɔŋgbanna ki ni (1-7), Samiyeli wila Izirayeli woolo pɛ saga, a pɛ malaga gbɔn pɛ juguye pɛ ni. Naa wagati wà la kaa toro, a Izirayeli woolo pɛ si Yɛnɔlɛ li yɛnri li wunluwɔ kan pɛ yeri, jango wi pɛ pye nunɔba kɔnaa mbaa pɛ malɔŋgbɔɔnlɔ pɛ yɛgɛ sinni.

Wa sɛwɛ wi kɔnsaga shyen wogo ki ni (8-15), wɛ Fɔ wila ki lɛ wa Samiyeli wi nawa wi sa sinmɛ kpoyi wo Sawuli wi na mboo pye Izirayeli tara ti wunlunana kɔŋgbanna. Sawuli naa wi pinambyɔ Zhonatan wi ni, pàa pinlɛ ma malaga lɛgɛrɛ gbɔn Amɔ cɛnlɛ woolo naa Filisiti tara fɛnɛ pɛ ni ma ya pɛ ni. Ɛɛn fɔ Sawuli wi sila pye sinnɛ Yɛnɔlɛ li ni kpayi.

Wa sɛwɛ wi kɔnsaga taanri wogo ki ni (16-31), we Fɔ wɪla Samiyeli wi yɛgɛ sin wi sa sinmɛ kpoyi wo Zhese pinambyɔ Davidi wi na, mboo wɔ wunluwɔ. Davidi wi cew tawa pi kala na konaa wɪla kaa pye tara ti malaga gbɔnfɔ gbɔɔ ki kala, Sawuli wɪla pye na yenjara piin wi ni. Davidi wɪla malingbɔɔnlɔ ngbelege gbogolo wi yɛɛ kan yɛgɛ nga na konaa wɪla fe ma laga Sawuli wi na yɛgɛ nga na, sɛwɛ wi sɛnrɛ sannda ti yen na para ko wogo ko na. Pungo na, wa Samiyeli sɛwɛ shyen woo wi ni, pe yaa Davidi wi tɛgɛ wunluwɔ pi na.

Kagala ngele ke maa piin sugusugusugu na lara, ke legerɛ yen laga ki sɛwɛ na wi ni. Yɔn lemɛ mba fuun pi maa piin tara ti nawa kagala yɛgɛ wɔmɔ pi na, po naa pi ni fuun, Yɛnɛɛ li yen yaraga pyew ki go na. Lɔa ki yo Yɛnɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Eli wi kan fɔ: «Leele mbele kaa na gbogo, mi maa pe gbogo. Ɛɛn fɔ mi yen ma mbele mben, mi yaa ti fɛrɛ mbe poro ta» (1 Sami 2.30).

Sɛwɛ wi yen ma kɔɔnlɔ yɛgɛ nga na

Samiyeli wɪla pye Izirayeli woolo pe kiti kɔnfɔ
1-7

Samiyeli wo naa wunlunaɲa Sawuli pe kala 8-
15

Sawuli wo naa Davidi pe kala 16-31

Yɛnɛɛ lɔa Davidi wi wɔ wunluwɔ 16.1-23

Davidi wɪla Goliyati wi gbo 17.1-58

Sawuli wɪla pye naga lagaja mbe Davidi wi
gbo 18-30

Sawuli naa wi pinambiile pe kunwɔ 31.1-13

SAMIYELI WILA PYE IZIRAYELI

WOOLO PE KITI KŌNFŌ

1-7

*Elikana naa wi jεεε shyen
pe kala wa Silo ca*

¹ Naŋa wà la pye wa Aramatayimu Zofimu ca, wa Efrayimu yanwira tara ti ni. Pàa pye naa yinri Elikana†. Elikana to wo lawi ŋa Yerohamu. Yerohamu to wo lawi ŋa Elihu. Elihu to wo lawi ŋa Tohu. Tohu to wo lawi ŋa Zufu, wo la pye Efrayimu cεnε woo.

² Jεεε shyen pàa pye Elikana wi yeri. Pàa pye na nunŋba yinri Anna, na sanŋa wi yinri Penina. Piile la pye Penina wo yeri, εεn fŏ Anna wo sila pyŏ se.

³ Kila pye yeεε pyew, Elikana wi ma yiri wa wi ca ma kari wa Silo ca mbe sa Yawe Yεnŋεε na yawa pi ni fuun fŏ† li gbŏgŏ mbe saara wŏ li yeri. Eli wi pinambiile shyen, Ofini naa Fineyasi, pa pàa pye wa ki laga ki ni; poro pàa pye Yawe Yεnŋεε li saraga wŏfenne wele.

⁴ Kila pye, na Elikana wiga saraga ki wŏ pilige ŋga ni, wi ma wi jŏ Penina, naa wi pinambiile pe ni fuun konaa wi sumborombiile pe ni fuun pe tasaga kan pe yeri.

† **1:1 1.1:** Elikana naa wi tεleye pe ni pa pàa pye ma cεn wa Efrayimu yanwira tara ti ni. εεn fŏ mbe yala 1 Kuro 6.18-23laga ki ni, wi mbaa pye Keyati naa Kore poro setirige pyŏ. Punŋo na, poro wele Davidi wila kaa tεge yurukŏŏlo wa shεriŋo gbŏgŏ ki ni.

† **1:3 1.3:** Eki 23.14-19; 34.23; Dete 16.16-17; Zhouzu 18.1

⁵ Ξεν ƒɔ Anna wo na, wi ma tasaga shyen kan wo yeri; katugu Anna kala làa wi ndanla, ali mbege ta Yawe Yennɛle li sila ti wi pyɔ se.

⁶ Anna wi yenjɔ Penina wila pye naa nawa pi nɔgbanni naa jatere wi pinri wi na sanga pyew, katugu Yawe Yennɛle li sila wi kan pyɔ ni.

⁷ Ki wogo kila pye na piin ma yeɛ pyew. Sanga o sanga Anna wiga kari wa Yawe Yennɛle li go, Penina wi maa kayanɔa nii wi ni, ƒɔ wi maa gbele mbe koro ma wi se ka.

⁸ A wi pɔɔ Elikana wì suu yewe ƒɔ: «Anna, yinɔi na ma nɛɛ gbele? Yinɔi na, a mà sho ma se ka? Yinɔi na mà si yeɛ san? Mi si mbɔnrɔ ma yeri pinambyɔ ke na wi le?»

*Anna wila Yennɛle li yenri
luu saga*

⁹ (Ki yɔnlɔ li na) naa, pàa kaa li ma wɔ wa Silo ca, a Anna wì si yiri (ma kari wa sherigo gbɔɔ ki ni). Kila yala saraga wɔƒɔ Eli wila pye ma cen wa wi jɔngɔ ki na, wa Yawe Yennɛle li sherigo gbɔɔ yeyɔngɔ ki kɔrɔ tige ki tanla.

¹⁰ Anna wi nawa pila tanga wi na ƒɔ jɛnɔɛ. A wì si gbele jɛnɔɛ ma Yawe Yennɛle li yenri.

¹¹ Kona, a wì sigi yɔn ƒɔɔ na li kɔn ma yo ƒɔ: «E, Yawe Yennɛle mboro nɔ yawa pi ni fuun ƒɔ, mi nɔ ma tunmbyee na maga na jɔlɔɔ ki wele, na maga jatere pye na na, na mɛɛ ƒɛɛ na na, na maga pinambyɔ kan mi nɔ ma tunmbyee na yeri, mi yaa wi kan mboro nɔ Yawe Yennɛle ma yeri

wi yinwege piliye yi ni fuun ni. Yunnguluwo se ka ye wa wi go[†].»

¹² Naa Anna wila kaa na yenri na moni Yawe Yenɲele li yege sɔgɔwɔ, a Eli wi nɛɛ wi yɔn ki wele.

¹³ Anna wila pye na yenri wa wi yeɛ nawa, wi yɔngbaseɛɛɛ tɪla pye na tigile, ɛɛn fɔ pe sila pye naa sɛnyoro to nuru. A Eli wì sigi jate ndɛɛ wì tin sinmɛ ni.

¹⁴ A Eli wì suu pye fɔ: «Ma yaa ma sinndire ti pye sa gbɔn wagati wiwiin? Kari ma sɔɔn duven wì laga ma yeɛ na.»

¹⁵ A Anna wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Ayoo na tafɔ, mii duven wɔ, mii si sinmɛ welewe pa yege wɔ. Mi yen jele ɲa wi jatere wì piri wi na. ɛɛn fɔ na nawa sɛnrɛ to m̀ pye na yuun Yawe Yenɲele li kan.

¹⁶ Maga ka mi ɲa ma tunmbyee na jate paa jele ɲa wi sɔ wii yɔn wa yen. Maga ki yan m̀ yenri ma mɔ, kayanɲa gbɔgɔ ki yen na ni, a na jatere wì piri na na fɔ jɛnɲɛ.»

¹⁷ Kona, a Eli wì suu pye fɔ: «Ta kee yeyinɲɛ na! Nɲa mà yenri Izirayeli woolo Yenɲele li yeri, ligi kan ma yeri.»

¹⁸ A Anna wì sho fɔ: «Mi ɲa ma tunmbyee, Yenɲele sa ti mbe yinmɛ ta ma yege sɔgɔwɔ!» Kona, a wì si yiri ma kari ma saa ka. A wi yege cɛnwɛ pì si kanɲa.

¹⁹ Ki goto yirifaga ki na, a ɛlikana naa wi go woolo pe ni pè si yiri ma saa fɔli Yawe Yenɲele

[†] **1:11 1.11:** Kila pye paga lere ɲa kan Yenɲele li yeri wila tunngo piin li kan, paa wi go ki kulu (Nɔmbu 6.1-21; Kiti 5.2; 13.5; 16.17).

li yege sɔgɔwɔ mali gbɔgɔ. Ko punɔgo na, a pè si sɔngɔrɔ ma kari wa pe yeri wa Arama ca. A Elikana wì si fili wi jɔ Anna wi ni. A Yawe Yennɛle li si kajɛnɔge pye maa kan.

²⁰ Naa wagati wà la kaa toro, a Anna wì si kugbo le ma pinambyɔ se. A wì suu mɛge taga naa yinri Samiyeli†, katugu wìla yo fɔ: «Mùu yenri Yawe Yennɛle li yeri.»

Anna wìla wi pinambyɔ wi le Yennɛle kɛɛ

²¹ Ki yele li lurumbanna, Anna wi pɔlɔ Elikana wì si kari naa wa Silo ca wo naa wi go woolo pe ni fuun pe ni, mbe sa saraga nɔga pe maa woo Yawe Yennɛle li yeri yele pyew ki wɔ, konaa mbe yɔn fɔlɔ na pàa le li tɔn.

²² Eɛn fɔ Anna wo sila kari pe ni, katugu wìla wi pɔlɔ wi pye fɔ: «Pyɔ na wiga ka laga yinne na sanga nà ni, pa mi yaa kari wi ni wa Silo ca mboo kan Yawe Yennɛle li yeri, kona wi yaa koro wa suyi.»

²³ A wi pɔlɔ Elikana wì sho fɔ: «Iɔga kì yɔn ma yege na, ma ko pye. Ma koro laga wi ni fɔ wi sa laga yinne na. Nɔga ki wa, Yawe Yennɛle li senyoro to mbe yɔn fili cɛ!» A Anna wì si koro wa ma pyɔ wi baro fɔ ma saa wi laga yinne na.

²⁴ Naa wìla kaa pyɔ wi laga yinne na, a wì si kari wi ni, naa napɔlɔ nunɔgba ni, nà wìla ta yele

† **1:20 1:20:** Eburuye senɛ ti ni maga logo Samiyeli ko kɔrɔ wo nà fɔ: Migi yenri.

taanri†, naa muwe culo ke ni konaa selege kasha yenle nungba duven ni, wa Yawe Yenjele li go ki ni, wa Silo ca. Pinambile laa pye jeele bere.

²⁵ A pe si napolo wi konli mee kari pinambile li ni Eli wi kan.

²⁶ A Anna wi sho fo: «Na tafo, na kala yaga. Na tafo, mi wugu ma kan fo muwi mi yen jele na wila pan ma yere na ma tanla, na ki laga nga ki na, ma Yawe Yenjele li yenri.

²⁷ Mila pye na yenri ki pyo na wo kala na. Nga mila pye na yenri, Yawe Yenjele ligi kan na yeri.

²⁸ Ki kala na, mi fun mi pan mboo kan Yawe Yenjele li yeri. Wi yaa kan Yawe Yenjele li yeri wi yinwege piliye yi ni fuun ni.»

A pe si foli le ki laga ki na, ma Yawe Yenjele li gbogo.

2

Anna wila Yawe Yenjele li son

¹ Kona, a Anna wi sigi yenrewe mba pi yenri ma yo fo:

«Yawe Yenjele li nayinme gboo kan na yeri.

Yawe Yenjele lilan yologo ki yirige.

Mbe ya para koni na mbenfenne pe na.

Mi yen na yogori, katugu Yawe Yenjele lilan sho.

² Yaraga ka yege woro wa kpoyi paa Yawe Yenjele li yen.

Yenjele la yege woro wa mboro pungo na.

† **1:24 1.24:** Mbe yala Yenjele senre sewe lee na paà yan wa Kumirani laga ki na wi ni, konaa Yenjele senre sewe leele mbele pe yen Gireki senre naa Siriyaki senre ni, nga ki yo fo no na wi ta yele taanri ki yen ma yonlogo wa pe ni ma yo fo napene taanri.

Walaga† ka woro wa mbaa we go singi paa we
Yenñele li yen.

³ Ye ye yee gbogowo senre ti yaga.

Senjagara ka ka yiri wa ye yon;

katugu Yawe Yenñele li yen Yenñele na li yen kala
pyew li jenfo.

Lo li maa leele pe kapyere ti ni fuun ti taanla na
wele.

⁴ «Malingboonlo pe sandiga ki kaw.

En fo fannogoo fenne pe fannga ta.

⁵ Mbele paa pye yaara tafenne, poro ye tunndo
ni na yaakara lagajaa.

Fungo la pye mbele na, poro ka ma tin.

Jambasee jate wi piile koloshyen se.

Jele na pinambiile legere la pye wi yeri, wuu piile
pe la.

⁶ «Yawe Yenñele lo li ma yinwege kan,

lo li ma si ti lere ma ku fun.

Lo li ma lere wi tirige wa kuulo tara,

lo li ma suu yirige maa wo wa.

⁷ Yawe Yenñele lo li ma lere pye fyonwo fo,

lo li ma si lere pye yarijende tafa.

Lo li ma lere wi tirige,

lo li ma si lere wi yirige.

⁸ Lo li ma fyonwo fo na wi yen ma cen wa
gbannghan wi ni wi yirige wa,

lo li ma si joloo fo wi yirige mboo wo wa fyongoo
ki ni,

† 2:2 2.2: Yenñele li yen walaga, ko koroo wo yen fo li yen leele
pe go sigefo; Dete 32.4; 2 Sami 23.3; Yuuro 18.3; 86.8.

mboo kan censaɲenge ni wa fanɲga fenne pe
 sɔgɔwɔ,
 mboo kan wunluwɔ jɔngɔ gbɔgɔwɔ wogo ni.
 Yawe Yenɲele lo li tara ti gbegele mari tenge,
 ma dunruya wi tenge wa wi nɔgɔna cɛnyaara ti
 na.

⁹ Mbele pè taga li na, li maa wele pe na.
 Ɛɛn fɔ lepeele poro yaa ku wa wɔwɔ pi ni;
 katugu lere kpɛ se ya yawa ta wi yɛera fanɲga
 ko ni.

¹⁰ «Yawe Yenɲele li yaa li mbenfenne pe tɔngɔ.
 Yawe Yenɲele li ma ti yenɲele gbaanra ma yiri
 wa naayeri pe mɛge ni.
 Li yaa kiti kɔn tara ti lagapyew ki na.

«Li yaa yawa kan li wunluwɔ wi yeri,
 mbe fanɲga kan ɲa li sinme kpoyi wo wi na maa
 wɔ wi yeri.»

¹¹ Ko punɲo na, a Elikana wì si songɔrɔ ma
 kari pe yeri, wa Arama ca wo naa wi jɔ Anna.
 Ɛɛn fɔ, a lenambyɔ wì si koro wa saraga wɔfɔ Eli
 wi tanla na tunɲo piin Yawe Yenɲele li kan.

*Saraga wɔfɔ Eli wi pinambiile
 pe kala*

¹² Eli pinambiile pàa pye kafaara pyefenne, pe
 sila Yawe Yenɲele li jɛn.

¹³ Kala na ki saraga wɔfenne pàa pye na piin
 leele pe kanɲɔlɔ, li na: Kila pye sanga o sanga
 lere wa ka pan mbe saraga wɔ, pe kaa kara ti
 sori sanga ɲa ni, saraga wɔfɔ wi tunmbyee wa
 mɛɛ pan kara wɔwanla njegele taanri wolo ni wi
 kɛɛ.

14 Wi mɛɛ li sun wa kara sɔgɔcɔgɔ ki ni, wa fuwa cɔgɔ ki ni, nakoma wa tugurɔn cɔgɔ ki ni, nakoma wa nɛgɛdaga wi ni, nakoma wa cɔgɔ jɛɲgɛ ki ni. Na wanla liga yiri nda fuun ni, to ma pye saraga wɔfɔ wi woro. Pa paa pye naga piin yɛɛn Izirayeli woolo mbele fuun paa pye na paan wa Silo ca pe na.

15 Wagati wa ni yɛɛɛ, sanni pe sa yaayogo yanlaga ki sogo, saraga wɔfɔ wi tunmbyee wi ma pan mbege yo ŋa wì pan mbe saraga ki wɔ wi kan fɔ: «Kara ta kan na yeri kalaworo saraga wɔfɔ wi kan, katugu wi se ka yɛnlɛ ma kasɔgɔrɔ ti na, kaawɔ katipiire to†.»

16 Lere ŋa wì pan mbe saraga ki wɔ, na wiga wi yɔn sogo mbe yo fɔ: «Ki yaga pe yanlaga ki sogo gbɛn, puŋgo na, mɛɛ pan ma nda tɔɔn ndanla ti wɔ», tunmbyee wi ma yo fɔ: «Ayoo, ti kan fɔɔnfɔɔn ŋga na, nakoma mi yaa ti wɔ fanŋga na.»

17 Kì pye ma, ki lefɔnmbɔlɔ pe kapege kila tisaw Yawe Yɛnɲɛlɛ li yɛgɛ na, katugu paa pye na Yawe Yɛnɲɛlɛ li saara ti tifaga.

18 Samiyeli wo na, wìla pye naa tunŋgo ki piin Yawe Yɛnɲɛlɛ li yɛgɛ sɔgɔwɔ. Lenambyɔ lawi, wìla pye na efodi wi nii, wo ŋga paa gbegele len jese ni.

† 2:15 2:15: Eli wi pinambiile pe kapege kila gbɔgɔ fɔ jɛɲgɛ, katugu kila pye na lere ka pan mbe saraga wɔ, paa ki yaga pe Yawe Yɛnɲɛlɛ li tasaga ki kan li yeri gbɛn, mbe si jɛn mbe pe tasaga ki wɔ. Mbe yala Moyisi lasiri wi ni, kila pye, na paga yaayogo ki konli, ki ma daga pege yanlaga naa ki yanlaga lara ti sogo le teere wa saraga wɔsaga ki na Yɛnɲɛlɛ li kan; Levi 3.16; 4.8-10,26,31,35; 7.28-31; 17.6.

¹⁹ Kìla pye yeḽe pyew, wi nɔ wi ma deritonlogo yana la ti wi kan. Na wi kaa kee wa Silo ca wo naa wi pɔɔ wi ni sa saraga nga pe maa woo yeḽe li ni ki wɔ, wi mɛɛ kari derege ki ni ma saa ki kan wi yeri.

²⁰ A Eli wì si duwaw pye Elikana naa wi jɔ pe kan ma yo fɔ: «Yawe Yennɛḽe li ti ma piile pele yege se ma jɔ wi na, ɲa wì le Yawe Yennɛḽe li kɛɛ wi yɔnlɔ!» Ko punɔgo na, a pè si songɔɔ ma kari wa pe ca.

²¹ Yawe Yennɛḽe làa duwaw Anna wi na, a wì si kugborɔ ta yege le ma pinambiile taanri se konaa sumborombiile shyen ni. Ma si yala, lenambyɔ Samiyeli wila pye na yege tuun na paan Yawe Yennɛḽe li yege sogɔwɔ.

Eli wila para wi pinambiile pe na

²² Saraga wɔfɔ Eli wila le fɔ jɛɲge. Nga wi pinambiile pàa pye na piin Izirayeli woolo pe ni fuun pe na, wila ki wogo ki logo. Pàa ki yo wi kan fun fɔ jɛḽe mbele pàa pye na tunɲgo piin wa filisaga paraga go ki yɔn na, wi pinambiile pàa pye na sinle pe ni.

²³ Kona, a Eli wì si pe pye fɔ: «Yinɲi na, a ye nɛɛ ki kapyere cenle li piin? Mi yen naga nuru leele pe ni fuun pe yeri fɔ ye kapyere ti yen ma tisaw.

²⁴ Yege kapyere ti yaga na pinambiile, katugu nga mila nuru ye kanɲɔɔ ki woro ma yɔn. Ye yen na Yawe Yennɛḽe li woolo pe punɲgu konɔ jenne li na.

²⁵ Na lere ka kapege pye wi lewee yenle na, Yennɛḽe li ma sulu ki fɔ wi na; ɛɛn fɔ na lere ka

kapege pye Yawe Yenḡeḡe lo jate na, ambo wi yaa sulu ki fo wi na?»

Konaa ki ni fuun, Eli pinambiile pe sila yenḡe mbe pe to wi yerewe senre ti le, katugu Yawe Yenḡeḡe laa pye na jaa pe ku.

²⁶ Lenambyo Samiyeli wo na, wila pye na yege tuun na paan. A wi kala li si Yawe Yenḡeḡe li ndanla ko naa leele pe ni.

*Yenḡeḡe laa Eli naa wi go woolo
pe joloo wogo ki yo*

²⁷ Pilige ka, Yenḡeḡe li lere† wà si pan Eli wi koroo maa pye fo: «Pa Yawe Yenḡeḡe li yo yeen fo: <Sanga ḡa ni ma teleye paa pye Farawon wi kulolo wa Ezhipiti tara, mi yo maga jen ma yo mila na ye naga pe na.

²⁸ Ma tele Aron wo mila wo Izirayeli cengele sanḡala ke sogoo, jango wila na saraga wogotunḡo ki piin, wila saara woo wa na saraga wosaga ki na, wila wusuna nuwo taan wi sori konaa wila efodi wi nii na yege sogoo. Izirayeli woolo, saara nda pe ma wo ma sogo, mila wi tasaga kan wi yeri ma yiri wa ti ni†.

²⁹ Saara naa yarikanra nda miḡi kologo kan ma yo paa ti woo wa na censaga ki ni, yinḡi na ye nee ti tifaga? Yinḡi na, a ma nee ma pinambiile pe gbogo ma we na na? Saara nda fuun Izirayeli, na woolo pe maa woo na yeri, a yaa ti yanlaga lara ti kaa na too.>

³⁰ Ki kaa pye yeen, mi ḡa Yawe Yenḡeḡe, Izirayeli woolo Yenḡeḡe le, na senyoro ti nda:

† **2:27 2.27:** Yenḡeḡe yon senre yofa wo paa pye na yinri fun Yenḡeḡe li lere; 1 Sami 9.6,10; 1 Wunlu 13.1,14. † **2:28 2.28:** Eki 28.1; Levi 7.35-36

«Mila yo fɔ ma go woolo poro naa ma tɛɛye go woolo pe yaa la tunŋgo piin na yege sɔgɔwɔ suyi†.» Eɛn fɔ koni, mi ŋa Yawe Yenŋɛɛ, na senyoro ti nda: «Ki se pye ma naa. Katugu leele mbele kaa na gbogo, mi maa pe gbogo. Eɛn fɔ mi yen ma mbele mben, mi yaa ti fere mbe poro ta.»

31 Wele, wagati wa yen na paan, mi yaa ma fanŋga ki kɔ, mbɔɔn go woolo pe fanŋga ki kɔ; fɔ lelenŋbaraga se ka ta wa ma go ki ni.

32 Ma yaa jɔlɔgɔ ta na censaga ki wogo ki na, ma si yala kala pyew li yaa la yɔngɔ Izirayeli woolo pe kan. Lelenŋbaraga kpe se ka yan wa ma go.

33 Mi yaa ma woolo nunŋba yaga go na, wa na saraga wɔgɔtunŋgo ki ni. Eɛn fɔ ko yaa pye, janŋgo mbɔɔn kan ma yentunwɔ legerɛ wɔ konaa mbe kayanŋa le ma ni. Ma setirige piile pe yaa kaa kuun pe lefɔnrɔ sanga wi ni.

34 Ŋga ki yaa pye ma pinambiile shyen Ofini naa Fineyasi pe na, ki yaa pye kacɛn nda mila yuun ma kan ti wogo ki na. Pe ni fuun shyen pe yaa ka ku pilige nunŋba.

35 Ko punŋo na, mi yaa saraga wɔfɔ wa wɔ na yeɛ kan, ŋa wi yaa pye tagawa ni. Wi yaa kaa tanri mbaa yala na jatere naa na nandanwa kala li ni. Mi yaa setirige ka kan wi yeri, ŋga ki yaa pye tagawa ni mbaa tunŋgo piin wunluwɔ ŋa mi

† 2:30 2:30: Eki 29:9; Levi 8-9; Nombu 16-17; 25.13

yaa ka wɔ wi yege sɔgɔwɔ sanga pyew†.

³⁶ Kona, ma go woolo mbele pe yaa ka koro go na, pe ni fuun pe yaa kaa paan mbaa foli wi yege sɔgɔwɔ mbaa warifuwe pyɔ nunɔba naa yaakara jɛennjenri yenri wi yeri. Pe yaa kaa wi yenri mbaa yuun fo: <Ki yaga ma saraga wɔgotunɔgo ka kan we yeri waa piin, jango we yaakara jenri ta waa kaa.> »

3

Yenɔɛle làa Samiyeli wi pye li yɔn senre yofɔ

¹ Lenambyɔ Samiyeli wila pye na tunɔgo piin Yawe Yenɔɛle li kan wa Eli wi tanla. Ki wagati wi ni, Yawe Yenɔɛle li sila pye na para leele pe ni fyafyaw, yariyanra nda làa pye na nari pe na, ti sila pye na piin fyafyaw.

² Yembine la ni, saraga wɔfo Eli wila pye ma sinle wa wi sinlesaga. Ki sanga wi ni, kila yala wi yengele kè te, wi woro na yaan jenge.

³ Samiyeli wila pye na wɔnlɔ wa Yawe Yenɔɛle li go ki ni, wa laga nga Yawe Yenɔɛle li yɔn finliwe kesu wila pye ma tege we. Yenɔɛle li fitanla† wila pye na yiin bere.

† **2:35 2.35:** Ki verise ɔa wi Yenɔɛle yɔn senre ti yen na yuun na kee Eleyazari setirige pyɔ Zadoki wo yeri, ɔa wi mbaa ka pye saraga wofenne to wa Abiyatari wi yɔnlɔ Salomɔ wi wunluwɔ pi lesanga wi ni; 2 Sami 8.17; 15.24,35; 20.25; 1 Wunlu 2.35; 1 Kuro 29.22. † **3:3 3.3:** Fitanla wila daga mbaa yiin yembine li ni fuun li ni wa Yenɔɛle go ki lajenge kpoyi ki ni; Eki 27.20-21; 30.7-8; Levi 24.3-4; 2 Kuro 13.11.

⁴ Kona, a Yawe Yenṅeḷe l̄i si Samiyeli wi yeri. A w̄i si sho ma yo: «Naw, mi ṅa.»

⁵ A w̄i si yiri ma fe ma kari wa Eli wi tanla ma saa wi pye f̄o: «Mi ṅa, katugu m̄ala yeri.»

A Eli w̄i sho f̄o: «Mi s̄oon yeri, sonḡoro ma sa sinḷe.» A Samiyeli w̄i si sonḡoro ma saa sinḷe.

⁶ A Yawe Yenṅeḷe l̄i si Samiyeli wi yeri naa. A w̄i si yiri ma kari wa Eli wi tanla naa ma saa wi pye f̄o: «Mi ṅa, katugu m̄ala yeri.»

A Eli w̄i suu pye f̄o: «Na pinambyo, mi s̄oon yeri; sonḡoro ma sa sinḷe.»

⁷ Ma si yala Samiyeli wi fa Yawe Yenṅeḷe li jen gben, li fa si para wi ni gbogoyi gben.

⁸ A Yawe Yenṅeḷe l̄i si Samiyeli wi yeri naa ki taanri wogo na. A Samiyeli w̄i si yiri ma kari wa Eli wi tanla, ma saa wi pye f̄o: «Mi ṅa, katugu m̄ala yeri.»

Kona, a Eli w̄i sigi jen ma yo Yawe Yenṅeḷe lo l̄aa pye na lenambyo wi yinri.

⁹ A w̄i si Samiyeli wi pye f̄o: «Kari ma sa sinḷe. Na paga ma yeri naa, ma yo f̄o: <Yawe Yenṅeḷe, ma tunmbyee wila nuru ma yeri!> » Kona, a Samiyeli w̄i si sonḡoro ma saa sinḷe wa wi sinḷesaga.

¹⁰ A Yawe Yenṅeḷe l̄i si pan ma yere le wi tanla, ma suu yeri paa kongbanṅga ki yen ma yo f̄o: «Samiyeli, Samiyeli.» A Samiyeli w̄i sho f̄o: «Yawe Yenṅeḷe, ta para, katugu ma tunmbyee wi yen na nuru ma yeri.»

¹¹ Kona, a Yawe Yenṅeḷe l̄i sigi yo Samiyeli wi kan f̄o: «Wele, mi yaa kala la pye laga Izirayeli

woolo pe sɔgɔwɔ, fɔ lere o lere wi yaa li logo ki yaa to wi yɔn na.

¹² Jɔlɔgɔ kagala ngele fuun m̀ yo Eli go woolo pe kanngɔlɔ, mi yaa ke pye mbe ke yɔn fili, mbege le wa ke lesaga sa gbɔn wa ke kosaga ki na.

¹³ M̀ila wi yeri makɔ ma yo mi yaa kiti kɔn wi go woolo pe na fɔ sanga pyew, katugu ẁila wi pinambiile pe kapege ki jɛn, p̀aa pye nala tifaga, ɛɛn fɔ wi sila ki wɔ pe kɛɛ.

¹⁴ Ki kala na, m̀i wugu Eli go woolo pe kan fɔ ko saraga woro wa, ki yarikanga si woro wa, nga ki yaa ti pe pe kapere ti kala yagawa ta.»

¹⁵ A Samiyeli ẁi si koro ma sinle fɔ ma saa gbɔn ki goto pinliwɛ pi ni. Kona, a ẁi si yiri ma Yawe Yɛnɛle li go ki kɔɔrɔ ti yengele. Samiyeli ẁila pye na fyɛ mboo yariyanga senre ti yegɛ yo Eli wi kan.

¹⁶ ɛɛn fɔ, a Eli ẁi suu yeri ma yo fɔ: «Na pinambyɔ Samiyeli.»

A Samiyeli ẁi si sho ma yo fɔ: «Naw, mi na.»

¹⁷ A Eli ẁi suu yewe ma yo fɔ: «Yingi Yɛnɛle li yo ma kan? Maga ka ta kpe lara na na. Senre nda fuun li yo ma kan, na maga ki senpyɔ nunɔba lara na na, Yɛnɛle li jɔlɔgɔ gbɔgɔ wa ma na.»

¹⁸ Kona, a Samiyeli ẁi sigi senre ti ni fuun ti yegɛ yo wi kan, wi sila ta lara wi na. A Eli ẁi sho fɔ: «Lo li yen Yawe Yɛnɛle le, nga kali ndanla li ko pye.»

¹⁹ Samiyeli ẁila pye na yegɛ tuun na paan, Yawe Yɛnɛle làa pye wi ni. Senre nda fuun làa yo, ta sila koro na ki kala lii li yɛɛ yɔn fili.

²⁰ Wa Izirayeli tara ti ni fuun ti ni, mbege le wa Dan ca fo sa gbɔn wa Berisheba ca, pe ni fuun pàa ki jɛn ma yo Samiyeli wi yɛn Yawe Yɛnɛle li yɔn sɛnrɛ yofɔ kaselege†.

²¹ Yawe Yɛnɛle làa pye nali yɛɛ nari wa Silo ca suyi. Pa làa pye nali yɛɛ nari Samiyeli wi na wa ki laga ki na, nali sɛnrɛ ti yuun wi kan.

4

¹ Samiyeli wila pye naga sɛnrɛ ti yuun Izirayeli woolo pe ni fuun pe kan.

*Filisiti tara fenne
pàa saa yɔn finliwɛ kɛsu wi le*

Pilige ka, a Izirayeli woolo pè si yiri ma saa Filisiti tara fenne pe fili mbe malaga gbɔn pe ni. Pàa pe malingbɔɔnlɔ cɛnsaga ki kan wa Ebeni Ezɛri† laga ki tanla, a Filisiti tara fenne poro pe wogo ki kan wa Afeki ca.

² Filisiti tara fenne pàa yere malinjɛ wi na Izirayeli woolo pe mɛgɛ ni. A pè si to malaga ki na. A Filisiti tara fenne pè si ya Izirayeli woolo pe ni. Pàa malingbɔɔnlɔ waga tijɛrɛ (4 000) si wo gbo pe ni wa malaga gbɔnsaga.

³ Naa Izirayeli woolo pàa kaa songɔrɔ wa malingbɔɔnlɔ cɛnsaga ki ni, a pe leɛɛɛ pè sho fɔ: «Yingɛ na Yawe Yɛnɛle li si ti a Filisiti tara fenne pè si ya we ni nala? Yoo kari we sa Yawe Yɛnɛle li yɔn finliwɛ kɛsu wi le wa Silo ca, jango

† **3:20 3.20:** Mbege le wa Dan ca fo sa gbɔn wa Berisheba ca, ko kɔrɔ wo yɛn fɔ mbege le tara ti go nɛga na saga wa go nɛga na.

† **4:1 4.1:** Maga logo Eburuye sɛnrɛ ti ni Ebeni Ezɛri ko kɔrɔ wo nɛ sinndelegɛ nɛga ki maa sagawa kaan.

wi pye laga we sɔgɔwɔ, wi we sho we mbenfenne pe kɛɛ.»

⁴ Kona, a leele pè si pitunmbolo torogo wa Silo ca, pe sa Yawe Yennɛle na li yen yawa pi ni fuun fɔ li yɔn finliwe kesu wi le pe pan wi ni, lo na li yen ma cɛn wa sherubenye pe sɔgɔwɔ we. Eli wi pinambiile shyen Ofini naa Fineyasi pàa pinle ma kari Yennɛle li yɔn finliwe kesu wi ni†.

⁵ Naa Yawe Yennɛle li yɔn finliwe kesu wila kaa gbɔn wa malingbɔɔnlɔ censaga ki ni sanga na ni, a Izirayeli woolo pè si jɔrɔgɔ ngbanga nayinmɛ pi kala na, fɔ a tara ti tigile.

⁶ Naa Filisiti tara fenne pàa kaa ki jɔrɔgɔmɔ pi logo, a pè si yewe ma yo fɔ: «Yingi jɔrɔgɔmɔ gbɔɔ pila yinrigi wa Eburuye pe malingbɔɔnlɔ censaga ki ni yɛɛn?» Kona, a pè sigi logo ma yo Yawe Yennɛle li yɔn finliwe kesu wo wi pan wa malingbɔɔnlɔ censaga ki ni.

⁷ Kona, a Filisiti tara fenne pè si fyɛ, katugu pàa yo fɔ: «Yennɛle li pan wa Eburuye pe malingbɔɔnlɔ censaga ki ni.» A pè sho naa fɔ: «Jɔlɔgɔ yen we wogo, katugu ki wogo nga yɛɛn ka fa pye gben!

⁸ Jɔlɔgɔ yen we wogo, ambo wi yaa we sho ki yarisunndo fannɔga woro nda ti kɛɛ? Ko yarisunndo to tila jɔlɔgɔ cɛnle pyew li wa Ezhipiti tara fenne pe na wa gbinri wi ni†.

⁹ Filisiti tara fenne ye kotogo le ye yɛɛ ni, ye pye lenambala, janɔgo waga ka pye Eburuye pe kulolo paa yɛgɛ nga na pàa pye we kulolo we. Ki kala na, ye pye lenambala, ye malaga ki gbɔn.»

† 4:4 4.4: Eki 25.22 † 4:8 4.8: Eki 7-11,14; Zhozu 2.10.

10 Kona, a Filisiti tara fenne pè si saa to malaga ki na Izirayeli woolo pe ni, ma ya pe ni. A pe ni fuun nungba nungba pè si fe ma kari wa pe paara yinre ti ni. Pàa pe ya fɔ jɛŋgɛ; lere waga nafa ma yiri kɛ (30 000) wo la ku Izirayeli woolo pe ni.

11 Yɛnɛlɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wo na, Filisiti tara fenne pàa wì shɔ. Eli wi pinambiile shyɛn Ofini naa Fineyasi pàa ku fun.

Eli naa wi pijɔ pe kunwɔ sɛnrɛ

12 Kona, a Benzhamɛ cɛnɛ woolo naɲa wà si yiri wa malaga gbɔnsaga ma fe ma kari wa Silo ca ki pilige nungba ki ni. Wi yaripɔɔ tìla pye ma walagi wi na, tara la pye ma wo wa wi go ki na naga nari ma yo wila kunwɔ gbele.

13 Naɲa wi gbɔnsaga wa Silo ca sanga ɲa ni, kila yala Eli wila pye ma cɛn wa wi jɔngɔ ki na, wa konɔ li yɔn na, na singi, katugu wi jatere wila piri wi na Yɛnɛlɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi kala na. A naɲa wì si ye wa ca ma sɛnrɛ ti yo. A ca woolo pe ni fuun pè si jɔɔgɔ ɲgbanga.

14 Naa Eli wila kaa jɔɔgɔmɔ pi logo, a wì si yewe ma yo fɔ: «Jɔɔgɔmɔ mba pì yiri wa janwa wi ni, po kɔɔ wo yɛn mɛlɛ?» A naɲa wì si fyɛɛlɛ ma pan ma sɛnrɛ ti yɛgɛ yo wi kan.

15 Ma si yala Eli wila ta yɛlɛ nafa tijɛrɛ ma yiri kɛ ma yiri kolɔtaanri. Wi sila pye na yaan, wila pye fyɔɔn.

16 A naɲa wì si Eli wi pye fɔ: «Pa m̀ yiri wa malaga gbɔnsaga ma pan yɛɛn; nala yɛɛn ko m̀ fe ma shɔ ma yiri wa.»

A Eli wì suu yewe ma yo fò: «Yiŋgi kì pye wa na pinambyo?»

17 A pitunḡo wì suu yon sogo ma yo fò: «Izirayeli woolo pè fe Filisiti tara fenne pe yege. Pè ya we ni fò tipege. Ma pinambiile shyen Ofini naa Fineyasi pè ku. A Filisiti tara fenne pè Yenḡele li yon finliwe kesu wi shò.»

18 Naa naḡa wila kaa para Yenḡele li yon finliwe kesu wogo ki na sanga ḡa ni, a Eli wì si yiri wa wi jongo ki na ma to ma jali wa ca ki yeyongo ki tanla maa yologo ki kaw ma ku; katugu wila le mee nugu. Wila Izirayeli woolo pe yege sin ma saa gbòn fò yele nafa shyen.

19 Eli wi pijo, Fineyasi jo we, wila pye kugbo ni. Wi sesanga wila gbòn. Naa wila kaa ki logo ma yo pè Yenḡele li yon finliwe kesu wi shò sanga ḡa ni, ma wi nafa wo naa wi polo wi ni pe kunwo pi logo sanga ḡa ni, a lara ti suu le naa yaa, a wi si kanḡuuro kan mee se.

20 Maa ta wila pye na jaa mbe ku, jele mbele paa pye le wi tanla, a pè suu pye fò: «Maga ka fyè, pinambyo mà se.» Eɛn fò wi sila pe yon sogo senre ta kpe ni, nakoma mbe logo pe yeri.

21 A wì si pyo wi mege taga naa yinri Ikavodi†, ma yo fò: «Yenḡele li gbogowo pi woro laga Izirayeli naa.» Wila ko yo ma, naa wila pye na jatere piin Yenḡele li yon finliwe kesu wi shogo wogo ki na we, konaa wi nafa naa wi polo pe kunwo wogo ki na we.

† 4:21 4.21: Eburuye senre ti ni maga logo Ikavodi ko koro wo yen fò gbogowo woro wa, nakoma gbogowo pi yen se?

22 A wì sho fɔ: «Gbɔgɔwɔ kpe woro laga Izirayeli tara naa, katugu pè Yennɛle li yon finliwɛ kɛsu wi sho.»

5

Yon finliwɛ kɛsu wila pye wa Filisiti tara fenne pe yeri

¹ Naa Filisiti tara fenne pàa kaa Yennɛle li yon finliwɛ kɛsu wi sho, a pè si yiri wi ni wa Ebeni Ezeri laga ki na ma kari wi ni wa Asidɔdi ca.

² A pè suu le ma ye wi ni wa pe yarisunngo Dagɔn† ki gbɔgɔgo ki ni, ma saa wi tɛɛ le yarisunngo Dagɔn ki tanla.

³ Ki goto yirifaga ki na, a Asidɔdi ca fenne pè si yiri; pe mbe wele, mɛɛ Dagɔn wi yan wì to maa yɛɛ ki jiile le tara Yawe Yennɛle li yon finliwɛ kɛsu wi yɛɛ sɔgɔwɔ. A pè suu yirige maa yerege wa wi yeregesaga.

⁴ Ki goto yirifaga ki na, a pè si yiri; pe mbe wele mɛɛ Dagɔn wi yan wì to maa yɛɛ ki jiile le tara Yawe Yennɛle li yon finliwɛ kɛsu wi yɛɛ sɔgɔwɔ. Wi go naa wi keyen shyen yi ni, tila kɔɔnɔ wa wi na ma toori wa yeyɔngo shon wi na. Wi nandogomɔ po cɛ pila koro le.

⁵ Ko kala ki ti Dagɔn saraga wɔfenne naa mbele fuun pe maa yiin wa Dagɔn gbɔgɔgo ki ni wa Asidɔdi ca, paa tanga wa yeyɔngo shon wi na, ali ma pan ma gbon nala.

† 5:2 5.2: Dagɔn wila pye Filisiti tara fenne pe yarisunngo gbɔgo; Kiti 16.23; 1 Sami 31.10; 2 Kuro 10.10.

⁶ A Yawe Yennɛɛɛ li si jɔɔɔɔ gbɔɔɔ wa Asidɔɔdi ca fɛnnɛ pe na ma pe jɔɔ jɛɛɛ, ma yaritinnde wa pe na konaa pe kanngara tara woolo pe na†.

⁷ Naa Asidɔɔdi ca fɛnnɛ pàa kaa ki yan ma, a pè sho fɔ: «Izirayeli woolo Yennɛɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi se koro laga we yeri naa, katugu li yɛn na jɔɔɔɔ gbɔɔɔ waa woro naa we yarisunɔɔ Dagon we na.»

⁸ A pè si tun Filisiti tara fɛnnɛ teeɛ pe ni fuun pe yeri ma pe gbogolo wa pe yeri, mɛɛ pe yewe ma yo fɔ: «Yingi we yaa pye Izirayeli woolo Yennɛɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi ni?»

A pè sho fɔ: «Ye ti we kari wi ni wa Gati ca.»
Kì pye ma, a pè si kari wi ni wa Gati ca.

⁹ Ɛɛn fɔ, naa pàa kaa wi lɛ ma kari wi ni wama, a Yawe Yennɛɛɛ li si yiri ki ca woolo pe kɔɔɔɔ. Jɔɔɔɔ gbɔɔɔ la to pe na. Làa yaritinnde wa ca woolo pe ni fuun pe na, maga lɛ piile pe na fɔ ma saa ki wa leɛɛɛ pe na.

¹⁰ Kona, a pè si Yennɛɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi torogo wa Ekiron ca. Ɛɛn fɔ naa wila kaa gbɔn wa, a Ekiron ca woolo pè si je na jɔɔɔɔ na yuun fɔ: «Pè pan Izirayeli woolo pe Yennɛɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi ni laga we yeri, jango mbe woro naa we woolo pe ni we gbo.»

¹¹ Poro fun, a pè si tun Filisiti tara fɛnnɛ teeɛ pe yeri ma pe gbogolo, mɛɛ pe pye fɔ: «Ye Izirayeli woolo Yennɛɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi torogo. Ye songɔɔ wi ni wa wi tara, jango wiga ka woro naa we woolo pe ni we ni fuun we gbo.»

† 5:6 5.6: 1 Sami 6.5

Kunwɔ jatere piriwen la pye ca woolo pe ni fuun pe na, katugu Yenɲele làa jɔɔɔgɔ gbɔɔgɔ wa pe na.

¹² Ali leele mbele pàa koro pee ku, yarinnde la pye na yinrigi pe na, na pe jɔɔɔ. Ca woolo pàa pye na gbele na sagawa mba jaa, ki gbeere tila pye na yinrigi na kee wa yenɲele na.

6

*Filisiti tara fenne
pàa yɔn finliwe kesu wi torogo
wa Izirayeli tara*

¹ Yawe Yenɲele li yɔn finliwe kesu wila yenje koloshyen ko pye wa Filisiti tara fenne pe tara.

² Kona, a Filisiti tara fenne pè si pe saraga wɔfenne naa pe jɛɛfenne pe yeri ma pe yewe fɔ: «We yaa Yawe Yenɲele li yɔn finliwe kesu wi pye mɛɛ? We yaa ki pye yege nga na mbe suu torogo wa wi tara, yege yo we kan.»

³ A pè si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Na ye kaa jaa mbe Izirayeli woolo Yenɲele li yɔn finliwe kesu wi torogo wila kee, yaga kaa torogo waga. Eɛn fɔ, yoo torogo ye kajɔɔgɔ gbegele saraga wɔ li yeri. Kona ye yaa sagala; pa ye yaa ki jɛn fun yingɪ na Yenɲele làa si pye na ye jɔɔɔ.»

⁴ A Leele pè si yewe ma yo fɔ: «Yingɪ kajɔɔgɔ kala yagawa saraga we yaa wɔ li yeri?»

A pè si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Ye yaa yarinnde nda ti yè ta ti yanlɛɛ kanɲurugo gbegele tɛ ni konaa tɛ sacuulo kanɲurugo ni, mbe yala Filisiti tara fenne teele pe yɔn ki ni, katugu ki jɔɔɔgɔ kɪ gbɔn ye ni fuun ye na, yoro naa ye tara teele pe ni.

⁵ Koni, ye yaritinnde ti yanlere ta gbegele konaa sacuulo mbele pe yen na ye tara ti jogo pe yanlele ni, yeri kan Izirayeli woolo Yenhele li yeri yeli son. Pa kona li yaa jologo gbogo ki laga yoro naa ye yarisunndo konaa ye tara ti na.

⁶ Yaga ka ye kotogo ki ngban ye yee na paa yee nga na Ezhipiti tara fenne poro naa Farawon wi ni paà ki pye we. Ye nawa to ki na fo ki Yenhele laa pe jolo, fo a pe saa Izirayeli woolo pe yaga, a pe kari.

⁷ Koni, ye wotoro fonho nungba gbegele, ye naneele shyen yigi, mbele pe piile pe yen na wonri pe na, pe fa si nere tunngo pyetige po pe na faa; ye wotoro wi po pe na. Een fo ye kari pe pire ti ni wa nandanga.

⁸ Ye Yawe Yenhele li yon finliwe kesu wi le yoo le wa wotoro wi ni. Ye kesu wa tege le wi tanla. Yaara nda ye gbegele te ni mberi wo Yenhele li yeri kajogo kala yagawa saraga, yeri le wa wi ni. Ko pungo na, yoo yaga wila kee.

⁹ Ye sila wi wele, na yaga wi yan wi konjo li le na kee wa Izirayeli tara konlo li yeri, ma wa Beti Shemeshi ca ki yeri, ko yaa ki naga we na fo pe Yenhele lo ligi jologo gbogo nga ki ni fuun ki wa we na. Nakosima we yaa ki jen mbe yo fo lo ma. Een fo, ki jologo gbogo ki to we na jaga wi†.»

¹⁰ A Filisiti tara fenne pe si tanga ki senre ti na. Paà naneele shyen yigi, mbele napire la pye na wonri pe na, ma wotoro wi po pe na, mee saa pe pire to ton wa nandanga ki ni.

¹¹ A pe si Yawe Yenhele li yon finliwe kesu wi

† 6:9 6.9: Zhou 15.10

le wa wotoro wi ni konaa kesu pige ki ni, ko nga te sacuulo poro naa yaritinnde yanlere tila pye wa wi ni we.

¹² A naneele pe si Beti Shemeshi ca kono li le ma sin perew na kee. Paa sin ki kono nungba li ni na gbele na kee. Pe sila ke mbe kari kalige na nakoma kamege na. Filisiti tara fenne teele paa pye na tanri pe pungo na fo ma saa gbɔn wa Beti Shemeshi ca kono li na.

¹³ Beti Shemeshi ca woolo paa pye na bile wi koon wa gbunlundage ki ni. A pe si kaa yege yirige ma wele, mee yon finliwe kesu wi yan. A pe nawa pi si yinngi fo jenge.

¹⁴ A wotoro wi si saa gbɔn wa Beti Shemeshi ca fenne naja Zhouwe wi kere, mee yere wa sinndeligbogo ka tanla. A pe si wotoro wi kangire ti koonlo ma naneele pe wo saraga sogowogo Yawe Yenjele li yeri.

¹⁵ A Levi setirige piile pele si Yawe Yenjele li yon finliwe kesu wi wo wa wotoro wi ni konaa yaara nda paa gbegele te ni tila pye kesu pige nga ni ki ni. A pe siri tege wa sinndeligbogo ki na. Ki pilige ki ni, a Beti Shemeshi ca woolo pe si saara sogoworo naa saara ta yege wo Yawe Yenjele li yeri†.

¹⁶ Naa Filisiti tara fenne teele kangurugo paa kaa ko yan ma, a pe si songoro wa Ekiron ca ki pilige nungba ki ni.

¹⁷ Filisiti tara fenne paa te yaritinnde yanlere nda kan Yawe Yenjele li yeri, mari pye pe kajogo ki kala yagawa jasaara, tila pye kangurugo ma yala pe cagboro ti ni: Asidodi ca

† 6:15 6.15: Dete 10.8; Zhou 21.16

wogo nunḡba, Gaza ca wogo nunḡba, Asikalon ca wogo nunḡba, Gati ca wogo nunḡba konaa Ekiron ca wogo nunḡba.

18 Filisiti tara fenne teele kanḡurugo paa pye cara nda go na, nda paa malaga sigemboro kan mari maga konaa kapire ti ni, ti nunḡba nunḡba pyew tila te sacuulo yanlele kan ma yala ti yon ki ni. Paa Yawe Yenḡele li yon finliwe kesu wi tege sinndeligbogo nga na, wa Beti Shemeshi ca fenne naja Zhouwe wi kere, ki yen wa fo ma pan ma gbɔn nala, na leele pe nawa tuun ki kala li ni.

19 Yawe Yenḡele laa jologo wa Beti Shemeshi ca woolo pe na, katugu paa wele wa yon finliwe kesu wi nawa. Yawe Yenḡele laa nambala nafa taanri ma yiri ke gbo†. A leele pe si kunwo pi gbele, katugu Yawe Yenḡele laa jologo gbogo wa pe na.

20 A Beti Shemeshi ca woolo pe sho fo: «Ambɔ wi mbe ya yere Yawe Yenḡele li yege sogowo, lo na li yen kpoyi we? We mbe ya kari yon finliwe kesu wi ni se yeri mboo wo laga we yeri?»

21 A pe si leele tun wa Kiriyaḡi Yeyarimu ca woolo pe yeri ma pe pye fo: «Filisiti tara fenne pe songoro ma pan Yawe Yenḡele li yon finliwe kesu wi ni, ye pan yoo le ye kari wi ni wa ye ye yeri.»

† **6:19 6:19:** Nga ki yo fo: *Yawe Yenḡele laa lere nafa taanri ma yiri ke gbo*, Yenḡele senre sewelele pele ni, ki yen ma yonlogo wa ma yo fo Yawe Yenḡele laa lere waga nafa shyen ma yiri ke naa nafa taanri ma yiri ke (50 070) gbo.

7

¹ A Kiriyaṭi Yeyarimu ca woolo pè si pan ma Yawe Yenn̄ɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi lɛ ma kari wi ni wa Abinadabu go, wa tinndi wi na. A pè suu pinambyɔ Eleyazari wi tɛgɛ wìla Yawe Yenn̄ɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi kɔrɔsi.

*Samiyeli wìla pye Izirayeli woolo
pe kiti kɔnfɔ*

² Kìla mɔ, yɛɛ nafa lo la toro, naa pàa kari Yawe Yenn̄ɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wi ni wa Kiriyaṭi Yeyarimu ca we. A Izirayeli woolo pè si kaa naga lagajaa mbe pan Yawe Yenn̄ɛɛ li kɔrɔgɔ.

³ Kona, a Samiyeli wì si Izirayeli woolo pe ni fuun pe pye fɔ: «Na kaa pye ye yɛn na jaa mbe sɔngɔrɔ mbe pan Yawe Yenn̄ɛɛ li kɔrɔgɔ ye kotogo kɪ ni fuun ni, pa kona yarisunndo nda ti yɛn ye yeri ma yiri cɛngɛɛ kele yɛgɛ ni, yeri wa konaa yarisunndo Asitarite ti ni. Ye mara Yawe Yenn̄ɛɛ li na ye kotogo kɪ ni fuun ni, yaa tunḡgo piin lo nuḡgba kan. Pa kona, li yaa ye shɔ Filisiti tara fenne pe kɛɛ.»

⁴ A Izirayeli woolo pè si yarisunndo Baali naa Asitarite ti wa mari wɔ wa pe yɛɛ sɔgɔwɔ, nɛɛ tunḡgo piin Yawe Yenn̄ɛɛ lo nuḡgba kan.

⁵ Ko puḡgo na, a Samiyeli wì si pe pye fɔ: «Ye Izirayeli woolo pe ni fuun pe gbogolo wa Mizipa ca, mi yaa Yawe Yenn̄ɛɛ li yɛnri ye kan†.»

† 7:5 7.5: Kiti 20.1; 21.1

⁶ A pè si gbogolo wa Mizipa ca, mεε tonmo ko ma wo tara† le Yawe Yennεε li yege sogowo. Pàa yenje le ki pilige ki ni, ma pe kapere ti yo ma yo fò: «Wè kapege pye Yawe Yennεε li na.» Samiyeli wila pye Izirayeli woolo pe kiti konfo wa Mizipa ca.

⁷ Naa Filisiti tara fenne pàa kaa ki logo ma yo Izirayeli woolo pè gbogolo wa Mizipa ca, a Filisiti tara teele pè si kari sa to Izirayeli woolo pe na. Naa Izirayeli woolo pàa kaa ki wogo ki logo, a pè si fyε Filisiti tara fenne pe yege.

⁸ A pè si Samiyeli wi pye fò: «Maga ka Yawe Yennεε, we Yennεε li yenrεwe pi yaga we kan, jango li we sho Filisiti tara fenne pe keε.»

⁹ A Samiyeli wì si simbapyo ña wi fa laga yinne na wa yigi maa pye saraga sogowogo Yawe Yennεε li yeri. Kona, a wì si Yawe Yennεε li yenri Izirayeli woolo pe kan. A li suu yenrεwe pi logo.

¹⁰ Ma Samiyeli wi ta wila pye na saraga sogowogo ki woo sanga ña ni, a Filisiti tara fenne pè si pan mbe to Izirayeli woolo pe na. Eεn fò ki pilige ki ni, a Yawe Yennεε li si yennεε gbanlaga pye ñgbanga Filisiti tara fenne pe na, a pe sunndo wì si kòn pe na, fò a Izirayeli woolo pè ya pe ni.

¹¹ A Izirayeli woolo pè si yiri wa Mizipa ca ma Filisiti tara fenne pe puro, fò ma saa gbòn wa Bèti Kari ca ki punjo na, ma ya pe ni pew.

† 7:6 7.6: Mbe tonmo ko mbe wo Yawe Yennεε li yege sogowo, ki kapyege ki koro wi woro ma filige. Kana pàa ko pye mbe pe yeε pye kpoyi, nakoma mbe pe nawa senre to yo Yawe Yennεε lo kan.

12 A Samiyeli wì si sinndelege ka le maga yerege wa Mizipa naa Shenì ca sogowò pi ni, maga mege taga naga yinri Ebeni Ezeri†, ma yo fò: «Yawe Yennele li we saga fò ma pan ma gbòn namèna.»

13 A Filisiti tara fenne pè si go sogo, pe sila ka pan mbe ye naa wa Izirayeli tara. Katugu ma Samiyeli wi ta yinwege na, Yawe Yennele làa pye na malaga gbòn Filisiti tara fenne pe ni.

14 Cara nda Filisiti tara fenne pàa sho Izirayeli woolo pe yeri, a tì si songorò Izirayeli woolo pe na, maga le wa Ekiron ca ki na fò ma saa gbòn wa Gati ca ki na, ma pinle ti kanngara na lara ti ni. Izirayeli woolo pàa pe tara ti ni fuun ti sho Filisiti tara fenne pe yeri. A yeyinngè si ye Izirayeli woolo naa Amòri cènlè woolo pe sogowò.

15 Samiyeli wìla pye Izirayeli woolo pe kiti kònfò wi yinwege piliye yi ni fuun yi ni.

16 Kila pye, yele pyew wi ma yiri mbe kari wa Beteli ca, mbe toro wa Giligali ca konaa wa Mizipa ca, na Izirayeli woolo pe kiti kònkagala ke yege woo wa ki cara ti ni fuun ti ni†.

17 Ko pungo na, wi mee songorò ma kari wa wi go, wa Arama ca. Pa wìla pye na Izirayeli woolo pe kiti kònkagala ke yege woo wa. Wìla saraga wòsaga ka kan wa Yawe Yennele li kan.

SAMIYELI WO NAA WUNLUNANA SAWULI PE KALA

† 7:12 7.12: Maga logo Eburuye senre ti ni Ebeni Ezeri ko koro wo yen sinndelege nga ki maa sagawa kaan. † 7:16 7.16: Zhouzu 4.19; Kiti 20.18,26

8

8-15

*Izirayeli woolo pàa pye na jaa
wunluwo mbe cen pe go na*

¹ Naa Samiyeli wila kaa le, a wì suu pinambiile pe tēge paa Izirayeli woolo pe kiti kōnkagala ke yēge woo.

² Wi pinambyo koṅgbanna pàa pye naa yinri Zhoueli, na shyen woo wi yinri Abiya. Pàa saa cen wa Berisheba mbaa kiti kōnkagala ke yēge woo.

³ Eēn fō pe sila pye na tanri wa pe to wi tulugo ki ni. Penjara wogo kila gbogo pe yeri. Pàa pye na yarikanra shoo na kiti wi kōon na tōnni kaselege ki na.

⁴ Ki kaa pye ma, a Izirayeli lelelelè pè si pe yēē gbogolo, mēē kari Samiyeli wi kōrogo wa Arama ca,

⁵ ma suu pye fō: «Wele, koni mà le makō. Ma pinambiile pe si woro na tanri wa ma tulugo ki ni. Koni wunluwo tēge we go na wila we yēge sinni, paa yēge nga na ki maa piin wa cengele sanngala ke ni fuun ke ni†.»

⁶ Ki yenrēwe mba pàa yenri ma yo: «Wunluwo tēge we go na wila we yēge sinni» ki sila Samiyeli wi ndanla. A wì si Yawe Yēnṅelè li yenri.

⁷ A Yawe Yēnṅelè li si Samiyeli wi yon sogo ma yo fō: «Senrē nda leele mbele paa yuun ti logo, ma yenle nga fuun pè yo ki na; katugu mboro ma pè je ma na, eēn fō muwi pè je na na. Pe woro na jaa mbe pye pe wunluwo naa.

† 8:5 8.5: Dete 17.14

⁸ Kala na pe yen na piin ma na li nunḡba lo pè pye na na, maga le pilige ḡga ni mīla pe yirige wa Ezhipiti tara fɔ ma pan ma ḡbɔn nala. Pè je na na ma saa na tunḡgo piin yarisunndo ta yeḡe kan.

⁹ Ki kala na koni, ḡga paa yenri ma yeri, ki pye pe kan. Eɛn fɔ wunluwɔ ḡa wi yaa cɛn pe go na, ḡga ki daga mbaa piin wi kan, ma pe yeri ki wogo ki na.»

¹⁰ Senre nda fuun Yawe Yenḡele làa yo, a Samiyeli wì siri yo mbele pàa pye na wunluwɔ wi yenri wi yeri pe kan.

¹¹ Wīla pe pye fɔ: «Wunluwɔ ḡa wi yaa cɛn ye go na, ḡga ki daga mbaa piin wi kan ki ḡga: <Wi yaa ye pinambiile pe yigi mbe pe pye wi wotoroye mbele shɔnye maa tilele pe fevenne, konaa mbe pele pye paa fee wi yeera wotoro wi yeḡe paa piḡbaanla yen.

¹² Wi yaa pele teḡe pe pye teele malingbɔɔnɔ waga kelengele (1 000) go na, mbe pele teḡe malingbɔɔnɔ nafa shyen ma yiri ke ke go na. Wi yaa pele teḡe paa fali wi kan, paa wi yarilire ti kɔɔn wi kan konaa paa wi malingbɔnyaara ti gbegele naa wi wotoroye tunḡgo pyeyaara ti ni.

¹³ Wi yaa ye sumborombiile pe le mbe pe pye nuwɔ taanyaara gbegelefenne, naa sɔḡofenne konaa buru fɔfenne.

¹⁴ Wi yaa ka ye keere, naa ye ezezen keere konaa ye oliviye tire keere tiyɔnrɔ ti sho ye yeri mberi kan wi legbɔɔɔ pe yeri.

¹⁵ Wi yaa kaa ye keere yarilire to naa ye ezezen tiire pire yaga wi shoo mbaa wi kaan wi fanḡga fenne naa wi legbɔɔɔ pe yeri.

16 Wi yaa kaa ye tunmbyeele nambala naa jææle, naa ye lefonmbolo mbele pe yen fannga ni† konaa ye sofilele pe lee pe saa tunngo piin wi kan.

17 Wi yaa kaa ye yaayoro yaga wi shoo, ye yaa ka pye wi kulolo.

18 Ki wagati wi ni, ye yaa kaa gbele wunluwo ŋa ye wo wi kala na. Eɛn fo Yawe Yenŋele li se ka logo ye yeri.» »

19 A Izirayeli woolo pè si je, pee yenle mbe Samiyeli wi yerewe senre ti logo. A pè sho fo: «Ko si we jori. Waa jaa wunluwo mbe cen we go na.

20 Waa jaa paa we yege sinni paa cengele sanngala ke yen. We wunluwo wi yaa la we kiti konkagala ke yege woo, mbe pye we yekelewe mbaa malaga gboon we ni ja.»

21 A Samiyeli wì si senre nda fuun leele paa yo ti logo, mæe saa ti ni fuun yo Yawe Yenŋele li kan.

22 A Yawe Yenŋele li suu yon sogo ma yo fo: «Yenle pe senre ti na, ma wunluwo tege pe go na.» Ko pungo na, a Samiyeli wì si Izirayeli woolo pe pye fo: «Ye ni fuun nungba nungba ye songoro yaa kee ye cara.»

9

Sawuli wila saa fili Samiyeli wi ni

† 8:16 8:16: Laga ki verise ŋa wi ni nga ki yo fo: *Ye lefonmbolo mbele pe yen fannga ni*, wa Yenŋele senre sewe ŋa wi yen Gireki senre ni wi ni, pège yonlogo wa ma yo fo «ye nere».

¹ Benzhamε cenle woolo naŋa wà la pye wa, pàa pye naa yinri Kishi. Kishi to wo lawi ŋa Abiyeli. Abiyeli to wo lawi ŋa Zerōri. Zerōri to wo lawi ŋa Bekorati. Bekorati to wo lawi ŋa Afya. Kishi wila pye malaga gbɔnfo welewe.

² Kishi wì pinambyɔ wà la pye wa, pàa pye naa yinri Sawuli, lefɔnŋɔ tiyɔɔn lawi. Izirayeli woolo pe ni, wa kpε sila yɔn paa wo yen. Wila si tɔnɔ ma we pe ni fuun pe na.

³ Pilige ka, a wi to Kishi wi sofile nεεle pè si puŋgo. A wì suu pinambyɔ Sawuli wi pye fɔ: «Yiri ma tunmbyee wa le wi pinle ma ni, ma kari ma sa sofile nεεle pe lagaja.»

⁴ A Sawuli wì si saa Efirayimu tara yanwira ti yanri, ma Shalisha tara ti yanri, wii sofile nεεle pe yan wa. A wì si Shalimu tara ti kɔn ma yiri, ma saa Benzhamε tara ti kɔn ma yiri, wii pe yan wa fun.

⁵ Naa pàa ka saa gbɔn wa Zufu tara, a Sawuli wì suu tunmbyee ŋa wila pinle wi ni wi pye fɔ: «Pan we songɔɔ, nakoma na to wi yaa kanŋga mbaa jatere piin woro wogo ko na mbe fege sofilele nεεle poro wogo ko na.»

⁶ A wi tunmbyee wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Wele, Yenŋele lere yen laga ki ca ŋga ki ni. Wi yen lere ŋa pe maa jate. Wiga senre nda fuun yo, ti mari yeε yɔn fili. Shokari we saa yan, kana kono na we yaa le, wi yaa li naga we na.»

⁷ A Sawuli wì suu pye fɔ: «Migi logo, εen fɔ na waga kari, yinŋi we yaa sa kan Yenŋele lere wi yeri? We yaakara tì kɔ wa we kashara ti ni. Yarikanga woro we yeri we sa kan Yenŋele lere wi yeri. Yinŋi kì koro we yeri?»

⁸ A tunmbyee wì si sɛnrɛ ti lɛ ma Sawuli wi pye fɔ: «Wele, warifuwe pyɔ yɛn laga na yeri, mi yaa wi kan Yɛnɛlɛ lere wi yeri, jango konɔ na we yaa lɛ wili naga we na.»

⁹ Fafafa wa Izirayeli tara, na pe kaa kee sa Yɛnɛlɛ li yewe pe ma yo fɔ: «Yoo kari wa lere ŋa wi maa yariyanra yaan wi yeri.» Nala mbele pe maa yinri Yɛnɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ, pa pàa pye na pe yinri ma.

¹⁰ A Sawuli wì suu pye fɔ: «Ma jatere wi yɛn jɛɲɛ. Shokari.» A pè si yiri na kee wa ca ŋga Yɛnɛlɛ lere wìla pye ki ni.

¹¹ Naa paa kaa na tinndi wi nuru na kee wa ca ki yeri sanga ŋa ni, a pè si fili sumborombiile pele ni paa yinrigi mbe pan mbe ko. A pè si pe yewe ma yo fɔ: «Nanɔ ŋa wi maa yariyanra yaan wi wa le?»

¹² A sumborombiile pè si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Ee, wi yɛn wa ye yɛgɛ. Wì pan laga ca, katugu nala ca woolo paa saraga woo wa Yɛnɛlɛ gbɔgɔsaga ŋga wa tinndi wi na ki na. Yaa fyɛlɛ.»

¹³ Na yaga sa ye wa ca ki ni, ye yaa wi yan wa, sannì wi sa kari wa Yɛnɛlɛ gbɔgɔsaga ŋga wa tinndi wi na ki na, mbe sa saraga suro ti li. Leele pe se ya mbaa nii na wi fa gbɔn wa gbɛn, katugu wo wi yaa duwaw saraga ki na, ko punɔgo na leele mbele pè yeri, pee jɛn paa nii. Na yaga kari fɔɔnfɔɔn ŋga, ye yaa saa tɔn le.

¹⁴ A pè si kari wa ca ki ni. Pe yesaga wa ca, a pè si fili Samiyeli wi ni wila yinrigi wa ca na kee wa Yɛnɛlɛ gbɔgɔsaga.

¹⁵ Ma si yala, ki pilige ki yɛgɛ Yawe Yɛnɛlɛ làa ki naga Samiyeli wi na, sannì Sawuli wi sa pan

ma yo fɔ:

¹⁶ «Goto anmɛ yɛgɛ, mi yaa Benzhamɛ cɛnlɛ woolo naɲa wa torogo laga ma yeri. Ma sinmɛ kpoyi wo wi na maa tɛgɛ to Izirayeli, na woolo pe go na. Wi yaa ka Izirayeli woolo pe sho Filisiti tara fɛnnɛ pe kɛɛ; katugu milan woolo pe jɔlogo ki yan, ma pe gbelege ki logo.»

¹⁷ Naa Samiyeli wila kaa Sawuli wi yan sanga ɲa ni, a Yawe Yɛnɲɛlɛ li suu pye fɔ: «Wele, naɲa ɲa wo mɪla wi sɛnrɛ yo ma kan ma yo wi yaa ka cɛn na woolo pe go na.»

¹⁸ A Sawuli wì si fulo wa Samiyeli wi tanla, wa ca ki mbogo yeyɔngɔ ki na, mɛɛ wi pye fɔ: «Ma yɛɛ yaga, ma naɲa ɲa wi maa yariyanra yaan wi go ki naga na na.»

¹⁹ A Samiyeli wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Muwi mi yɛn yariyanra yanfɔ† we. Toro laga na yɛgɛ, we kari wa Yɛnɲɛlɛ gbɔgɔsaga ki na. Mboro naa ma tunmbyee wi ni ye yaa pinlɛ mbe li laga na ni nala. Kagala ɲgele fuun maa ma yɛɛ yewe ke ni, goto pinliwɛ ni, mi yaa ke yɛgɛ yo ma kan mbɔɔn yaga maa kee.

²⁰ Sofile nɛɛlɛ mbele pè punɔgo, nala yɛn ki piliye taanri, pè pe yan, maga ka ma jatere wi piri ma yɛɛ na poro wogo ko na. Ɛɛn fɔ, Izirayeli woolo pe yarijɛndɛ ti ni fuun ti yɛn ambɔ woro? Ma sigi jɛn mbe jɛn mbe yo ti yɛn mboro naa ma to go woolo pe ni yoro woro wi le?»

²¹ A Sawuli wì sho fɔ «Mi yo Benzhamɛ cɛnlɛ woolo naɲa wo wawi mi? Ko cɛnlɛ lo li kologo

† **9:19 9:19:** Faa pàa pye na Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe yinri yariyanra yanfɛnnɛ.

Izirayeli cengele ke ni fuun ke ni. Na sege woolo poro pè kologo ma we Benzhamε cenle woolo seye woolo pe ni fuun pe ni. Yinngi na ma nεε ko senre nda to yuun na ni?»

²² A Samiyeli wì si kari Sawuli wo naa wi tunmbyee wi ni, ma ye pe ni wa go nga pe yaa li ki ni. A wì si legboolo cεnsaga kan pe yeri wa yεge, wa leele mbele pàa yeri pe sɔgɔwɔ; poro la pye na kee lere nafa ma yiri ke yeri.

²³ A Samiyeli wì si sɔgɔfɔ wi pye fɔ: «Kayinne na mila kan ma yeri ma yo mali tεge li ye, pan li ni.»

²⁴ A sɔgɔfɔ wì si pan jele lo naa nda ti ma taga li na ti ni†, mari tεge Sawuli wi yεge sɔgɔwɔ. A Samiyeli wì si Sawuli wi pye fɔ: «Ki kala na li nɔgɔ, naa mila leele pe yeri, tasaga nga kì tεge ma kan koyi we. Ta kɔn maa kaa.» Kì pye ma, a Sawuli wì si li Samiyeli wi ni ki pilige kì ni.

²⁵ Ko pungo na, a pè si yiri wa Yεnnele gbɔgɔsaga ki na ma sɔngɔrɔ wa ca. A Samiyeli wì si para Sawuli wi ni wa wi birigo ki go na†.

Samiyeli wila Sawuli wi tεge wunluwɔ

²⁶ Ki goto yirifaga ki na, a Samiyeli wì si Sawuli wi yeri wa wi birigo ki go na maa pye fɔ: «Yiri maa kee, mi yaa sɔɔn torogo.» A Sawuli wì si yiri na kee, a Samiyeli wì si pinle wi ni.

† 9:24 9:24: Eki 29.22,27; Levi 7.32-33,35; Nombu 6.20; 18.18

† 9:25 9:25: Wa Izirayeli tara, wa birigo ki go na, tifene li ma pye ma yinngi. Kila pye na nambanja ka tugu wa na, mbege naga fɔ poo yigi jεnge, pa pe maa yaara wo wa.

²⁷ Naa pàa ka saa gbɔn wa ca ki kɔsaga, a Samiyeli wì si Sawuli wi pye fɔ: «Ki yo ma tunmbyee wi kan wi keli we yegɛ.» A tunmbyee wì si keli pe yegɛ ma lali pe ni.

A Samiyeli wì si Sawuli wi pye fɔ: «Koni yere namɛna, sɛnrɛ nda Yɛnɛɛlɛ l̀ yo, mi yaa ti yo ma kan.»

10

¹ Kona, a Samiyeli wì si sinmɛ kugbolo na wila pan li lɛ, mɛɛ ki sinmɛ pi wo wa Sawuli wi go ki na. Ko punɔgo na, a wì si keyɛn wa wi yɔlɔgo maa shari, mɛɛ yo fɔ: «Ki sinmɛ mba p̀ wo ma na, ko yɛn naga nari ma yo Yawe Yɛnɛɛlɛ l̀ɔn tɛgɛ to cɛnlɛ na li yɛn li woolo pe go na. [Mboro ma yaa la pe yegɛ sinni. Ma yaa ka pe sho pe juguye mbele pe yɛn ma pe maga pe kɛɛ. Ki sinmɛ mba p̀ wo ma na, po pi yɛn naga nari ma yo Yawe Yɛnɛɛlɛ l̀ɔn tɛgɛ to li woolo pe go na†.]

² Na maga ka laga na na mbaa kee, ma yaa sa fili nambala shyɛn ni wa Arasheli fanga ki tanla, wa Zeliza ca, wa Benzhamɛ tara kɔnlɔ li na. Pe yaa ma pye mbe yo sofile nɛɛlɛ mbele màa kari sa lagaja, p̀ pe yan. Ma to wi woro na poro wogo ko jate naa, koni yoro wogo ko kùu jatere wi piri wi na. Wi yɛn naa yɛɛ yewe wi mbe pye mɛlɛ mbɔɔn yan.»

³ Na maga yiri lema mbaa kee yegɛ, ma yaa sa gbɔn wa Tabɔri ca tigbɔgo ki na. Ma yaa

† **10:1 10:1:** Ki verise ɲa wi sɛnrɛ punɔgo woro ti woro wa Yɛnɛɛlɛ sɛnrɛ sɛwɛ lɛɛ ɲa wi yɛn Eburuye sɛnrɛ ni wi ni. Pa ti yɛn wa Gireki sɛnrɛ sɛwɛ lɛɛ wo naa Siriyaki sɛwɛ lɛɛ wi ni.

fili nambala taanri ni, paa kee wa Beteli ca sa Yenɲele gbogo. Pe ni, sikapigile taanri yen nunɲba yeri, buru taanri yen shyen woo wi yeri, duven lekasha nunɲba yen taanri woo wi yeri.

⁴ Pe yaa ma shari mbe buru shyen kan ma yeri, ma yenle pe na.

⁵ Ko punɲo na, ma yaa sa gbɔn wa Gibeya Eloyimu ca. Filisiti tara fenne malingbɔonlo nɲbelege ka yen wa. Na ma kaa yiin wa ca sanga nɲa ni, ma yaa fili Yenɲele yon senre yofenne nɲbelege ka ni, pè yiri wa Yenɲele gbogɔsaga na tinri, nɲoni gbɔnfenne, naa wegele winfenne, naa pimbicile gbɔnfenne konaa juru gbɔnfenne yaa pye pe yeɛ. Pe yaa la Yenɲele yon senre yuun.

⁶ Kona Yawe Yenɲele li yinne li yaa ye ma ni, ma yaa la Yenɲele yon senre yuun paa pe yen. Ma yaa kanɲga mbe pye lere wa yeɛ.

⁷ Na ki kacɛn kagala ke ka ke yeɛ yon fili ma kan sanga nɲa ni, maga kala na yan li daga pyewe ni, ma lo pye, katugu Yenɲele li yaa pye ma ni.

⁸ Ma keli na yeɛ ma kari wa Giligali ca, mi yaa ka taga ma na, mbe kari sa saara sogoworo naa nayinme saara wɔ wa. Mala sige wa, fɔ sa gbɔn piliye kɔlɔshyen, fɔ mbe ka sa gbɔn wa ma na. Kona nɲa ma daga mbe pye, mi yaa ki yo ma kan.

*Yenɲele li yinne làa ye
Sawuli wi ni*

⁹ Kona, Sawuli wì si laga le Samiyeli wi tanla na kee. A Yenɲele li si Sawuli wi jatere wi kanɲga wi na. Kacɛn kagala nɲele Samiyeli wila yo, a kè si pye ma ke yeɛ yon fili ki pilige nunɲba ki ni.

¹⁰ Sawuli wo naa wi tunmbyee wi ni, naa pàa ka saa gbɔn wa Gibeya ca, a pè si fili Yennɛɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ ngbelege ka ni. A Yennɛɛlɛ li yinnɛ li si ye Sawuli wi ni. A wì si pinlɛ pe ni, na Yennɛɛlɛ li yɔn sɛnrɛ yuun.

¹¹ Mbele fuun pàa wi jɛn faa, mɛɛ kaa pan maa yan wila Yennɛɛlɛ li yɔn sɛnrɛ yuun Yennɛɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ sanmbala pe ni, pàa pye na pe yɛɛ yewe na yuun fɔ: «Yingi ki ye Kishi pinambyɔ wi ni? Sawuli wo fun wì pye Yennɛɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ wi le?»

¹² A ki laga woolo, nunɔba sho fɔ: «Koni ambo mbe si pye pe tafɔ wo?» Pa ki yomiyɛɛ na làa ta le ma yo fɔ: «Sawuli wo fun wì pye Yennɛɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ wi le†?»

¹³ Naa Sawuli wila kaa kɔ Yennɛɛlɛ yɔn sɛnrɛ yomɔ pi na, a wì si kari wa Yennɛɛlɛ gbɔgɔsaga ki na.

¹⁴ A wi tojɛɛ wì si wo naa wi tunmbyee pe yewe ma yo fɔ: «Ye kari na se yeri?»

A Sawuli wì suu pye fɔ: «Wè kari na ma saa sofile nɛɛɛ poro lagaja. Ɛɛn fɔ, wee pe yan, a wè si kari ma saa Samiyeli wi yewe.»

¹⁵ A wi tojɛɛ wì suu pye fɔ: «Sɛnrɛ nda wì yo ye kan, yeri yɛɛɛ yo na kan.»

¹⁶ A Sawuli wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Wìgi yo maga filige we kan fɔ sofile nɛɛɛlɛ pè yan.» Ɛɛn fɔ, wunluwɔ wogo nga Samiyeli wila yo, Sawuli wi sila para ko wogo ko na.

*Pàa Sawuli wi tɛɛɛ
Izirayeli woolo pe wunluwɔ*

† 10:12 10:12: 1 Sami 19.23-24

17 Kona, a Samiyeli wì si Izirayeli woolo pe yeri wa Yawe Yenḡele li yeḡe sḡḡwḡ wa Mizipa ca†,

18 mεε pe pye fḡ: «Yawe Yenḡele, Izirayeli woolo Yenḡele pa li yo yeεn fḡ: <Muwi mì ye yirige wa Ezhipiti tara ma ye shḡ Ezhipiti tara fenne pe keε konaa ma ye shḡ wunlumbolo mbele fuun pàa pye na ye jḡḡ pe keε.>

19 εεn fḡ, nala yoro yè je ye Yenḡele li na, lo na li ye shḡ ye jḡḡḡ kagala ke ni fuun naa ye tere ti ni fuun ti ni. Yèli pye ma yo ki daga ma wunluwḡ tεḡe we go na. Kì kaa pye yeεn, koni ye pan ye toro Yawe Yenḡele li yeḡe sḡḡwḡ cenle cenle, ko puḡḡo na, ye toro seye seye.»

20 A Samiyeli wì si ti a Izirayeli cεḡele ke ni fuun nuḡba nuḡba kè toro. A peḡe gbḡḡḡo kì si Benzhamε cenle lo wḡ†.

21 A wì si ti a Benzhamε cenle woolo pè pan ma toro seye seye Yawe Yenḡele li yeḡe sḡḡwḡ. A peḡe gbḡḡḡo kì Matiri sege ko wḡ. Ko puḡḡo na, peḡe gbḡḡḡo kì si Kishi pinambyḡ Sawuli wi wḡ wa ki sege ki ni. εεn fḡ, a pè suu lagaja pe suu yan.

22 Kona, a pè si Yawe Yenḡele li yewe ma yo fḡ: «Naḡa wa yeḡe mbe pye wa, ḡa wì pan laga le?»

A Yawe Yenḡele li sho fḡ: «Eε, wi yeε ma lara wa tuguro ti sḡḡwḡ, ye sa wele wa.»

23 A pè si fe ma saa wi le ma pan wi ni wa leele pe sḡḡwḡ. Wila tḡnlḡ ma we leele pe ni fuun pe na.

24 A Samiyeli wì si leele pe pye fḡ: «Ye wele, naḡa ḡa wo Yawe Yenḡele li wḡ ye kan. Wi yḡḡḡo

† 10:17 10:17: Kiti 20.1; 21.1; 1 Sami 7.5 † 10:20 10:20: εki 28.30; 1 Sami 2.28; Zhouzu 7.15-18

woro laga Izirayeli woolo pe ni fuun pe sɔgɔwɔ.»

A leele pe ni fuun pè si jɔrɔgɔ ma yo fɔ: «Yenɲele sa yinwetɔnlɔgɔ kan wunlunaɲa wi yeri.»

²⁵ Nga wunlunaɲa wi daga mbaa piin, a Samiyeli wì sigi yege yo pe kan. Ko puɲgo na, a wì sigi senre ti yɔnlɔgɔ sɛwe wa na maa tege wa Yenɲele li go ki ni, wa Yawe Yenɲele li yege sɔgɔwɔ. Ko puɲgo na, a wì si leele pe yaga, a pe ni fuun nuɲgba nuɲgba pè songɔrɔ pe cara†.

²⁶ A Sawuli fun wì si songɔrɔ wa wi yeri, wa Gibeya ca. Yenɲele làa para nambala koto-gofenne pe ni, a pè pinle wi ni ma kari.

²⁷ Kona ki ni fuun, leɲagala pèle la ta wa ma yo fɔ: «Ki naɲa ɲa, wo mbe ya mbe we shɔ mɛle?» A wì si pe mben, pe sila yarikanra kan wi yeri. Eɛn fɔ Sawuli wi sila ki kala li jate.

11

Sawuli wila ya Amɔ cɛnle woolo pe ni

¹ Kona, a Amɔ cɛnle woolo naɲa Nahashi wì si pan maa malingbɔɔnlɔ censaga ki kan ma Yabeshi ca ki maga mbe to ki na, wa Galaadi tara†. A ca woolo pe ni fuun pè si Nahashi wi pye fɔ: «Yɔn finliwe le we ni, pa we yaa la kulowo tunɲgo piin ma kan.»

² A Amɔ cɛnle woolo naɲa Nahashi wì si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Mi yaa yɔn finliwe le ye ni yege ɲga na ki ɲga: <Mi yaa ye ni fuun ye kalige

† 10:25 10:25: Dete 17.14-20 † 11:1 11:1: Zhene 19.38; Dete 2.19,37; Zhou 12.1; Kiti 3.13; 11.4-33

yenmbigile† ke yaari mbe ta mbe fere wa yoro Izirayeli woolo ye ni fuun ye na.» »

³ A Yabeshi ca lelele pe suu pye fo: «Piliye kolshyen kan we yeri, we yaa pitunmbolo torogo wa Izirayeli tara ti lagapyew; na lere si pan mbe we saga, pa we yaa we yee le ma kee.»

⁴ A pitunmbolo pe si saa gbɔn wa Gibeya, Sawuli wi ca ye, mee ki senre ti yegge yo ca woolo pe kan. A ca woolo pe si to na gbele fo jenge.

⁵ Kila yala ce Sawuli wi yiri wa kere na yiin wo naa wi nere ti ni. A wi si pe yewe ma yo fo: «Yingi na, a leele pe ni fuun pe nee gbele?» A pe si senre nda Yabeshi ca fenne paa yo ti yegge yo wi kan.

⁶ Naa Sawuli wila kaa ki senre ti logo, a Yawe Yennele li yinne li si ye wi ni. A wi nawa pi si ngban fo jenge.

⁷ A wi si nere shyen yigi mari gbo mari koonlo curo curo mee ki kara ti kan pitunmbolo yeri pe kari ti ni Izirayeli tara ti lagapyew ki ni, pe sari kan leele pe yeri, pe pe pye fo: «Na lere na ka je mbe yo wi se taga Sawuli naa Samiyeli pe na, mbe sa malaga ki gbɔn, pa wi nere ti yaa pye yeen.» A Yawe Yennele li si fyere gboro lenge Izirayeli woolo pe ni.

A pe si pe yee gbogolo ma pye paa lere nungba yen.

⁸ A Sawuli wi si pe jiri wa Bezeki ca. Izirayeli cengele woolo mbele paa pye wa yonloparawa kamege kee yeri paa pye lere waga cenme taanri (300 000). Zhuda cenle woolo poro la pye lere waga nafa ma yiri ke (30 000).

† 11:2 11.2: Kiti 16.21

⁹ A pè sigi yo pitunmbolo mbele pàa yiri wa Yabeshi ca pe kan ma yo pe saga yo pe sefenne pe kan fò: «Goto yónlò nḡbanga na, ye yaa shò.» A pitunmbolo pè si saa ki sɛnrɛ ti yo pe sefenne pe kan. A pe nawa pì si yinḡgi fò jɛḡḡ.

¹⁰ A Yabeshi ca fenne pè si Amò cɛnlɛ woolo pe pye fò: «Goto we yaa we yɛɛ le ye kɛɛ, kona ye we pye paa yɛḡɛ ḡga na ki ye ndanla we.»

¹¹ Ki goto, a Sawuli wì suu woolo pe walagi, a pè yiri tɛḡɛsaga taanri. Sanni laga ki sa laga, a pè si kari wa Amò cɛnlɛ woolo pe malingbòònlò cɛnsaga ki ni ma saa to pe na. Pàa Amò cɛnlɛ woolo pe gbo fò ma saa gbòn yónlò nḡbanga ki na. Mbele pàa ta ma shò, pè si gbòn ma jaraga, fò yɛɛ leele shyen sila ya mbe pinlɛ pe yɛɛ ni konò nḡḡba.

¹² Kona, a Izirayeli woolo pè si Samiyeli wi pye fò: «Leele mbele pàa yo Sawuli wi se cɛn we go na wunluwò, pe yɛn se yeri? Ye pe le we kɛɛ we yaa pe gbo.»

¹³ Ɛɛn fò, a Sawuli wì sho fò: «Lere si daga mbe gbo ki nala pilige ḡga ki na, katugu Yawe Yɛnḡɛɛ li Izirayeli woolo pe shò nala.»

¹⁴ A Samiyeli wì si leele pe pye fò: «Ye pan we kari wa Giligali ca, we sa Sawuli wi tɛḡɛ wunluwò pi na naa fòḡḡḡ.»

¹⁵ A leele pe ni fuun pè si kari wa Giligali ca, ma saa Sawuli wi tɛḡɛ wunluwò naa fòḡḡḡ Yawe Yɛnḡɛɛ li yɛḡɛ sòḡòwò. A pè si nayinmɛ saara wò Yawe Yɛnḡɛɛ li yeri. Ko punḡo na, a Sawuli wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pe ni, pe nɛɛ yòḡòri fò jɛḡḡ.

12

Samiyeli wi senyoro punḡo woro

¹ Kona, a Samiyeli wì si Izirayeli woolo pe ni fuun pe pye fɔ: «Ye wele, nga fuun yè yenri na yeri, mì ki ni fuun ki pye ye kan. Mì wunluwɔ tɛge ye go na.

² Koni, wunluwɔ ɲa wi yaa la ye yege sinni wi ɲa. Mi wo na, mì ɛ, a na yinzire tì filige. Na pinambiile poro na, pe yen laga ye ni. Mì ye yege sin maga ɛ wa na punwɛ sanga wi ni fɔ ma pan ma gbɔn nala.

³ Mi ɲa mì yere na ye yege sɔgɔwɔ. Na kaa pye mì kala la pye wa na ye ni, yanla jɛɛgi yege yo na Yawe Yenɲɛɛ lo naa wunluwɔ ɲa lì wɔ pe yege na. Mi nɛge shɔ nakoma sofile shɔ wa yeri le? Ambɔ mì fanla ma li? Milan fanɲga ki tɛge ma ambɔ jɔɔ? Mì yarikanga shɔ ambɔ yeri ye ni, mala yɛngɛɛ ke tɔn wi kapyege ki na? Yege yo na kan, mì yaa yaara nda mì shɔ dufile ti songɔɔ ye na.»

⁴ A pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Mɛɛ we fanla mbe we li, mɛɛ sɔɔn fanɲga ki tɛge mbe we jɔɔ, mɛɛ si yaraga ka kpɛ shɔ lere yeri.»

⁵ A Samiyeli wì sho naa fɔ: «Yawe Yenɲɛɛ li yen sɛɛfɔ ye wogo ki na; wunlunaɲa ɲa lì wɔ wi yen sɛɛfɔ fun nala, fɔ yee jɛɛgisaga yan na na kala la kpɛ ni.»

A leele pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Ee, Yawe Yenɲɛɛ li yen sɛɛfɔ.»

⁶ A Samiyeli wì si leele pe pye fò: «Yawe Yennɛle lo làa Moyisi naa wì ndò Aron pe tɛgɛ ma ye tɛleye pe yirige wa Ezhipiti tara†.

⁷ Koni ye pan ye yere Yawe Yennɛle li yɛgɛ sɔgɔwɔ. Kajɛngɛ kagala ngele li pye ma yoro naa ye tɛleye pe ni ye shɔ, mi yaa ke yo ye kan.

⁸ Zhakobu wi karingɔlɔ wa Ezhipiti tara, jɔlɔgɔ ki kala na, a yè tɛleye pè si gbele ma Yawe Yennɛle li yeri li pe saga†. A Yawe Yennɛle li si Moyisi naa Aron pe torogo, a pè saa pe yirige wa Ezhipiti tara ma pan ma censaga kan pe yeri laga ki tara nda we yen laga ti ni.

⁹ Ɛɛn fò, a pè si je Yawe Yennɛle, pe Yennɛle li na. Ki kala na, làa pe le Sisera ɲa wila pye Hazori ca malingbɔɔnlɔ pe to wi kɛɛ, naa Filisiti tara fenne konaa Mowabu tara wunlunaɲa wi ni pe kɛɛ, a pè malaga gbɔn pe ni†.

¹⁰ Kona, a pè si gbele ma Yawe Yennɛle li yenri ma yo fò: <Wè kapege pye, katugu wè Yawe Yennɛle li wa ma saa na yarisunndo Baali naa Asitarite ti gbogo. Koni we shɔ we mbenfenne pe kɛɛ, pa we yaa la tunɲgo piin ma kan†.>

¹¹ Kona, a Yawe Yennɛle li si Yerubaali†, naa Bedan†, naa Zhefite† konaa mi Samiyeli we torogo ye kan, mɛɛ ye shɔ ye mbenfenne mbele pàa pye ma ye maga pe kɛɛ, a yè si cɛn laga tara ti ni yeyinɲge na pɔw.

† **12:6 12.6:** Ɛki 6.26 † **12:8 12.8:** Ɛki 2.23 † **12:9 12.9:** Kiti 3.12; 4.6; 13.1 † **12:10 12.10:** Kiti 10.10-15 † **12:11 12.11:** Yerubaali wo nunɲba wo pàa pye na yinri Zhedewɔn; Kiti 7.11. † **12:11 12.11:** Bedan wo nunɲba wo pàa pye na yinri Baraki; Kiti 4-5. † **12:11 12.11:** Zhefite sɛnre ti yen wa Kiti 11-12.7 laga ki ni.

12 Ξεν fɔ naa yàa kaa ki yan Amo cɛnɛ woolo pe wunlunaŋa Nahashi wì pan mbe to ye na malaga ni, a yè si pan mala pye fɔ: <We se ya koro korowo mba po na, wunluwɔ daga mbe cɛn we go na,> ma si yala Yawe Yɛnɛɛɛ, ye Yɛnɛɛɛ le, lo làa pye ye wunluwɔ wɛ†.

13 Koni ye wunluwɔ wi ŋa, ŋa yè wɔ konaa maa yɛnri. Yawe Yɛnɛɛɛ lo lùu tɛgɛ ye go na.

14 Na ye kaa fyɛ Yawe Yɛnɛɛɛ li yɛgɛ, mbaa tunŋgo piin li kan konaa mbaa nuru li yeri, na yee yiri mbe je Yawe Yɛnɛɛɛ li sɛnrɛ ti na, yoro naa ye wunluwɔ ŋa wì cɛn ye go na wi ni, na yaga taga Yawe Yɛnɛɛɛ, ye Yɛnɛɛɛ li na, kala pyew li yaa yɔn ye kan.

15 Ξεν fɔ na ye woro na nuru Yawe Yɛnɛɛɛ li yeri, na yaga yiri mbe je li ŋgasegele ke na, pa Yawe Yɛnɛɛɛ li yaa jɔɔɔgo wa ye na paa yɛgɛ ŋga na làa jɔɔɔgo wa ye tɛɛye pe na we.

16 Koni ye koro na bere na ki laga ŋga ki na, ye kafɔnnɔ kagbɔgo ŋga Yawe Yɛnɛɛɛ li yaa pye ki yan.

17 Bile kɔnsanga wo ma we yɛn yɛɛn, tisaga nɛɛ pan? Mi yaa si Yawe Yɛnɛɛɛ li yɛnri li yɛnɛɛɛ gbaanra yirige, mbe ti tisaga mbe pan, janŋgo yege jɛn konaa yege yan, fɔ ŋga yè pye ma wunluwɔ yɛnri, ki yɛn kapegbɔgo Yawe Yɛnɛɛɛ li yɛgɛ na.»

18 Kona, a Samiyeli wì si Yawe Yɛnɛɛɛ li yɛnri, a lì si ti a yɛnɛɛɛ gbaanra pye, a tisaga kì pan ki pilige ki ni. A leele pe ni fuun pè si fyɛ fɔ jɛnɛgɛ Yawe Yɛnɛɛɛ lo naa Samiyeli pe yɛgɛ.

† 12:12 12.12: 1 Sami 8.19

¹⁹ A pe ni fuun pè si Samiyeli wi pye fɔ: «Yawe Yennɛɛ, ma Yennɛɛ le, li yenri we kan jango waga ka ku; katugu wè wunluwɔ yenri ma kapege ka taga we kapere ti ni fuun ti na.»

²⁰ A Samiyeli wì si leele pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Yaga ka fyɛ. Yè kapege pye ko yen kaselege. Eɛn fɔ yaga ka laga Yawe Yennɛɛ li na, yaa tunngo piin li kan ye kotogo ki ni fuun ni.

²¹ Yaga ka lali li ni, na yaga ko pye ma, ki yaa ye kan yaa yarisunndo gbogo, to nda ti woro yaraga ka, ti se ya mbe ye saga, ti se si ya mbe ye sho, katugu yarisunndo ti woro yaraga ka.

²² Yawe Yennɛɛ li mɛgɛ nga kì gbɔgɔ ki kala na, li se ye wa, katugu lo kì ndanla, a lè ye pye li woolo.

²³ Mi wo na, Yawe Yennɛɛ li yigi na ni, mi ka ka kapege pye li na mbeli yenrɛwɛ pi yaga mi ka ka yenri ye kan. Mi yaa la ye nari suyi kajɛngɛ naa kozinne li ni.

²⁴ Yoro wo na, yaa fyɛ Yawe Yennɛɛ li yɛgɛ, yaa tunngo piin li kan kaselege ni, ye kotogo ki ni fuun ni. Kagbɔgɔlɔ ngele li pye ye kan, yaa ke jate.

²⁵ Eɛn fɔ na ye kaa kapege piin, ye yaa tongo mbe wɔ wa yoro naa ye wunluwɔ wi ni.»

13

*Izirayeli woolo pàa yiri ma je
Filisiti tara fɛnnɛ pe na*

¹ Sawuli wila yegele yon ka ta mee cen wunluwo pi na†. Wila yele shyen pye mako wunluwo pi na Izirayeli tara ti go na.

² Sawuli wila malingboonlo waga taanri (3 000) wo wi yee kan wa Izirayeli woolo pe ni. Malingboonlo waga shyen (2 000) la pye wi ni wa Mikimashi ca konaa wa Beteli ca yanwira tara ti ni. Pe sanmbala waga kele (1 000) poro la pye wi pinambyo Zhonatan wi ni wa Gibeya ca, wa Benzhamε tara. A wi si Izirayeli woolo sanmbala pe yaga, a pe kari pe yinre.

³ Pilige ka, a Zhonatan wi si saa to Filisiti tara fenne pe malingboonlo ngbelege† nga kila pye wa Geba ca ki na ma ya ki ni. A Filisiti tara fenne pe sigi wogo ki logo. A Sawuli wi si ti a pe mbanlaga le maga win tara ti lagapyew ma yo fo: «Eburuye pe ni fuun pege wogo nga ki logo.»

⁴ Kona, a Izirayeli woolo pe ni fuun pe sigi logo ma yo Sawuli wila ya Filisiti tara fenne pe malingboonlo ngbelege ki ni. Ki pye ma, a pe kala li si Filisiti tara fenne pe mben fo jenge. A Izirayeli woolo pe ni fuun pe si pe yee gbogolo wa Sawuli wi tanla, wa Giligali ca†.

⁵ Kona, a Filisiti tara fenne pe si pe yee gbogolo mbe sa malaga gbɔn Izirayeli woolo pe ni. Pe

† **13:1 13.1:** Wa Yenŋele senre sewe lee ŋa wi yen Eburuye senre ni wi ni, Sawuli wila ta yeŋe yon nga na mee cen wunluwo pi na pe sila ki le wa. Eɛn fo mbe yala Yenŋele senre seweεle mbele pe yen Gireki senre ni pe ni, Sawuli wila ta yeŋe nafa ma yiri ke mee cen wunluwo pi na, kona, a wi si yeŋe nafa shyen pye wunluwo pi na; Kapye 13.21. † **13:3 13.3:** 1 Sami 10.5 † **13:4 13.4:** Zhouzu 9.6; 2 Sami 10.8

malaga gbɔnwotoroye pàa pye waga nafa ma yiri ke (30 000)[†] pe shɔn lugufenne pàa pye waga kɔgɔlɔni (6 000) konaa malingbɔɔnlɔ legere ni, pàa lege paa kɔgɔje yɔn taambugɔ ki yen. A pè si saa pe malingbɔɔnlɔ cɛnsaga ki kan wa Mikimashi ca, wa Beti Aveni ca ki yɔnlɔ yirisaga yeri.

⁶ A Izirayeli woolo pè sigi yan fɔ kɔ̀ ngban pe na, katugu pe juguye pàa pe jori fɔ jɛngɛ. Kona pè si saa lara wa yanwira were ti ni, naa kɔɔrɔ ti ni, naa waliwere ti ni, naa were to naa titerɛ ti ni.

⁷ Eburuye pèle la fe ma Zhuriden gbaan wi kɔn ma kari wa Gadi tara naa Galaadi tara sa lara.

Ko sanga wo ni Sawuli wɔla pye wa Giligali ca bere. Leele mbele fuun pàa pye wi ni pàa pye na seri fyere ti kala na.

⁸ Sawuli wɔla Samiyeli wi sige fɔ ma saa gbɔn piliye kɔlɔshyɛn paa yege nga na pàa ki yo pe yeɛ kan we[†]. Eɛn fɔ Samiyeli wɔ sila gbɔn wa Giligali ca, a malingbɔɔnlɔ pe nɛɛ jaragi na lari Sawuli wi na.

Sawuli wi kajɔɔgɔ ye

⁹ Kona, a Sawuli wɔ sho fɔ: «Ye pan saraga sogowogo ko naa nayinme saara ti ni.» A wɔ si saraga sogowogo ki wɔ wi ye.

[†] **13:5 13:5:** Laga ki verise ɲa wi ni nga ki yo fɔ malaga gbɔnwotoroye waga nafa ma yiri ke (30 000), sɛwɛɛɛɛ mbe pe yen Gireki senre ni pele ni pège yɔnlɔgɔ wa ma yo fɔ malaga gbɔnwotoroye waga taanri (3 000). [†] **13:8 13:8:** 1 Sami 10.8

¹⁰ Pa wila koo saraga sogowogo ki wɔmɔ pi na sanga ŋa ni, a Samiyeli wì si gbɔn. A Sawuli wì si kari saa fili mboo shari.

¹¹ A Samiyeli wì suu yewe ma yo fɔ: «Yingi ma pye yɛɛn?» A Sawuli wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Naa mila kaa ki yan malingbɔɔnlɔ pàa jaragi na kee nala yari, mɛɛ si pan pilige ŋga kila naga ki na, ma si yala Filisiti tara fɛnnɛ pɛ gbogolo wa Mikimashi ca,

¹² a mì sigi jate ma yo fɔ: «Filisiti tara fɛnnɛ pe yaa pan mbe to na na laga Giligali ca, mbege ta mi fa Yawe Yɛnɲɛɛ li yɛnri gbɛn.» Kì pye ma, a mì silan yɛɛ pye kala fɔ, mɛɛ yiri ma saraga sogowogo ki wɔ.»

¹³ A Samiyeli wì si Sawuli wi pye fɔ: «Mà tijinliwɛ fu kala pye. Yawe Yɛnɲɛɛ, ma Yɛnɲɛɛ làa ŋgasele na kan ma yeri, mɛɛ tanga li na. Ndɛɛ ma tanga li na, wunluwɔ pi jɛn na koro suyi wa ma setirige ki ni Izirayeli woolo pe go na.

¹⁴ Ɛɛn fɔ koni, ma wunluwɔ pi se mɔ naa. Yawe Yɛnɲɛɛ lì lere wa lagaja, ŋa wi kala li yɛn mali ndanla, ligi kɔn maga tɛgɛ mboo pye to li woolo pe go na†.»

¹⁵ Ko pungo na, a Samiyeli wì si yiri wa Giligali ca ma kari wa Gibeya ca, wa Benzhamɛ tara. A Sawuli wì si leele mbele pàa koro wi ni pe jiri; pàa pye na kee nambala cɛnme kɔgɔlɔni (600) yɔn ko yeri.

¹⁶ Sawuli naa wi pinambyɔ Zhonatan wi ni, konaa malingbɔɔnlɔ mbele pàa koro wi ni pe ni, pàa saa yere malinje wi na wa Geba ca, wa

† 13:14 13:14: Kapyɛ 13.22

Benzhame tara, ma si yala Filisiti tara fenne poro la pe malingboonlo censaga ki kan wa Mikimashi ca ki tanla.

¹⁷ Pilige ka, malingboonlo ngbeleye taanri si yiri wa Filisiti tara fenne pe malingboonlo censaga ki ni mbe sa jogowo pye. A ngbelege nungba si kari wa Ofira ca ki yeri, wa Shuwali tara ti yeri.

¹⁸ A ngbelege shyen wogo ki si kari wa Beti Horon† ca ki yeri. A ngbelege taanri wogo ki si tara ti konlo konlo li le ma saa gbɔn wa Zeboyimu gbunlundegɛ ki na, ma wa gbinri wi yeri.

¹⁹ Ki wagati wi ni, fenle sila pye wa Izirayeli tara ti laga ka kpe ni; katugu Filisiti tara fenne pe sila pye na jaa Eburuye paa tokobiye naa njaanra gbegele pe yɛɛ kan.

²⁰ Izirayeli woo pyew wila daga mbaa kee wa Filisiti tara fenne pe yeri mbe saa wi falinere capige yon ki jele, naa wi bongaraga ki ni, naa wi gbɔnlogɔ konaa wi peli wi ni.

²¹ Na pe peliye pe yonro tiga pen, naa bongara ti ni, naa falinere capire nganra taanri woro ti ni, naa gbɔnro ti ni, konaa mbe pe nere konrikanngala ke numara ti yon wowo, pa pe ma kari wa pe yeri.

²² Ki kala na malaga gbɔnpilige ki ni, leele mbele pa pye Sawuli wo naa Zhonatan pe ni, tokobi nakoma njanraga sila pye wa kpe yeri pe ni, kaawo Sawuli naa wi pinambyo Zhonatan poro ce tila pye pe yeri.

²³ A Filisiti tara fenne malingboonlo ngbelege

† 13:18 13:18: Zhouzhu 10.10; 16.3,5

nungba si pan ma yere malinje wi na wa yanwira ti sɔgɔwɔ pi ni, wa Mikimashi ca.

14

*Zhonatan wila saa to
Filisiti tara fenne
malingboɔnlɔ ngbelege ka na*

¹ Pilige ka, a Sawuli pinambyɔ Zhonatan wi si lefɔnɔɔ ɲa wila pye naa malingboɔnyaara ti lee wi pye fɔ: «Pan we kari wa Filisiti tara fenne pe malingboɔnlɔ censaga ɲga ki wa keɛ ɲga na ki yɔn na.» Eɛn fɔ, Zhonatan wi sila ki yo wi to wi kan.

² Sawuli wo la pye wa Gibeya ca kayege, wa girenadi tige ki nɔgɔ, wa Migirɔn ca. Malingboɔnlɔ ngbelege ɲga kila pye Sawuli wi ni, kila pye na kee lere cɛnme kɔgɔloni (600) yeri.

³ Ahiya wo wila pye saraga wɔfɔ ɲa wila pye na efɔdi wi nii. Ikavɔdi nɔsepyɔ lenaɲa Ahitubu wo pinambyɔ lawi. Ahitubu to wo lawi ɲa Fineyasi. Fineyasi to wo lawi ɲa Yawe Yɛnɲɛle li saraga wɔfɔ Eli we. Eli wila pye ma cɛn faa wa Silo ca. Leele pe sila ki jɛn mbe yo Zhonatan wila kari laga ka na.

⁴ Mbe ta mbe gbɔn wa Filisiti tara fenne pe malingboɔnlɔ censaga ki na, Zhonatan wila toro waara titɔɔnrɔ titɔɔnrɔ shyen sɔgɔwɔ. Paa pye na nungba yinri Bozezi, na sanɲga ki yinri Sene.

⁵ Nungba la pye yɔnlɔparawa kamɛnɲɛ keɛ ki na, wa Mikimashi ca ki yesinme na; sanɲga kila pye yɔnlɔparawa kalige keɛ ki na, wa Geba ca ki yesinme na.

⁶ A Zhonatan wì suu malingbonyaara lɛfɔ wi pye fɔ: «Pan we sa to ki leele mbele pee kenrekenre pe na. Kana Yawe Yenɲele li yaa kajɲɲe pye we kan, katugu kala la woro wa mbeli bari, mbe ti leele jɲnri mbe cew ta nakoma leleɲere mbe cew ta.»

⁷ A wi malingbonyaara lɛfɔ wì suu pye fɔ: «Ŋga kɔɔn ndanla, ma ko pye. Ma kaa kee laga ŋga na, mi yaa pye ma ni.»

⁸ A Zhonatan wì sigi yeɲe yo wi kan ma yo fɔ: «Wele, we yaa kari fɔ wa ki leele mbele pe tanla, mbe sa we yeɲe naga pe na.»

⁹ Na paga we pye fɔ: «Ye yere wa, fɔ we sa gbɔn ye na», pa we yaa koro le we yeresaga, we se kari wa pe tanla.»

¹⁰ «En fɔ na paga we pye fɔ: «Yaa paan we kɔrɔɲɔ!», pa we yaa kari, katugu ko yaa pye kacɛn mbege naga we na fɔ Yawe Yenɲele li pe le we keɛ.»

¹¹ Kona, a pe shyɛn pè si kari ma saa pe yeɲe naga Filisiti tara malingbɔɔnɔ cɛnsaga woolo pe na. A poro sho fɔ: «Eburuye pe mbele paa yinrigi wa were nda pàa pye ma lara ti ni.»

¹² A malingbɔɔnɔ cɛnsaga woolo pè si Zhonatan naa wi malingbonyaara lɛfɔ wi ni pe pye fɔ: «Ye lugu ye pan laga we kɔrɔɲɔ, we yaa senre ta yo ye kan.»

Kona, a Zhonatan wì suu malingbonyaara lɛfɔ wi pye fɔ: «Taga na na, katugu Yawe Yenɲele li yɛn na pe nii Izirayeli woolo pe keɛ.»

¹³ A Zhonatan wì suu keyɛn naa wi tɔɔrɔ ti kankan maa yeɲe saga ti ni, na nuru na kee pe kɔrɔɲɔ, wi malingbonyaara lɛfɔ wila pye na

nuru wi punḡo na. A pè si saa to Filisiti tara fenne pe na. Zhonatan wìla pye na pe gbɔɔn na pe jaanri, a wi malingbɔnyaara lɛfɔ wi nɛɛ pe kuun wi punḡo na.

¹⁴ Ki malaga konḡbanḡa ḡa pàa gbɔn ki nɔḡɔ, Zhonatan naa wi malingbɔnyaara lɛfɔ wi ni, pàa lenaḡa nafa si wo gbo tara ti laga jɛɛɛ ka na.

¹⁵ A fyere gbɔɔ si ye Filisiti tara malingbɔɔnɔ censaga woolo pe ni, naa tara woolo pe ni, naa leele pe ni fuun pe ni. Malingbɔɔnɔ censaga woolo poro naa mbele pàa pye na jɔḡɔwɔ pi piin, pàa fyɛ fun fɔ jɛḡɛ. A tara tì si yɛḡɛ ḡḡbanga. Kɔ fyere gbɔɔ nda to la pye Yɛḡɛɛ lo tunḡo.

¹⁶ Sawuli wìla kɔɔsiri fenne mbele tɛḡɛtɛḡɛ wa Gibeya ca, wa Benzhamɛ tara, a pè si Filisiti tara woolo pe yan paa fee na jaragi na kee pe ye pe ye.

¹⁷ Kona, a Sawuli wì si leele mbele pàa pye wi ni pe pye fɔ: «Ye ye yɛɛ jiri ye wele, we lere ḡa wì wɔ we ni wi jɛn.» A pè si leele pe jiri, mɛɛ ki yan fɔ Zhonatan naa wi malingbɔnyaara lɛfɔ wi ni pe woro le.

¹⁸ A Sawuli wì si saraga wɔfɔ Ahiya wi pye fɔ: «Pan Yɛḡɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wì ni.» Katugu ki wagati wi ni, Yɛḡɛɛ li yɔn finliwɛ kɛsu wìla pye wa Izirayeli woolo pe sɔḡɔwɔ.

¹⁹ Ma Sawuli wi ta wìla pye na para saraga wɔfɔ wi ni, a tinmɛ pi nɛɛ gbogo na sereḡi wa Filisiti tara fenne pe malingbɔɔnɔ censaga ki ni. A Sawuli wì si saraga wɔfɔ wi pye fɔ: «Ki yaga, maga ka Yɛḡɛɛ li yewe.»

²⁰ Kona, a Sawuli wo naa wi woolo pe ni pè si

pe yεε gbogolo, mεε kari wa malaga gbɔnsaga. Pe mbe wele, mεε Filisiti tara fenne pe yan paa pe yεε kuun tokobi ni, ma gbɔn ma piri fɔ ma saa toro.

²¹ Eburuye mbele pàa pe yεε kan Filisiti tara fenne pe yeri maga ε wa faa, na yanri pe ni na malaga gbɔn, a poro si kannga ma pinle Izirayeli woolo mbele pàa pye Sawuli naa Zhonatan pe ni.

²² Izirayeli woolo mbele fuun pàa lara wa Efrayimu yanwira tara ti ni, a pè sigi logo ma yo Filisiti tara fenne pàa pye na fee, a poro fun pè si yiri na pe puro na malaga gbɔn pe ni.

²³ Pàa malaga ki gbɔn fɔ ma saa Beti Aveni ca ki toro. Ki pilige ki ni pa Yawe Yenɲele làa Izirayeli woolo pe sho yεen.

Izirayeli malingbɔnɔ pàa Zhonatan wi sho

²⁴ Ki pilige ki ni, Izirayeli woolo pàa te fɔ jεnge, katugu Sawuli wila wugu ma wa pe na ma yo fɔ: «Na lere wa ka yaraga ka ka, na yɔnɔ ki fa kɔ gben, mbege ta mi fanla kayanga ki wɔ na juguye pe ni gben, dannga mbege fɔ wi yigi.» Ki kala na lere kpε sila yaraga ka ka.

²⁵ Kona, a tara woolo pe ni fuun pè si saa gbɔn kɔɔgɔ ka na, senrege la pye tara ti na lagapyew.

²⁶ Naa leele pàa ka saa gbɔn wa kɔɔgɔ ki ni, a pè si senrege ki yan kila yinrigi na fuun. Eεn fɔ pe ni, lere kpε sila yenle mbe yombεle le wa ki ni mbeli le yɔn, katugu pàa pye na fyε wuguro ti yεge.

27 Εεν ƒɔ Zhonatan wi to wila wuguro nda wugu ma wa leele pe na, wi sila pye ti jenme. A wi si kanngala na làa pye wi keε li numala li le senrege sheshege ka ni, mee ki mugu. Le ki yongolo nungba ke ni, a wi si fannga ta.

28 Kona leele pe ni, a nungba suu pye ƒɔ: «Ma to wi wugu ma wa leele pe na ma yo ƒɔ na lere wa ka yaakaga ka nala, dangga mboo yigi. Ko ki leele pe fannga ki ko pe ni.»

29 A Zhonatan wi sho ƒɔ: «Na to wi jologo wa leele pe na. Ye wele, paa yege nga na mi fannga ta, naa miɔi senrege ka ka jɛnri we.

30 Yaakara nda wè woolo pe yan wa pe juguye pe yeri, ndεε ki pye pe ja ta ka nala, anme pe ya Filisiti tara fenne pe ni ma we nga ko na.»

31 Ki pilige ki ni Izirayeli woolo paa Filisiti tara fenne pe gbo maga le wa Mikimashi ca ƒɔ ma saa gbɔn wa Ayalon ca ki na†. Leele paa te ƒɔ jenge.

32 A pè si gbinri yaara nda paa koli ti na, ma simbaala, naa nεε konaa napire ta yigi mari konlogi le tara, mari kara ti ka ti kasanwa pi ni.

33 A pè si saa ki yo Sawuli wi kan ma yo ƒɔ: «Leele pe yen na kapege piin Yawe Yenɛɛ li na, na yaayoro kara kaa ti kasanwa pi ni.»

Kona, a Sawuli wi sho ƒɔ: «Yè mbatagawa kala pye. Ye sinndeligbogo ka konngo ye pan ki ni laga

† **14:31 14:31:** Mikimashi ca ko naa Ayalon ca ki ni ti fogo ki mbaa culo nafa ma yiri kangurugo yon ko tin.

na tanla†.»

³⁴ A wì sho naa fɔ: «Ye torotoro wa leele pe yeri yege yo pe kan fɔ lere nunḡba nunḡba pyew wi pan wi nɛgɛ nakoma wi sumbyɔ ni laga na tanla, wuu kɔnli. Ko punḡo na yeri ka. Kiga pye ma, ye se yaayoro ta ka ti kasanwa pi ni naa, mbe kapege pye Yawe Yennɛɛ li na.» Ki yembinɛ li ni, a lere nunḡba nunḡba pyew wì suu nɛgɛ ki yigi ma pan ki ni, maga kɔnli wa sinndeligbɔgɔ ki na.

³⁵ A Sawuli wì si saraga wɔsaga kan Yawe Yennɛɛ li kan. Ko kila pye saraga wɔsaga konḡbanḡa nḡa wila kan Yawe Yennɛɛ li kan.

³⁶ Ko punḡo na, a Sawuli wì sho fɔ: «Ye pan we taga Filisiti tara fɛnnɛ pe punḡo na yembinɛ na li ni waa pe puro, we pe yaara ti koli fɔ sa gbɔn lalaaga ki na. Waga ka lere kpɛ wo yaga yinwege na.»

A leele pè sho fɔ: «Ŋga kɔɔn ndanla, ma ko pye.»

Ɛɛn fɔ, a saraga wɔfɔ wì sho fɔ: «Ye ti we Yennɛɛ li yewe lagamɛ gbɛn.»

³⁷ A Sawuli wì si Yennɛɛ li yewe ma yo fɔ: «Mbe ya taga Filisiti tara fɛnnɛ pe punḡo na le? Ma yaa pe le Izirayeli woolo pe kɛɛ le?» Ɛɛn fɔ, ki pilige ki ni, Yawe Yennɛɛ li sila wi yɔn sogo.

³⁸ Kona, a Sawuli wì sho fɔ: «Yoro mbele tara ti teele, ye ni fuun ye fulo laga na tanla. Ye ti

† 14:33 14:33: Pàa sinndeligbɔgɔ ki konḡo ma kari ki ni mbe ta mbaa yaayoro ti kuun wa ki go na, janḡo kasanwa pi ta pila shɔnri pila woo kara ti ni jɛnḡɛ. Mbe yala Yennɛɛ li nḡasele li ni, lere si daga mbe kara ka ti kasanwa pi ni (Zhennɛ 9.4; Levi 7.26-27; 17.10-14; 19.26; Dete 12.16-23; 15.23).

we yewe yewe, ki kapege nga kì pye yege nga na nala, we ta wege jen.

³⁹ Yawe Yenḡele na yinwege wolo, lo na li yen Izirayeli woolo pe shɔfɔ li mege ki na, mì wugu fɔ kapege pyefɔ wi yaa ku, ali na kaa pye na pinambyɔ Zhonatan wowi.» Eɛn fɔ, wa janwa wi sogowɔ, lere kpɛ wo sila wi yɔn sogo.

⁴⁰ A Sawuli wì si Izirayeli woolo pe ni fuun pe pye fɔ: «Ye toro ye yere keɛ nunḡba, mi naa na pinambyɔ Zhonatan wi ni, we yaa yere keɛ nunḡba.»

A leele pè suu pye fɔ: «Ŋga kɔɔn ndanla, ma ko pye.»

⁴¹ A Sawuli wì si Yawe Yenḡele li yenri ma yo fɔ: «Izirayeli woolo Yenḡele, kaselege ki naga we na.» A Sawuli naa wi pinambyɔ Zhonatan wi ni, Yenḡele li si poro naga. A leele poro wogo ko si wɔ wa.

⁴² Kona, a Sawuli wì sho fɔ: «Ye pɛtɛ wi gbɔn yege jen na kaa pye muwi nakoma na pinambyɔ Zhonatan wowi.» A pɛtɛ gbɔngɔ kì si Zhonatan wi wɔ.

⁴³ Kona, a Sawuli wì suu pinambyɔ wi pye fɔ: «Ŋga mà pye, ki yo na kan.»

A Zhonatan wì suu pye fɔ: «Kanḡala na làa pye na keɛ, mìla li le wa senrege ki ni, ma ka wɔ ma ka jenri. Mi ḡa, mì yere ki na mbe ku.»

⁴⁴ A Sawuli wì sho fɔ: «Yenḡele li jɔlogɔ gbɔgo wa na na, na mii Zhonatan wi gbo we.»

⁴⁵ A leele pè si Sawuli wi pye fɔ: «Zhonatan ḡa wì ti a Izirayeli woolo pè si cew gbɔɔ ta, meɛ wii ku? Ko se pye Yawe Yenḡele na yinwege wolo li mege ki na, we se yere kì na wi yinzige nunḡba

mbe to tara, katugu nga wì pye nala, Yenņeε sagawa po pì ti wi ya maga pye.» Ki pyelomɔ pi na, leelee pàa Zhonatan wì sho pe suu gbo.

⁴⁶ Ko pungo na, a Sawuli wì si Filisiti tara fenne pe purɔɔ ki yaga. A Filisiti tara fenne pè si songɔɔ ma kari pe tara.

*Malaga nga fuun Sawuli
wìla gbɔn ma ya ki ni
konna Sawuli wi go woolo*

⁴⁷ Sawuli wi cennɔɔ wunluwo pi na Izirayeli tara ti go na, a wì si malaga gbɔn pe juguye mbele fuun pàa pye ma pe maga pe ni. Poro weε Mowabu cenle woolo, naa Amɔ cenle woolo, naa Edɔmu cenle woolo, naa Zoba† tara wunlumbolo konna Filisiti tara fenne pe ni. Kìla pye, wiga toro laga nga fuun na mbe malaga ki gbɔn pe ni, wi ma ya pe ni

⁴⁸ Wìla to Amaleki setirige piile pe na ma ya pe ni maa fannga ki naga, mbele pàa pye na Izirayeli woolo pe keε yaara ti koli pe yeri, ma pe sho pe keε.

⁴⁹ Sawuli wi pinambiile pe mεε to lari nda: Zhonatan, naa Yishivi konna Malikishuwa†. Wì sumborombiile shyen pe mεε to lari nda, lεεfo pàa pye naa yinri Merabu na jɔnɔfo wi yinri Mikali†.

⁵⁰ Pàa pye naa jɔ wi yinri Ahinowamu. Ahinowamu wìla pye Ahimaazi sumborombyɔ. Wì malingbɔɔnɔ to pàa pye naa yinri Abineri.

† 14:47 14:47: 2 Sami 10.6 † 14:49 14:49: 2 Sami 8.10; 1 Kuro 8.33; 9.39; 10.2 † 14:49 14:49: 1 Sami 18.17,20,27; 19.11-17; 25.44; 2 Sami 6.16-23

Abineri wìla pye Sawuli wi tojεε Neri wo pinambyo.

⁵¹ Sawuli to Kishi wo naa Abineri to Neri wi ni, pàa pye Abiyeli wo pinambiile.

⁵² Sawuli wi yinwege piliye yi ni fuun yi ni, malaga kila pye wo naa Filisiti tara fenne pe sogowo suyi. Ki kala na, kila pye, na wiga naja wa yan lengbaan konaa ma pye lewelewe, wi maa le maa le wi malingboonlo pe ni.

15

Sawuli wi punnguwo shyen woo

¹ Pilige ka, a Samiyeli wì si Sawuli wi pye fo: «Muwi Yawe Yenjele làa torogo, a mì pan ma sinme pi wo ma na moo tege wunluwo Izirayeli, li woolo pe go na. Koni, nungbolo jan ma Yawe Yenjele li senre ti logo na yeri†.

² Yawe Yenjele na li yen yawa pi ni fuun fo, pa li yo yeen fo: «Mi yaa Amaleki setirige piile pe jolo nga pàa pye Izirayeli woolo pe na ki kala na, naa pàa yiri wa Ezhipiti tara na paan, pàa saa konò kòn pe na†.

³ Koni kari ma sa to Amaleki setirige piile pe na ma poro naa pe kee yaara ti tongo pew†. Maga ka pe yinriwe ta. Ma nambala, naa jele, naa piile, naa piyengele, naa nere, naa simbaala, naa yongomeye konaa sofilele pe gbo pew.» »

⁴ A Sawuli wì si malingboonlo pe yeri ma pe jiri wa Telayimu ca. Mbele pàa yiri wa yonloparawa kameŋge kee yeri, pàa pye lere waga cenme

† 15:1 15.1: 1 Sami 10.1 † 15:2 15.2: Eki 17.8-16; Dete 25.17-19

† 15:3 15.3: Levi 27.28-29

shyen (200 000), Zhuda tara woolo poro la pye lere waga ke (10 000)

⁵ Ko pungo na, a Sawuli wì si kari pe ni wa Amaleki setirige piile pe ca ki tanla, ma saa pe lara wa gbunlundεε ki ni.

⁶ A wì si Keni cenle woolo pe pye fo: «Ye yiri ye wo laga Amaleki setirige piile pe sogowo, jango mi ka ka ye pinle mbe ye tongo pe ni; katugu naa Izirayeli woolo paa yiri wa Ezhipiti tara na paan yaa kajεεε pye pe kan.» Kona, a Keni cenle woolo pè si yiri wa Amaleki setirige piile pe sogowo ma kari†.

⁷ A Sawuli wì si malaga gbɔn Amaleki setirige piile pe ni maga le wa Havila tara ti na fo ma saa gbɔn wa Shuri tara† ti tanla, wa Ezhipiti tara ti yesinme.

⁸ A wì si Amaleki setirige piile pe wunlunana Agagi wi yigi wee, mee leele sanmbala pe ni fuun pe gbo tokobi ni.

⁹ Een fo Sawuli wo naa wi malingboonlo pe ni, paa Agagi wi yaga yinwege na, naa simbaala naa sikaala tiyoonlo pe ni, naa nere tiyoonro ti ni, naa yaayoro nda tila toro ti ni, naa simbapire ti ni konaa yarijende tiyoonro pyew ti ni. Pe sila pye na jaa mbe to tongo Yawe Yenhele li kan. Een fo nda ti sila pye tonli ni konaa nda ti sila pye jende to ce to paa tongo.

*Yenhele laa Sawuli wi laga
wa wunluwo pi na*

† 15:6 15.6: Kiti 4.11 † 15:7 15.7: Zhene 16.7; 20.1; 25.18; 1 Sami 27.8

10 Yawe Yenḡeḡe làa para Samiyeli wi ni ma yo fɔ:

11 «Mìlan jatere wì kanḡa ḡa mìla pye ma Sawuli wi tēḡe wunluwɔ ki wogo ki na, katugu wì laga na na, wi woro na tanri na senre ti na.» A kì si Samiyeli wi mben fɔ jēḡe, a wì si Yawe Yenḡeḡe li yenri ki yembinē li ni fuun li ni.

12 Ki goto yirifaga ki na, a Samiyeli wì si kari sa Sawuli wi yan. A pè sigi yo wi kan wa konɔ ma yo Sawuli wì kari wa Karimeli ca[†] sa yaraga ka fanri nandowo wogo wi yēē kan. Fɔ ko punḡo na, a wì si songɔɔ ma kari wa Giligali ca ki yeri.

13 A Samiyeli wì si saa gbɔn wa Sawuli wi na. A Sawuli wì suu fili maa pye fɔ: «Yawe Yenḡeḡe li duwaw ma na! Mì Yawe Yenḡeḡe li senre ti tanga mari yɔn fili.»

14 A Samiyeli wì suu yewe ma yo fɔ: «Ki simbaala gbelege naa nēre gbelege ḡa mìla nuru ko yen na yinrigi se yeri?»

15 A Sawuli wì sho fɔ: «Leele pè yiri ti ni wa Amaleki setirige piile pe yeri ma pan ti ni; katugu leele pēḡe simbaala tiyɔnɔ naa ki nēre tiyɔnrɔ ti yaga pe siri gbo, jaḡo mbe pan mbe pe wɔ saraga Yawe Yenḡeḡe, ma Yenḡeḡe li yeri. Wèri sannda pyew ti gbo.»

16 A Samiyeli wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Ti yaga ma. Senre nda Yawe Yenḡeḡe lì yo na kan yembinē li ni, mi yaa ti yo ma kan.»

A Sawuli wì sho fɔ: «Ti yo.»

17 A Samiyeli wì sho fɔ: «Mbege ta màa pye nɔɔ yēē jate pyɔ jēē sanga ḡa ni, mēē pye Izirayeli

[†] 15:12 15:12: 1 Sami 25.2; Zhouz 15.55

cɛngɛɛ ke to wi le? Yawe Yɛnnɛɛ li sinmɛ kpoyi wo ma na mɔɔ tɛgɛ Izirayeli tara ti wunluwɔ.

¹⁸ Lɛa ma tun malaga ki na maga sɛnrɛ nda ti yo ma kan fɔ: «Kari ma sa ki Amaleki setirige piile, poro mbele kapere pyefenne pe tɔngɔ pew na kan. Ma malaga gbɔn pe ni, fɔ ma sa pe tɔngɔ ma pe kɔ pew.»

¹⁹ Yɛngi na mɛɛ si tanga Yawe Yɛnnɛɛ li sɛnyoro ti na? Yɛngi na, a mɛ si gbɛnri yarijendɛ nda ti koli to na, ma kapege pye Yawe Yɛnnɛɛ li na?»

²⁰ A Sawuli wɛ si Samiyeli wi yɔn sogo ma yo fɔ: «Kaselege ko na, mɛ tanga Yawe Yɛnnɛɛ li sɛnyoro ti na. Tunngɔ nɔga li kan na yeri, mɛgi pye maga yɔn fili. Mɛ pan Amaleki setirige piile pe wunlunɔna Agagi wi ni, ma sanmbala pyew pe tɔngɔ pew Yawe Yɛnnɛɛ li kan.

²¹ Ɛɛn fɔ, malingbɔɔnɔ poro pɛ simbaala tiyɔɔnɔ naa nɛrɛ tiyɔnɔ nda ti daga mbe tɔngɔ Yɛnnɛɛ kan ti wɔ wa yaara nda ti koli ti ni, jango mberi wɔ saraga Yawe Yɛnnɛɛ, ma Yɛnnɛɛ li yeri, wa Giligali ca.»

²² Kona, a Samiyeli wɛ suu pye fɔ:
«Saara sogoworo to naa yaayoro nda pe maa kuun saara, to kala yɛn ma Yawe Yɛnnɛɛ li ndanla ma wɛ mbaa nuru li yeri ko na le?

Wele, mbaa nuru Yɛnnɛɛ li yeri, ko mbɔnɔ ma wɛ saraga wɔmɔ na.

Mbɔɔn yɛɛ go sogo, ko mbɔnɔ li yeri simbapɛnɛ yanlaga ko na.

²³ Mbe yiri mbe je Yɛnnɛɛ li na konaa jɛɛɛ pyewe kapege ki ni, ti yɛn ja.

Nunḡbonḡbanla naa go yarisunndo ḡbḡḡwḡ
kapege ki ni, ti yen ja.

Kì kaa pye mà je Yawe Yenḡeḡe li senre ti na,
lo fun li yaa je ma na mbe wunluwḡ pi sho ma
yeri.»

²⁴ Kona, a Sawuli wì si Samiyeli wi pye fo:
«Mì kapege pye; katugu mì je Yawe Yenḡeḡe li
senyoro to naa ma nagawa senre ti na. Mìla fyē
malingbḡḡnḡ pe yeḡe, ma ḡga paa jaa ki pye.

²⁵ Koni mìla ma yenri mala kapege ki kala yaga
na na, ma songḡḡ ma pan na kḡḡḡ. Pa mi yaa
sa fḡli Yawe Yenḡeḡe li yeḡe sḡḡwḡ mbeli ḡbḡḡ.»

²⁶ A Samiyeli wì suu pye fo: «Mi se songḡḡ
ma kḡḡḡ naa, katugu mà je Yawe Yenḡeḡe li
senyoro ti na. Ki kala na, Yawe Yenḡeḡe li je
ma na, jaḡḡ maga ka pye naa Izirayeli tara ti
wunluwḡ.»

²⁷ Naa Samiyeli wìla kaa punḡo kanḡga mbaa
kee, a Sawuli wì suu derigbḡḡ ki nḡḡna yḡn ki
yigi. A kì si wali.

²⁸ A Samiyeli wì suu pye fo: «Yawe Yenḡeḡe
pa li Izirayeli tara wunluwḡ pi sho ma yeri nala
yeen, mboḡ kan ma sefo wa yeri, ḡa wi yen jenḡe
ma we mboro na.

²⁹ Izirayeli woolo Yenḡeḡe na li yen ḡbḡḡwḡ
wolo, laa finḡ, li se sili yḡn senre ti kanḡga;
katugu li woro paa senwee yen mbaa li yḡn senre
ti kanḡgi.»

³⁰ A Sawuli wì sho naa fo: «Mì kapege pye. Eēn
fo koni mi yen nḡḡ yenri, mala ḡbḡḡ na woolo
pe leḡeḡe poro naa Izirayeli woolo pe ni fuun pe
yeḡe na. Songḡḡ ma pinḡ na ni, pa mi yaa sa fḡli

Yawe Yenņele, ma Yenņele li yege sɔgɔwɔ mbeli gbɔgɔ.»

³¹ Kì pye ma, a Samiyeli wì si sɔngɔrɔ ma pinle Sawuli wi ni. A Sawuli wì si saa fɔli Yawe Yenņele li yege sɔgɔwɔ mali gbɔgɔ.

³² Ko punngo na, a Samiyeli wì sho fɔ: «Pan Amaleki setirige piile pe wunlunaņa Agagi wi ni laga na tanla.» A Agagi wì si fulo wa wi tanla nayinme ni, katugu wila pye naa ye piin fɔ: «Kaselege ko na, kunwɔ pi fyere tì ko na ni.»

³³ A Samiyeli wì suu pye fɔ:
«Ma tokobi wì ti a jeele pèle pe piile la yege nga na,
pa ma nɔ wi yaa wi pyɔ wi la ma fun jeele pe sɔgɔwɔ.»

A Samiyeli wì si Agagi wi gbo Yawe Yenņele li yege sɔgɔwɔ wa Giligali ca.

³⁴ Ko punngo na, a Samiyeli wì si sɔngɔrɔ ma kari wa Arama ca. A Sawuli wì si sɔngɔrɔ ma kari pe yeri wa Gibeya ca.

³⁵ Samiyeli wi sila kari wa Sawuli wi yeri naa, fɔ ma saa gbɔn wi kupilige ki na; katugu wi nawa pila tanga wi na fɔ jenje Sawuli wi kala na, ma jen Yawe Yenņele làa li jatere wi kannga nga làa pye ma Sawuli wi tege Izirayeli tara ti wunluwo ki wogo ki na.

SAWULI NAA DAVIDI PE KALA

16

16-31

*Yenņele làa Davidi wi wo
mboo pye wunluwo*

¹ Kona, a Yawe Yenḡeḡe li si Samiyeli wi pye fo: «Ma yaa koro mbaa gbele Sawuli wi kala na fo sa gbɔn sanga wiwiin? Ma si yala m̀u wa makɔ, wi se pye naa Izirayeli woolo pe wunluwɔ. Ma yenne li yin sinme ni, ma yiri ma kari wa Betileemu ca†, mi yaa ma torogo wa Izayi† wi yeri, katugu m̀u pinambyɔ wa wɔ na yeε kan mboo tege wunluwɔ.»

² A Samiyeli ẁi sho fo: «Mi yaa kari meḡe? Na Sawuli wiga ki logo, wi yaa na gbo.»

A Yawe Yenḡeḡe li suu pye fo: «Ma nasumboro wa yigi maa kee wi ni ma yo fo maa kee saa wɔ saraga na yeri.

³ Ma yaa Zhese wi yeri ki saraga wɔmɔ pi na. Kona ḡga ma yaa ka pye, mi yaa ki naga ma na. Lere ḡa ma yaa ka sinme pi wo wi na mboo wɔ, mi yaa kaa naga ma na.»

⁴ A Samiyeli ẁi si ḡga Yawe Yenḡeḡe làa yo wi kan ki pye, meε kari wa Betileemu ca. Naa wila ka saa gbɔn, a ca leḡeḡe pè si fye wi panga ki kala na, meε pan le wi yege sɔgɔwɔ maa yewe fo: «Mà pan tanga ni gbari?»

⁵ A ẁi si pe yɔn sogo ma yo fo: «Ee, na pango k̀i tanla. Mi pan mbe saraga wɔ Yawe Yenḡeḡe li yeri. Ye ye yeε pye kpoyi ye pan we sa saraga ki wɔ.» A ẁi si ti Zhese naa wi pinambiile pe ni, a pè pe yeε pye kpoyi, meε pe yeri pe sa saraga ki wɔ.

⁶ Naa pàa ka saa gbɔn, a Samiyeli ẁi si Eliyabu wi yan, meε wi yeε pye fo: «Ki woro nala

† 16:1 16.1: Zheḡe 48.7; Mishe 5.1; Luki 2.4 † 16:1 16.1: Wunlunḡa Davidi wi to wo lawi ḡa Izayi. We Fɔ Zhezu wi tele wo wawi. Pàa pye naa yinri fun Zhese.

koon shyen, na wì yere na Yawe Yenñele li yege sɔgɔwɔ yeen, wo lì wɔ.»

⁷ Een fɔ, a Yawe Yenñele li sigi yo Samiyeli wi kan fɔ: «Ma kaa wi yege cɛnwɛ naa wi titɔnlɔwɔ po wele, wo ma mì wɔ. Leele pe maa ñga jate, mi ña Yawe Yenñele mila la ko jate. Leele poro maa sɛnwee wi yege cɛnwɛ po wele, een fɔ wi nawa po mi maa wele.»

⁸ Kona, a Zhese wì si Abinadabu wi yeri ma ti a wì toro Samiyeli wi yege sɔgɔwɔ. A Samiyeli wì sho fɔ: «Wo fun, wo ma Yawe Yenñele li wɔ.»

⁹ A Zhese wì sho fɔ Shama mbe toro Samiyeli wi yege sɔgɔwɔ, a Samiyeli wì sho fɔ: «Wo fun, wo ma Yawe Yenñele li wɔ.»

¹⁰ A Zhese wì si ti a wi pinambiile koloshyen pè toro Samiyeli wi yege sɔgɔwɔ. Een fɔ, a Samiyeli wì suu pye fɔ: «Yawe Yenñele lii wo wa kpe wɔ pe ni.»

¹¹ Ko punjo na, a Samiyeli wì suu yewe ma yo fɔ: «Ma pinambiile pe ni fuun poro wele yeen le?»

A Zhese wì sho fɔ: «Ayoo, een fɔ pe ni fuun punjo jɔnlɔ wi yen wa kere na simbaala pe kɔnri.»

A Samiyeli wì si Zhese wi pye fɔ: «Lere tun pe saa yeri, katugu we se ya cɛn mbaa saraga yaakara ti kaa, na wi fa pan gben.»

¹² A Izayi wì si ti a pè saa wi yeri ma pan wi ni. Pinambyɔ lawi ña wila pye gbanmbɛle. Wi yengɛle kàa pye ma yɔn, wi yege cɛnwɛ pila pye ma yɔn. A Yawe Yenñele li si Samiyeli wi pye fɔ: «Wowi ña we, yiri ma sinme pi wo wi na maa wɔ.»

¹³ A Samiyeli wì si yenne na làa pye ma yin sinne pi ni li le, maa wo wa Davidi wi go ki na wi woolo pe yege na. Male le ki pilige ki na, a Yawe Yennele li yinne li si ye Davidi wi ni ma koro wi ni. Ko pungo na, a Samiyeli wì si songoro ma kari wa Arama ca.

Yennele làa li yinne li wo

Sawuli wi ni

¹⁴ Kona, a Yawe Yennele li yinne li si wo Sawuli wi ni. A Yawe Yennele li si ti yinne tipele là ye wi ni naa jolo.

¹⁵ A Sawuli wi tunmbyeele pè suu pye fo: «Wele, Yennele li ti yinne tipele là pan nɔɔ jolo.

¹⁶ We tafɔ, woro mbele ma tunmbyeele, we yen ma cenwe na, maga ki konɔ kan we yeri, we yaa sa lere wa lagaja, ɲa wì ɲɔni gbongo jen. Kona yinne tipele na Yennele li le ma ni, na liga yiri ma ni loon jolo sanga ɲa ni, pa ɲɔni gbɔnfo wi yaa laa gbɔn, kona ki yaa mbɔnro ma na.»

¹⁷ A Sawuli wì suu tunmbyeele pe yon sogo ma yo fo: «Mì yenle ki na, ye kari ye sa ɲɔni gbɔnfo jenne wa lagaja ye pan wi ni na kan.»

¹⁸ A Wi tunmbyeele nunɓa sho fo: «Mi Betilemu ca fenne nana Zhese wi pinambyo wa jen. Wì ɲɔni gbongo ki jen, wi yen malingboon welewe naa kotogofɔ. Wi yen sennjeen. Wi yege cenwe pi yen ma yon. Yawe Yennele li yen wi ni.»

¹⁹ A Sawuli wì si leele tun wa Zhese wi yeri maa pye fo: «Ma pinambyo Davidi ɲa wi yen simbaala konrifɔ wì torogo laga na kan.»

²⁰ A Zhese wì si buru tuguro taga sofile wa na, naa duven kasha ni konaa sugbo yirifonɲo

nunḡba ni, mari kan wi pinambyo Davidi wi yeri wi sari kan Sawuli wi yeri.

²¹ Naa Davidi wìla ka saa gbòn wa Sawuli wi tanla, a wì si ye tunḡgo ki ni wa wi yeri. A wi kala li si Sawuli wi ndanla, a wì suu pye wi malingbonyaara ti lefo.

²² A Sawuli wì si tun, a pè saa ki yo Zhese wi kan fo: «Mila ma yenri, ma Davidi wi yaga wi koro laga na tunḡgo ki ni. Wi kala li yen mala ndanla fo jenge.»

²³ Maga le le ko na, yinne tipele na Yenḡele làa torogo, na liga yiri Sawuli wi ni, Davidi wi maa ḡḡoni wi gbòon. Kona Sawuli wi yegε ki ma to, ki ma mbònrò wi na, ki yinne tipele li mεε wi yaga.

17

*Goliyati wìla pye
na Izirayeli woolo pe yinri
pe malaga gbòn*

¹ Kona, a Filisiti tara fenne pè si pe malingbòonlo pe gbogolo mbe sa malaga gbòn. Pàa pe yeε gbogolo wa Soko ca, wa Zhuda tara. A pè si pe malingbòonlo cεnsaga ki kan ma cεn wa Soko ca naa Azeka ca sɔḡowò pi ni, wa Efesi Damimu laga ki ni.

² A Sawuli wo naa Izirayeli malingbòonlo pe ni pè si pe yeε gbogolo fun, mεε saa pe malingbòonlo cεnsaga ki kan ma cεn wa Terebenti tige gbunlundεge ki ni. A pè si pe yeε gbεgele ma yere malinje wi na mbe malaga gbòn Filisiti tara fenne pe ni.

³ Filisiti tara fenne pàa pye yanwiga ka na kee nga na, a Izirayeli woolo pe yen yanwiga ka na kee sannga ki na. Gbunlundεε ko kila pye pe sogowɔ.

⁴ A pingbaan wà si yiri wa Filisiti tara fenne pe censaga ki ni, ma fulo wa Izirayeli woolo pe tanla. Pàa pye naa yinri Goliyati†, ma yiri wa Gati ca. Wila pye letitonlogɔ ka, wi titonlowɔ pila pye na kee metere taanri wo yeri.

⁵ Wila tuguyenre njala kan, ma malaga gbɔnderege le, nga pàa kɔɔɔ gbegele ki ni paa mbene kɔɔɔ yen; ki nuguwɔ pila pye na kee culo nafa taanri yɔn ko yeri.

⁶ Tɔɔɔ leyaara tuguyenre woro la pye maa tɔɔɔ ti fo. Tuguyenre shɔrina la pye wi yeri wuu yannga wa wi pajogo ki na.

⁷ Wi njanraga ki kanngaga ki gbogowɔ pila pye paa gberε banɔoloma yen. Ki tugumbyɔ wi nuguwɔ pila pye na kee culo kɔlɔshyen wo yeri. Wi tuguron sigeyaraga ki lefo wila pye na tanri wi yege.

⁸ Kona, a wì si saa yere Izirayeli malingbɔɔnlo pe yesinme na, mee pe pye fo: «Yingi na, a yè si pan ma yere malinjε na? Mi wo yen Filisiti tara fenne woo, yoro wo na, ye woro Sawuli wi kulolo le? Ye nana nungba wɔ wa ye yeε ni, mi naa wo we pan we to we yeε na.

⁹ Na wiga ya na ni mbanla gbo, pa kona we yaa pye ye kulolo. Eεn fo, na mi ka ya wi ni mboo gbo, pa ye yaa pye we kulolo mbaa tunngo piin

† **17:4 17.4:** Goliyati wila pye Anaki setirige pyɔ wo wa. Zhouzuwe wila pe gbɔɔ tɔngɔ ma pe kɔ; Nɔmbu 13.32-33; Zhouzu 11.21-22.

we kan.»

¹⁰ A Filisiti tara fenne naŋa wì sho naa fo: «Nala mi yen na Izirayeli malingboonlo ngbelege ki tifaga. Ye naŋa nunŋba torogo laga na yeri we to we ye na.»

¹¹ Naa Sawuli wo naa Izirayeli malingboonlo pe ni fuun pàa kaa Filisiti tara fenne naŋa wi senre ti logo sanga ŋa ni, a pe sunndo wì si kon pe na, a pe si fyε fo jεŋε.

*Davidi wila kari
wa Izirayeli woolo
pe malingboonlo censaga ki ni*

¹² Ma si yala, Davidi wila pye Zhese pinambyo. Zhese wila pye Efirata tara fenne woo, ma yiri wa Betileemu ca, wa Zhuda tara. Wi pinambiile pàa pye kolotaanri. Sawuli sanga wi na, kila yala Zhese wì pye leleŋbaraga.

¹³ Wi pinambiile konŋbanmbala taanri poro la kari Sawuli wi ni wa malaga. Pe ni fuun ndo pàa pye naa yinri Eliyabu, na shyen woo wi yinri Abinadabu, na taanri woo wi yinri Shama.

¹⁴ Davidi wo wila pye pe punŋofo we. Wi ndεεε taanri pàa kari Sawuli wi ni sanga ŋa ni,

¹⁵ Davidi wila pye na kee wa Sawuli wi malingboonlo censaga ki ni na songoro wa Betileemu ca, naa to wi simbaala pe konri.

¹⁶ Ki sanga wi ni, pinliwε naa yonlokogo pyew, Filisiti tara fenne naŋa wi ma pan maa ye naga Izirayeli woolo pe na. Wila ko pye ma saa gbɔn fo piliye nafa shyen.

¹⁷ Pilige ka, a Zhese wì suu pinambyo Davidi wi pye fo: «Ki yarilire pikaara nda ti tiwiyaraga

yenle nunḡba na li le naa ki buru ke ḡa wi ni, ma kari fyaw, ma sari kan ma ndeεle pe yeri wa malingboonlo pe censaga ki ni.

¹⁸ Maga nono sinme yinḡgele ke ḡgele ke le fun, ma sa ke kan pe malingboonlo waga kele (1 000) to wi yeri. Moḡ ndeεle pe wele na kaa pye pe yen ḡgbaanla, ma yaraga ka sho pe yeri ma pan maga naga na na paa kacen yen ki wogo ki na.

¹⁹ Pe yen wa Sawuli wi ni konaa Izirayeli malingboonlo pe ni fuun pe ni, wa Terebenti tige gbunlundεge ki ni, mbe malaga gbḡn Filisiti tara fenne pe ni.»

²⁰ Ki goto pinliwe pi ni, a Davidi wi si yiri faa, ma wi simbaala pe le simbaala konrifḡ wa keε wila pe wele, mee yaara ti le ma kari paa yege ḡga na Zhese wila ki yo wi kan we. Wila saa gbḡn wa malingboonlo censaga sanga ḡa ni, kila yala malingboonlo pe yen na yinrigi na yeregi malinje wi na. Paa pye na malaga konno li waa mako.

²¹ Izirayeli woolo naa Filisiti tara fenne paa yere malinje wi na, a malingboonlo ḡgbeleye shyen yi yege wa yi yeε yeri.

²² A Davidi wi suu tuguro ti tugu mari kan tuguro korosifo wi yeri, kona mee fe ma kari wa laga ḡga malingboonlo paa pye. Naa wila ka saa gbḡn wa, a wi suu ndeεle pe shari.

²³ Maa ta wila pye na para wi ndeεle pe ni bere, a Goliyati, Filisiti tara fenne pingbaan ḡa wila pye Gati ca fenne woo, wi si yiri wa malinje wi ni, mee senre nda wi maa yuun ti yo. A Davidi wi siri logo.

24 Naa Izirayeli woolo pàa kaa ki naña wi yan, a pe ni fuun pè si fyε jεngε mεε fe wi yege.

25 Pe ni fuun nungba nungba pe nεε yuun fɔ: «Ye wele, naña wila paan we kɔrɔgɔ dε! Wila paan mbe Izirayeli woolo pe tεgele naa. Lere ña ka ya mboo gbo, wunlunaña wi yaa yarijendε legere kan wi yeri, mboo sumborombyɔ wi kan wi yeri wi jɔ, mbege fɔ wi go woolo pe kala yaga, paga kaa nizara wi woo laga Izirayeli woolo pe sɔgɔwɔ.»

26 A Davidi wì si leele mbele pàa pye le wi tanla pe yewe fɔ: «Lere ña kaga Filisiti tara fenne naña ña wi gbo, mbe tifagawa senre nda tì yo Izirayeli woolo pe na ti kɔ, yingɪ pe yaa kan ki fɔ wi yeri? Ki Filisiti tara fenne naña ña wii kenrekenre, wo ña wi yen na paan na Yenñele na yinwege wolo li malingbɔɔnlɔ pe tegele, wi yen ambɔ fɔ ma?»

27 Nğa kila daga mbe kan ki letitɔnlɔgɔ ki gbofɔ wi yeri, a pè sigi yege yo ma Davidi wi kan.

28 Eεn fɔ, naa wi ndɔ lerefɔ Eliyabu wila kaa wi yan wila para ki leele pe ni sanga ña ni, a wì si nawa ngban wi ni, mεε wi pye fɔ: «Yingɪ mà pan na jaa lagame? Ma simbaala ngbelege jεle ma ko yaga ambɔ kεε wa gbinri wi ni? Mɔɔ jεn ma yeε gbɔgɔwɔ naa ma kotongbanga ki ni. Mεε pan yaraga ko ka mεge ni na malaga welege ko ma.»

29 A Davidi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Yingɪ m̀ pye? Yewige ko cε ma m̀ yewe!»

30 A wì si laga le wi ndɔ wi tanla, mεε saa lere wa yege yewe ki senre nungba ti ni. A pè

suu yon sogo ma senre nungba ti yo wi kan paa kongbanda woro ti yen.

*Davidi wila wi yeε kan
mbe malaga gbɔn Goliyati wi ni*

³¹ Senre nda Davidi wila yo, a leele pè siri logo, mee saa ti yo Sawuli wi kan. A Sawuli wì si ti pè saa Davidi wi yeri ma pan wi ni.

³² A Davidi wì si Sawuli wi pye fɔ: «Lere kpε ka ka kotogo la ki Filisiti tara fenne nana na wi kala na. Mi na ma tunmbyee, mi yaa sa malaga gbɔn wi ni.»

³³ A Sawuli wì suu pye fɔ: «Ma se ya sa malaga gbɔn ki Filisiti tara fenne nana na wi ni, katugu ma yen pyɔ jεε, ma si yala wo yen malaga gbɔnfɔ maga ε wa wi lefɔnrɔ sanga wi ni.»

³⁴ A Davidi wì si Sawuli wi pye fɔ: «Mi na ma tunmbyee, mɪla pye nala to wi simbaala pe kɔnri, na jara nakoma cenge urusi† ka ka pan mbe simbapige ka yigi wa yaayoro ngbelege ki ni,

³⁵ mi ma taga ki na maga purɔ, maga gbɔn ma simbapige ki shɔ ki yeri. Na cenge kiga si yiri na kɔrɔgɔ, mi maga yigi wa ki mbelewe pi na, maga gbɔn maga gbo.

³⁶ Mi na ma tunmbyee, pa mɪ jara wo naa cenge urusi ki ni pe gbo yeεn. Ki pyelomɔ nungba pi na, ki Filisiti tara fenne nana na wii kenrekenre, pa mi yaa wi gbo ma fun paa pe wogo ki yen, katugu wì Yenɲele na yinwege wolo li malingbɔɔnlɔ pe tεgele.»

† **17:34 17:34:** Kiti 14.5-18; 2 Sami 17.8; 23.20; 1 Wunlu 13.24-26; 2 Wunlu 2.24; Amo 3.12; 5.19

³⁷ A Davidi wì sho naa fò: «Yawe Yenn̄ɛle na lilan sho jara wo naa cenge urusi ki ni pe yombekɔɔɔ ti keɛ, li yaa na sho fun ki Filisiti tara fenne naŋa ŋa wi keɛ.»

A Sawuli wì si Davidi wi pye fò: «Ta kee, Yawe Yenn̄ɛle li pye ma ni.»

³⁸ Kona, a Sawuli wì suu yeera malaga gbɔndeere ti le Davidi wi kan. Wila tuguyenre njala li kan wi kan, ma malaga gbɔnderege ki le wi kan. ³⁹ A Davidi wì si Sawuli wi tokobi wi pɔ wa wi sene, yaripɔɔ ti go na, mee yo wi yaa tanga ti ni mbe wele, katugu wi sila tara ti na. A wì si Sawuli wi pye fò: «Mi se ya tanga ki malingbɔnyaara nda ti ni, katugu mii tara ti na.» A wì siri wɔ wi yeɛ na.

⁴⁰ A wì suu kanŋala li le, mee saa sinndenɛgele ŋgele kè wɔlɔgo kanɔurugo wele ma le wa lafogo yɔn, mee ke le wa wi yaayoro konrikasha ki ni. A wì suu gbafurugo ki le, mee fulo wa Filisiti tara fenne naŋa wi mege ni.

*Davidi wila ya Goliyati wi ni
maa gbo*

⁴¹ Filisiti tara fenne naŋa wi neɛ fulo jɛennjenri fun wa Davidi wi tanla, wi tugurɔn sigeyaraga ki lefo wila pye wi yege.

⁴² A Filisiti tara fenne naŋa wì si wele mee Davidi wi yan fò wi yen lefɔnmbile gbanmbɛle la, wi yege cenwe pi yen ma yɔn. Kì pye ma, wi sila wi jate yaraga ka.

⁴³ A Filisiti tara fenne naŋa wì suu pye fò: «Ma nawa po ni, mi yen pyɔn wi le, fò a mà simbingele le na paan na kɔɔgo yeɛ?» A wì

suu yarisunndo ti meɛɛ ki yeri ma wa Davidi wi na maa danɗa.

⁴⁴ A wì si Davidi wi pye naa fɔ: «Fulo laga na tanla, mi yaa ma wire kara ti kan naayeri sannjere to naa cɛnre ti yeri tiri ka.»

⁴⁵ A Davidi wì si Filisiti tara fenne naɗa wi pye fɔ: «Ma yen na paan na kɔrɔɔ tokobi, naa njanraga konaa shɔrina ni, ɛɛn fɔ, mi wo yen na kee ma kɔrɔɔ Yawe Yenɗele na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli malingboonlo ngbelege ki Yenɗele lo meɛɛ ni, lo na mà tegede we.

⁴⁶ Yawe Yenɗele li yaa ma le na kee nala. Mi yaa ma gbo mbɔɔn go ki kɔw. Mi yaa Filisiti tara fenne malingboonlo pe gboolo pe kan naayeri sannjere to naa cɛnre ti yeri ti pe ka nala. Kona tara woolo pe ni fuun pe yaa ki jen fɔ Yenɗele yen Izirayeli woolo pe yeri.

⁴⁷ Ki janwa ɗa wi ni fuun wi yaa ki jen mbe yo Yawe Yenɗele laa tokobi nakoma njanraga tege mbe lere sho. Katugu Yawe Yenɗele lo li yen ki malaga nga ki fɔ we. Lo li yaa ye le we kee.»

⁴⁸ Le ki yɔngolo nunɗba ke ni, a Filisiti tara fenne naɗa wì si yiri mbe fulo wa Davidi wi tanla. A Davidi wì si fyeele ma fe ma kari wa pe juguye pe yeri, na Filisiti tara fenne naɗa wi finli.

⁴⁹ A Davidi wì suu kee ki le wa wi kasha ki ni ma sinndene la wo, mee li wa wi gbafurugo ki ni. A sinndene li si saa Filisiti tara fenne naɗa wi ta wa wi walege ki na, mee ye wa wi go ki ni. A wì si wo ma to, maa yege ki jiile wa tara.

⁵⁰ Kì pye ma, Davidi wila ya Filisiti tara fenne naɗa wi ni gbafurugo naa sinndene ni. Wila wi

gbo ma si yala tokobi sila pye wi yeri.

⁵¹ Ko pungo na, Davidi wì si fe ma saa gbɔn wa Filisiti tara fenne nana wi na, mee wi tokobi wi tile maa kow wa wi wofogo ki ni, maa gbo mee wi go ki kow.

Naa Filisiti tara fenne paa kaa pe pingbaan wi yan pòo gbo, a pe nne fee.

⁵² Kona, a Izirayeli tara malingbɔɔnlɔ poro naa Zhuda tara malingbɔɔnlɔ pe ni, pè si yiri ma malaga konno li wa, mee taga Filisiti tara fenne pe na ma pe purɔ, ma saa gbɔn fɔ wa gbunlundegɛ ki yɔn na, fɔ ma saa gbɔn wa Ekiron ca yeyɔnrɔ ti na. Filisiti tara fenne pe gboolo paa toori wa konɔ maga le wa Shaarayimu ca fɔ ma saa gbɔn wa Gati ca, konaa ma saa gbɔn wa Ekiron ca ki na.

⁵³ Naa Izirayeli woolo paa kaa yiri wa Filisiti tara fenne pe purɔsaga ma songɔrɔ, a pè si saa Filisiti tara malingbɔɔnlɔ censaga yaara ti ni fuun ti koli.

⁵⁴ A Davidi wì si Goliyati wi go ki le ma kari ki ni wa Zheruzalemu ca. Een fɔ, wila saa wi malingbɔnyaara to tegɛ wa wi yeera paraga go ki ni.

⁵⁵ Sawuli wila Davidi wi yan wila kee sa fili Filisiti tara fenne nana wi ni sanga na ni, wila wi malingbɔɔnlɔ to Abineri wi yewe ma yo fɔ: «Ambo pyɔ win ki lefɔnɔ na we?»

A Abineri wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Kaselege ko na, mi wugu ma kan wunlunana, mi suu jen.»

⁵⁶ A wunlunana wì sho fɔ: «Ma yewe ma ki lefɔnɔ wi to wi jen.»

⁵⁷ Naa Davidi wila ka saa Filisiti tara fenne nana wi gbo ma songoro sanga na ni, a Abineri wi suu le ma kari wi ni wa Sawuli wi yee sogowo. Filisiti tara fenne nana wi go kila pye Davidi wi kee.

⁵⁸ A Sawuli wi si Davidi wi yewe ma yo fo: «Lefonho, ma yen ambu fo pinambyo?»

A Davidi wi suu yon sogo ma yo fo: «Mi yen ma tunmbyee Zhese wo pinambyo, ma yiri wa Betileemu ca.»

18

Zhonatan wila weenre le Davidi wi ni

¹ Naa Davidi wila kaa para Sawuli wi ni ma ko, a Zhonatan wi si mara Davidi wi na fo jenge, wi si Zhonatan wi ndanla paa wi yee yen.

² Ki pilige nungba ki ni, a Sawuli wi si Davidi wi yaga wa wi yee yeri, wi sila wi yaga wi songoro wa wi to wi yeri.

³ A Zhonatan wi si yon finliwe le Davidi wi ni, katugu Davidi wila wi ndanla paa wi yee yen.

⁴ A wi suu derigbo ki wo wi yee na maga kan Davidi wi yeri. Wila wi yariporo ti kan wi yeri, ma pinle yere wi tokobi, naa wi sandiga konaa wi kurusijara wi ni fun.

⁵ Sawuli wiga Davidi wi tun laga o laga nga na, Davidi wi ma saa cew ta. Ki kala na, Sawuli wila wi tege wi malingboonlo pe go na. Wi kala laa leele pe ni fuun pe ndanla konaa Sawuli wi legboolo pe ni.

Yenjaga la ye Sawuli wi ni Davidi wi kala na

⁶ Naa Davidi wila kaa Filisiti tara fenne nana wi gbo, a malingboonlo pè yiri wa malaga ma pan, a jeele pè si yiri Izirayeli tara cara ti ni fuun ti ni, ma saa wunlunana Sawuli wi fili, na pimbigile naa weere gboon, na yuuro koo na yoo konaa na jorogi nayinme ni.

⁷ Jeele paa pye na yurugo ki koo naga shoo pe yee yon na na yuun fo:

«Sawuli wi lere waga kelengele tegesaga legerε gbo,

Davidi wo lere waga ke ke tegesaga legerε gbo.»

⁸ A ko si Sawuli wi mben maa nawa pi ngban fo jenge. A wi suu yee pye fo: «Pè Davidi woolo poro pye waga ke ke tegesaga legerε, mee mi woolo poro pye waga kelengele tegesaga legerε. Wunluwo po nungba ma pi koro pe kan wi yeri?»

⁹ Maga le le ko pilige ko na, a Sawuli wi nee Davidi wi wele tipege ni.

¹⁰ Ki goto, a Yennele li si ti a yinne tipele pan ma ye Sawuli wi ni. A wi go ki si yiri wi na wa wi yera go ki ni. A Davidi wi nee ngoni wi gboon wi kan paa piliye sannya yi yen. Sawuli wi njanraga kila pye wi kee.

¹¹ A Sawuli wi suu njanraga ki yirige mbege wa, mee yo fo: «Mi yaa Davidi wi wa ki ni mboo kan wa mbogo ki na.» Een fo ki wasaga shyen, Davidi wi ma fenge maga kan ki ma toro.

¹² Maga le le ki pilige ki na, a Sawuli wi nee fye Davidi wi yege, katugu Yawe Yennele laa pye wi ni, ma si yala laa laga Sawuli wo na.

¹³ Ki kala na, Sawuli wila Davidi wi lali wi yee ni maa tege malingboonlo waga kele (1 000) go

na. A Davidi wi nɛɛ kee ma saa na malaga gbɔɔn, ma pye wi malingbɔɔnlɔ pe to.

¹⁴ Kala na fuun wɪla pye na piin, l̄aa pye na yɔngɔ wi kan, katugu Yawe Yɛnɲɛlɛ l̄aa pye wi ni.

¹⁵ Naa Sawuli wɪla kaa ki yan Davidi wi kapyegele k̄aa pye na yɔngɔ na kee yɛɛ, a wi nɛɛ fyɛ Davidi wi yɛɛ na seregi.

¹⁶ Ɛɛn fɔ Davidi wi kala l̄aa Izirayeli woolo pe ni fuun naa Zhuda cɛnlɛ woolo pe ndanla, katugu wo wɪla pye na pe malingbɔɔnlɔ pe yɛɛ sinni na kee wa malaga konaa na sɔngɔri.

Davidi wɪla Sawuli wi sumborombyɔ Mikali wi pɔri

¹⁷ Kona, a Sawuli wɪ si Davidi wi pye fɔ: «Wele, na sumborombyɔ lɛrɛfɔ Merabu wi ɲa. Mi yaa wi kan ma yeri ma jɔ, na maga yɛnlɛ mbe pye na malaga gbɔɔnfɔ wɛlɛwɛ, mbaa kee saa Yawe Yɛnɲɛlɛ li maara ti gbɔɔn we.» Sawuli wɪla wi yɛɛ pye fɔ: «Mi jate woro na jaa mbe Davidi wi gbo, Filisiti tara fɛnnɛ poro pe yaa wi gbo.»

¹⁸ A Davidi wɪ si Sawuli wi pye fɔ: «Mi yɛn ambɔ fɔ? Yɛngi ki yɛn na yeri? Na to sege ki woro na jate yaraga ka laga Izirayeli cɛngɛlɛ ke sɔgɔwɔ. Mɛlɛ mbee ya mbe pye wunlunaɲa wi nafɔ?»

¹⁹ Naa kɪla kaa gbɔɔn Sawuli wuu sumborombyɔ Merabu wi kan Davidi wi yeri sanga ɲa ni, a wɪ suu kan Mehola ca fɛnnɛ naɲa Adiriyeli wi yeri.

²⁰ Ɛɛn fɔ, Davidi wɪla pye ma Sawuli wi sumborombyɔ sanɲa Mikali wi ndanla. Naa

Sawuli wila kaa ki wogo ki logo, a kì si tanla wi ni.

²¹ A wì suu yεε pye fɔ: «Mi yaa Mikali wi kan wi yeri wi jɔ, jaŋgo wi pye paa penε yen mboo yigi mbe ti Filisiti tara fenne pe ta poo gbo.» Kona, a Sawuli wì sigi yo Davidi wi kan ki shyen wogo na ma yo fɔ: «Koni ma mbe ya pye na nafa.»

²² Ko punɔgo na, a Sawuli wì sigi yo wi tunmbyeele pe kan fɔ: «Ye kari ye sa para Davidi wi ni larawa, yoo pye fɔ: <Ma kala li yen ma wunlunaŋa wi ndanla konaa wi tunmbyeele pe ni fun, koni yenle ki na ma pye wi nafa.> »

²³ A Sawuli wi tunmbyeele pè si saa ki senre ti yege yo Davidi wi kan. A Davidi wì si pe pye fɔ: «Ye nawa po ni, mbe pye wunlunaŋa wi nafa ki yen kala jele wi le? Mi wo na, mi yen fyɔnwɔ fɔ, mi woro megbɔgo fɔ.»

²⁴ A Sawuli wi tunmbyeele pè si songoro ma saa Davidi wi senyoro ti yege yo Sawuli wi kan.

²⁵ A Sawuli wì si pe pye fɔ: «Ye sa Davidi wi pye fɔ wunlunaŋa wì yo wi woro na penjara jaa japɔrɔgo yariwɔndo. Eɛn fɔ ŋga wi yen na jaa ko yen fɔ ma pan Filisiti tara fenne nambala cenme nama seere ni† wi kan, jaŋgo wi kyaŋga wɔ poro mbele wi juguye pe ni.» Sawuli wì jatere wo la pye mbe ti Davidi wuu yεε le Filisiti tara fenne pe keε poo gbo.

²⁶ A Sawuli wi tunmbyeele pè si saa ki senre ti yege yo Davidi wi kan. A wì si yenle ti na mbe

† **18:25 18:25:** Filisiti tara fenne nambala pe nama seere mberi ta, ko kì naga ma yo Davidi wila daga mbe pe gbo.

pye wunlunaṅa wi nafa. Wagati ṅa wunlunaṅa wila kɔn sanni wi sa kɔ,

²⁷ a Davidi wo naa wi malingboɔnlɔ pe ni, pè si yiri ma saa Filisiti tara fenne nambala cenme shyen (200) gbo, ma pe kenrekenre ma pan pe nama seere ti ni fuun ti ni wunlunaṅa wi kan, jango mbe pye wi nafa. Ki pye ma, a Sawuli wì suu sumborombyɔ Mikali wi kan Davidi wi yeri wi jo.

²⁸ Kona, a Sawuli wì sigi jɛn ma filige ki na ma yo Yawe Yenɲele làa pye Davidi wi ni; Davidi wila pye ma Sawuli wi sumborombyɔ Mikali wi ndanla.

²⁹ Ki pye ma, a Sawuli wi nɛɛ fye Davidi wi yege na seregi, a Davidi wì si pye wi jugu sanga wi ni fuun ni.

³⁰ Ki wagati wi ni, Filisiti tara fenne teele pàa pye na malaga gbɔɔn Izirayeli woolo pe ni. Eɛn fɔ malaga gbɔnsaga pyew, Davidi wi ma cew ta ma wɛ Sawuli wi malingboɔnlɔ teele pe ni fuun pe wogo ki na, fɔ a wi mege ki yiri fɔ jɛnge.

19

Zhonatan wila kasulugo pye

Davidi wi kan

¹ Sawuli wila ki yo wi pinambyɔ Zhonatan wo naa wi tunmbyeele pe ni fuun pe kan fɔ wi yaa Davidi wi gbo. Eɛn fɔ, Davidi wila Sawuli wi pinambyɔ Zhonatan wi ndanla fɔ jɛnge.

² A Zhonatan wì si Davidi wi yeri fɔ: «Na to Sawuli wila jaa mboɔn gbo. Ma yeɛ yingiwɛ jɛn, goto pinliwɛ ni, ma sa lara larasaga jɛnge na.

³ Ma yaa ka lara wa yan laga nga na, mi naa na to wi ni, we yaa ka yiri mbe kari wa. Mi yaa ka para na to wi ni ma senre na, wi yaa ka nda yo ma wogo ki na, pa mi yaa kari logo mberi yo ma kan.»

⁴ Kona, a Zhonatan wì si Davidi metanga yeri wi to Sawuli wi kan, mee wi pye fo: «Wunlunana, maga ka kapege pye ma tunmbyee Davidi wi na, katugu wii kapege kpe pye ma na. Een fo, kajenge legere wì pye ma kan.

⁵ Wila wi go ki pere ma Filisiti tara fenne nana wi gbo. Yawe Yennele laa wi tege ma Izirayeli woolo pe ni fuun pe showo gboo sho. Ma ki wogo ki yan na yogori. Yingi na ma yaa lere gbo na wii kapege pye? Mbe ti Davidi wi ku go fu?»

⁶ A Sawuli wì si Zhonatan wi senre ti logo, mee wugu ma yo fo: «Yawe Yennele na yinwege wolo li mege ki na, pe se Davidi wi gbo.»

⁷ Kona, a Zhonatan wì si Davidi wi yeri, mee ki senre ti ni fuun ti yege yo wi kan. Ko pungo na, a wì si kari wi ni wa Sawuli wi yeri. A Davidi wì suu tunngo ki le naga piin paa faa wi yen.

Davidi wila fe wa Sawuli wi yeri

⁸ Malaga kila yiri naa Filisiti tara fenne pe ni, a Davidi wì si saa malaga gbɔn pe ni ma pe gbo jenge, fo a pe fe wi yege.

⁹ Yinne tipele na Yawe Yennele laa ti li pan ma ye Sawuli wi ni, li si kaa yiri wi ni naa jolo. Wila pye ma cen wa wi go, wi njanraga ki ni wi kee. Davidi wila pye na ngoni wi gbɔn wi kan.

¹⁰ A Sawuli wì si kaa fo na jaa mboo wa njanraga ki ni mboo kan wa mbogo ki na. Een

fɔ, a Davidi wì si fenge maga kan, a kì toro. A njanraga kì si kan wa mbogo ki na. Ki yembinε li ni, a Davidi wì si fe ma shɔ.

¹¹ A Sawuli wì si leele pele tun wa Davidi wi go ma yo pe saa kɔrɔsi, ki goto pinliwε ni, poo yigi poo gbo. Eεn fɔ, Davidi wi jɔ Mikali wìla wi yeri ma yo fɔ: «Na mεε yiri mbe fe, sanni laga ki sa laga, pe yaa ma gbo†.»

¹² A jεle wì suu yirige wa fenεtiri wi ni, a Davidi wì si fe ma shɔ.

¹³ Ko punjo na, a Mikali wì si pe go yarisunngo† ki le ma saa ki sinnje wa Davidi wi sinleyaraga ki na, ma yunngbongo sikasire wogo tεge wa go wasaga ki na, mεε paritonngo tεge maga tɔn.

¹⁴ Naa Sawuli wìla kaa leele tun ma yo pe sa Davidi wi yigi sanga ŋa ni, a Mikali wì si pe pye fɔ: «Davidi wi woro ŋgbaan.»

¹⁵ A Sawuli wì si pe tun naa shyen wogo na ma yo pe saa wele, mεε pe pye fɔ: «Ye sa Davidi wi pinle yoo le wi sinleyaraga ki ni ye pan wi ni laga na kan, janjo mboo gbo.»

¹⁶ Kona, a pitunmbolo pè si songoro wa Davidi wi go, mεε saa ki yan fɔ pe go yarisunngo ko kila pye wa sinleyaraga ki na, naa yunngbongo sikasire wogo ki ni wa go wasaga ki na.

¹⁷ A Sawuli wì si Mikali wi yewe ma yo fɔ: «Yingi na, a mà silan fanla, mala jugu wi saga, a wì fe?»

A Mikali wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Wila na pye fɔ: <Na yaga mbaa kee nakoma mi yaa ma gbo.> »

† 19:11 19.11: Yuuro 59.1 † 19:13 19.13: Zhene 31.19

Sawuli wila taga Davidi wi na naa puro

¹⁸ Ki wagati wi ni, kila yala Davidi wi fe ma sho. A wi si kari wa Samiyeli wi korogo wa Arama ca, mee kagala ngele fuun Sawuli wila pye wi na ke yege yo wi kan. Kona, a pe si pinle ma kari ma saa cen wa Nayoti[†] laga ki na.

¹⁹ A pe si saa ki yo Sawuli wi kan ma yo fo: «Davidi wi yen wa Nayoti laga ki na, wa Arama ca ki tanla.»

²⁰ A Sawuli wi suu pitunmbolo pe torogo ma yo pe sa Davidi wi yigi. Een fo, naa pa ka saa gbɔn wa, a pe si Yenhele yon senre yofenne pe ni fuun pe yan pe yen na Yenhele li yon senre yuun. Samiyeli wo wila pye na pe yege sinni. A Yenhele li yinne li si ye Sawuli wi pitunmbolo pe ni fuun pe ni, a pe nee Yenhele li yon senre yuun fun.

²¹ A pe si saa ki yo Sawuli wi kan, a wi si leele pele yege torogo wa naa. Een fo poro fun, a pe si saa na Yenhele li yon senre yuun yogorimo ni. A wi si pele yege tun naa ki taanri wogo na. Poro fun, a pe saa na Yenhele li yon senre yuun yogorimo ni.

²² Kona, a Sawuli wo jate wi si kari wi ye wa Arama ca. Tonmo titegbogo nga kila pye wa Seku ca, naa wila ka saa gbɔn wa ki na, a wi si yewe ma yo fo: «Samiyeli naa Davidi pe yen se yeri?»

A pe suu yon sogo ma yo fo: «Pe yen wa Nayoti laga ki na, wa Arama ca ki tanla.»

[†] **19:18 19:18:** Samiyeli wagati wi ni, Yenhele yon senre yofenne gbogolomo pila pye ma cen laga nga na ko pa pye na yinri Nayoti.

²³ A wì si ɛ lema nɛɛ kee wa Nayɔti laga ki yeri, wa Arama ca ki tanla. A Yɛnɲɛɛ li yinne li si ye wi ni fun wa konɔ. A wi nɛɛ Yɛnɲɛɛ li yɔn sɛnrɛ yuun yɔgɔrimɔ ni na kee, fɔ ma saa gbɔn wa Nayɔti laga ki na, wa Arama ca ki tanla.

²⁴ A Sawuli wì suu yaripɔɔ ti wɔ wi yɛɛ na paa sanmbala pe yɛn, nɛɛ Yɛnɲɛɛ li yɔn sɛnrɛ yuun yɔgɔrimɔ ni fun Samiyeli wi yɛgɛ sɔgɔwɔ. Ko punɲo na, a wì si wɔ ma to witiwaga le tara, mɛɛ koro le ki yɔnlɔ ki ni fuun naa ki yembinɛ li ni fuun li ni. Ki kala na, leele pàa pye na yuun fɔ: «Sawuli wo fun wì pye Yɛnɲɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ wi le?»

20

Zhonatan wila Davidi wi saga

¹ Kona, a Davidi wì si fe ma yiri wa Nayɔti laga ki na, wa Arama ca ki tanla ma kari wa Zhonatan wi yeri, ma saa wi pye fɔ: «Yigi mì pye? Na kapege ko yɛn kikiin? Yingi mì jɔgɔ ma to wi na, fɔ a wila jaa mbanla gbo?»

² A Zhonatan wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Yɛnɲɛɛ sɔɔn shɔ ko jatere wo ni. Pe sɔɔn gbo. Na to wila kala lo la ɛ, li gbɔgɔ o, li kologo o, na wi sili yo na kan. Yingi na, na to wii ko wogo ŋga ko lara na na? Ki se ya pye.»

³ A Davidi wì si wugu ma yo fɔ: «Ma to wìgi jɛn ma yo na kala li yɛn mɔɔ ndanla. Kana wùu yɛɛ pye fɔ: <Mi se ti Zhonatan wigi kala jɛn, nakoma ki yaa wi mbɛn.> Ɛɛn Yawe Yɛnɲɛɛ na yinwege wolo li mege ki na, mì wugu ma kan, fɔ mì yɔngɔ kunwɔ pi ni tɔɔn.»

⁴ Kona, a Zhonatan wì si Davidi wi yewe ma yo fɔ: «Yinggi maa jaa mbe pye ma kan? Mi yaa ki pye ma kan.»

⁵ A Davidi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Wele, goto wi yen yevɔnɔŋɔ fɛti we†. Ki daga mbe sa pinle wunlunana wi ni mbe li. Ki yaga mbe kari wa yan, mbe sa lara fɔ sa gbɔn pilige taanri wogo ki yɔnlɔkɔŋɔ ki na.

⁶ Na ma to wiga na wele wi silan yan, maga yo wi kan fɔ: «Davidi wìlan yenri ngbanga ma yo mboo yaga wi kari wa Betileemu, wi ca ye, fɔ wi go woolo paa pe yefiile saraga ki woo.»

⁷ Na wiga ma yɔn sogo mbe yo fɔ: «Ko yɔn,» kona mi ɲa ma tunmbyee, mi yaa pye yeyinɲe na; ɛɛn fɔ na wiga nawa ngban, pa ma yaa ki jɛn fɔ wila jaa mbanla gbo.

⁸ Kì kaa pye mà yɔn finliwe le mi ɲa ma tunmbyee na ni Yawe Yenɲele li mɛge na, ma kajɛɲge pye na kan. Na kaa pye mi kapege pye, ki yen yegɛ o yegɛ, maga kanla le ma to wi keɛ, ɛɛn fɔ mala gbo ma ye.»

⁹ A Zhonatan wì sho fɔ: «Yenɲele soon sho ko jatere wo ni. Na mi kaga jɛn kaselege fɔ na to wila jaa mbɔɔn gbo, pa mi yaa ki yegɛ yo ma kan.»

¹⁰ Ɛɛn fɔ, a Davidi wì si Zhonatan wi yewe ma yo fɔ: «Na ma to wiga sɛnɲganra yo ma ni, ambo wi yaa ki yo na kan?»

† **20:5 20:5:** Yevɔnɔŋɔ ki pilige konɲbanɲa pyew kila tege ki ye mbaa mbaanra wiin la Yenɲele li gbogo konaa mbaa saara woo li yeri. Tunɲgo sila pye na piin ki pilige ki ni (Nɔmbu 10.10; 28.11-15; 29.1-6; Levi 23.24-25; 2 Wunlu 4.23; Yuuro 81.4; Eza 1.13; Eze 46.1-7; Amɔ 8.5).

11 A Zhonatan wì si Davidi wi pye fɔ: «Yiri we kari wa yan.» A pe shyen pè si yiri ma kari wa yan.

12 A Zhonatan wì si Davidi wi pye fɔ: «Yawe Yennɛɛ, Izirayeli woolo Yennɛɛ li mɛɛ ki na, mi yen na yɔn kaan ma yeri fɔ goto nakoma piliya na anmɛ yɛɛ, mi yaa na to wi yewe ma wogo ki na. Na wi jatere wiga pye jɛnɛ ma kanɔɔ, pa mi yaa lere torogo wi saga yo ma kan.

13 Ɛɛn fɔ na kaa pye na to wila jaa mbe kapege pye ma na, mi yaa lere torogo wi saga yo ma kan, mboon yaga maa kee yeyinɛ na. Na mi sigi yo ma kan, Yawe Yennɛɛ li jɔɔɔ gbɔɔ wa na na. Mi yen na jaa Yawe Yennɛɛ li pye ma ni paa yɛɛ nɔ na làa pye na to wi ni we.

14 Pungo na, na mi ka ka pye bere go na, ma kajɛnɛ pye na kan Yawe Yennɛɛ li mɛɛ ki na. Ɛɛn fɔ, ali na mi ka si ku,

15 maga koon kajɛnɛ pyewe pi yaga na go woolo pe kan, ali na Yawe Yennɛɛ liga koon juguye pe ni fuun nunɔba nunɔba pe kɔ mbe pe wɔ laga tara ti ni sanga nɔ ni we†.»

16 Kona, a Zhonatan wì si yɔn finliwɛ le Davidi wo naa wi go woolo pe ni, ma yo fɔ: «Yawe Yennɛɛ li kayanga wɔ Davidi wi juguye pe ni!»

17 A Zhonatan wì si ti Davidi wì wugu maga naga fɔ wi yen maa ndanla, katugu Davidi wila pye ma Zhonatan wi ndanla paa wi yɛɛ yen.

18 A Zhonatan wì sho naa fɔ: «Goto wi yen yevɔnɔɔ feti we. Pe yaa koon wele mbe la wa lisaga, katugu ma censaga ki yaa ka koro le waga.

19 Kala li pyepilige ki na, màa saa lara laga nɔ

† 20:15 20:15: 2 Sami 9.1

ni, piliya na, ma kari ma sa lara wa ki laga ki na, wa Ezeli laga sinndelege ki tanla.

²⁰ Mi yaa ka pan mbe wangala taanri wɔn wa ki yesinme pi yeri ndeε mi yen na yaraga ka taanla mbe wɔn.

²¹ Ko punɔ na, mi yaa na lefɔnɔ wi torogo wi sa ke ɛ, mboo pye fɔ: <Kari ma sa wangala ke lagaja.> Na mi ka kaa pye fɔ: <Wele, wangala ke yen laga ma punɔ na, sɔngɔɔ ma pan ma ke ɛ.> Kona ma sɔngɔɔ maa paan, ma yaa pye yeyinɔge na, maga ka fyε yaraga ka kpe na, mi yen naga yuun ma kan Yawe Yenɔele na yinwege wolo li mege ki na.

²² Eεn fɔ na mi ka si lefɔnɔ wi pye fɔ: <Wangala ke wa ma yege, ta kee wa yege bere>, pa kona maa kee, katugu Yawe Yenɔele li yen na jaa maa kee.

²³ Yɔn finliwe mba wè le we yeε sɔgɔwɔ, Yawe Yenɔele li pye sanga pyew we sere pi wogo na.»

²⁴ Kona, a Davidi wì si saa lara wa yan. Yevɔnɔɔ feti pilige ki na, a wunlunaɔa wì si saa cen tabali wi na mbe li.

²⁵ Wila cen jɔngɔ nɔa wi maa cεen ki na faa ko na, ma mara wa mbogo ki na. A Abineri[†] si cen ma mara Sawuli wi na, a Zhonatan wì si cen ma yege wa wi yeri. Eεn fɔ, a Davidi censaga ko si koro le waga.

²⁶ Ki pilige ki ni, Sawuli wi sila para, katugu wila pye naga jate ma yo kana Davidi wì kala la pye, na lùu tege fyɔngɔ ni Yenɔele yege na. Wi

[†] 20:25 20.25: Abineri wila pye Sawuli wi naa konaa wi malingboonɔ to (1 Sami 14.50).

yaa pye fyongɔ ni kaselege ko na, ko k̀i ti wii ya pan†.

²⁷ Eɛn fɔ ki goto, yevɔnngɔ ki pilige shyen wogo ki na, naa Sawuli wila kaa Davidi wi censaga ki yan k̀i koro waga naa, a wì suu pinambyɔ Zhonatan wi yewe fɔ: «Yiŋgi na yunmbaan naa nala Zhese pinambyɔ Davidi wii si pan laga lisaga?»

²⁸ A Zhonatan wì suu pye fɔ: «Davidi wila na yenri ngbanga ma yo mboo yaga wi kari wa Betileemu ca.

²⁹ Wila na pye fɔ: «Mila ma yenri, na yaga mbe kari, katugu we go woolo pe yaa saraga wɔ wa we ca, na ndɔ wì yo mbe kari ki sa pye na yege na. Na kaa pye na kala li yen mɔɔ ndanla, ki yaga ma konɔ kan na yeri mbe sanla ndeɛle pe kɔn mbe wele.» Ko kala k̀i ti wii pan mbe li wunlunaja wi ni.»

³⁰ Kona, a Sawuli wì si nawa ngban Zhonatan wi ni, ma suu pye fɔ: «Jambasinne naa japan-raga pyɔ wele de! M̀aga yan ndeɛ mi sigi jɛn m̀a wɛɛnre le Zhese pinambyɔ wi ni wi le? Mboro naa ma nɔ wi ni, fere mbe ye ta.

³¹ Wele, mbe Zhese pinambyɔ wi ta go na laga tara nda ti na wagati ŋa fuun ni, ma se fannga ta wunluwɔ pi ni, ma wunluwɔ fun pi se yeresaga ta. Ki kala na, koni, ti pe saa lagaja pe pan wi ni na kan, wi daga mbe gbo.»

³² A Zhonatan wì suu to Sawuli wi pye fɔ: «Yiŋgi na wi si daga mbe gbo? Yiŋgi wi pye?»

³³ Kona, a Sawuli wì suu njanraga ki yirige mbe Zhonatan wi wa ki ni, mboo gbo. Ki kaa pye ma,

† 20:26 20.26: Levi 7.21

a Zhonatan wì sigi jɛn ma yo wi to wìla ki kɔn maga tɛgɛ mbe Davidi wi gbo.

³⁴ A Zhonatan wì si yiri suro ti go na wa tabali wi na nanɔbanwa pi na. Wi sila li ki yevɔnɔgɔ pilige shyen wogo ki na. Tɛgɛɛ tipele na wi to wìla Davidi wi tɛgɛɛ, ki wogo kìla wi jatere wi piri wi na fɔ jɛngɛ.

³⁵ Ki goto pinliwɛ pi ni, a Zhonatan wì si yiri ma kari wa yan, wa laga nga wo naa Davidi wi ni pàa yo ma naga pe yɛɛ na. Lefɔnɔgɔ wà la pinlɛ ma kari wi ni.

³⁶ A wì si lefɔnɔgɔ wi pye fɔ: «Fɛ ma sa wangala ngele mi yaa wɔn ke lɛ.» A lefɔnɔgɔ wì si fe ma kari. A Zhonatan wì si wanla la wɔn, a lɛ saa wi toro ma to wa wi yɛgɛ.

³⁷ Naa wìla ka saa gbɔn wa laga nga wanla làa saa to, a Zhonatan wì si gbele nɔgbanga ma yo fɔ: «Wanla li wa ma yɛgɛ naa bere.»

³⁸ A wì sho naa fɔ: «Fyɛɛɛ maa kee, maga ka yere.» A Zhonatan wi lefɔnɔgɔ wì si saa wangala ke wulo, mɛɛ songɔɔ ma pan le wi tafɔ wi tanla.

³⁹ Lefɔnɔgɔ wi sila ki kala li kɔɔ jɛn, kaawɔ Zhonatan naa Davidi poro pàa li kɔɔ jɛn.

⁴⁰ A Zhonatan wì suu sandiga naa wi wangala ke kan wi lefɔnɔgɔ wi yeri, ma suu pye fɔ: «Ta kee ti ni ca.»

⁴¹ Lefɔnɔgɔ wi karingɔlɔ, a Davidi wì si yiri wa wi larasaga, wa sinndɛɛgɛ ki yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri, mɛɛ fɔli fɔlisaga taanri maa yɛgɛ ki jùile wa tara Zhonatan wi yɛgɛ sɔgɔwɔ, maa gbɔgɔ. Kona, a pè si keyen wa pe yɛɛ yɔlɔgɔ ma gbele fɔ jɛngɛ, Davidi wo tende.

⁴² Ko punɔgo na, a Zhonatan wì si Davidi wi pye

fɔ: «Ta kee yeyinŋge na. M̀a jɛn wè wugu ma we yɛɛ kan Yawe Yɛnɲɛlɛ li mɛgɛ ki na, ma yo fɔ: <Yawe Yɛnɲɛlɛ li ti we pye sinmbele mi naa mboro we yɛɛ kan konaa ma setirige piile poro naa na setirige piile pe ni, pe pye sinmbele pe yɛɛ kan woro punɔ na.> »

21

¹ Kona, a Davidi ẁi si yiri ma kari, a Zhonatan wo si sɔngɔɔ wa ca.

*Davidi ẁila fe Sawuli wi yɛge
ma kari wa Nɔbu ca*

² Kona, a Davidi ẁi si kari wa Nɔbu ca, wa saraga wɔfɔ Ahimeleki wi yeri. A Ahimeleki ẁi si fe ma pan maa fili na seri wi yɛge sɔgɔwɔ jatere pirindorogo ki na, mɛɛ wi yewe ma yo fɔ: «K̀i pye mɛlɛ, a m̀a si pan ma yɛ lere si pinlɛ ma ni†?»

³ A Davidi ẁi si saraga wɔfɔ Ahimeleki wi yon sogo ma yo fɔ: «Wunlunaŋa wo ẁi tunŋgo ka kan na yeri, mala pye fɔ: <Tunŋgo ŋga m̀i kan ma yeri konaa kala na m̀ɔ tun ma sa pye, lere kpɛ si daga mbe kala la jɛn wa ki ni.> Ki kala na, m̀i laga ka naga na pinlɛyɛɛnɛ pe na ma yo we sa fili wa.

⁴ Yinɔi yaakaga ki yɛn na ma yeri yinɔi? Buru kaŋgurugo kan na yeri nakoma maga yaraga ŋga fuun ta.»

⁵ A saraga wɔfɔ ẁi si Davidi wi pye fɔ: «Buru ŋa lere pyew maa kaa wo wa woro na, kaawɔ ŋa ẁi kan Yɛnɲɛlɛ yeri† wo wi yɛn na. ɛɛn fɔ ma

† **21:2 21:2:** Mati 12.3-14; Maki 2.25-26; Luki 6.3 † **21:5 21.5:** Levi 24.5-9

mbe ya mboo le ma woolo pe kan, na kaa pye pee fyɔnrɔ kala pye piliye yan yi ni we.»

⁶ A Davidi wì suu pye fɔ: «Wè we yɛɛ yigi fyɔnrɔ kapyere ti ni paa yɛɛ ɲga na ki maa piin faa, na mi kaa kee malaga gbɔnsaga we. Na mi kaa kee malaga gbɔnsaga, na woolo pe malingbɔnyaara pe mari le Yɛɲɛle kɛɛ. Ali mbege ta ki tangala na li woro Yɛɲɛle konɔ, ɛɛn fɔ li yɛn fyɔngɔ fu ma pinle malingbɔnyaara ti ni.»

⁷ Kona, a saraga wɔfɔ wì si buru ɲa pe ma kan Yɛɲɛle yeri wi kan Davidi wi yeri, katugu buru wa yɛɛ sila pye wa ɲa pàa kan Yɛɲɛle yeri wo punjo na. Wìla pye ma tɛɛ wa tabali wi na Yawe Yɛɲɛle li yɛɛ sɔgɔwɔ. Pàa wi le wa Yawe Yɛɲɛle li yɛɛ sɔgɔwɔ, mbe fɔɲɔ tɛɛ wa wi yɔnlɔ†.

⁸ Ma si yala ki pilige ki ni, Sawuli wi tunmbyee wà la pye le, wìla pan mbe shɛɛɛge kapyege ka yɔn fili Yawe Yɛɲɛle li yɛɛ sɔgɔwɔ. Pàa pye naga nana wi yinri Dowɛgi. Edɔmu cɛnle woo lawi. Wìla pye Sawuli wi yaayoro kɔnrifenne pe to.

⁹ A Davidi wì si Ahimeleki wi yewe ma yo fɔ: «Njanraga nakoma tokobi woro laga ma yeri? Mii ta mbanla tokobi wi le nakoma mbe malingbɔnyaraga ka yɛɛ le, katugu wunlunana wi tunjo ki yɛn fyɛɛɛge wogo.»

¹⁰ A saraga wɔfɔ wì suu pye fɔ: «Filisiti tara fenne nana Goliyati ɲa màa gbo wa Terebenti tige gbunlundɛɛ ki ni, wi tokobi wo wi yɛn na. Wi yɛn ma migi paraga ka ni ma tɛɛ wa efɔdi

† **21:7 21:7:** Mati 12.3-4; Maki 2.25-26; Luki 6.3-4

wi punḡo na. Na kaa pye maa jaa mboo le, maa le, katugu wa yeḡe woro laga.»

A Davidi wì sho fò: «Wi kan na yeri, mi se wa ta jenneḡe paa wo yen.»

¹¹ Ki pilige nunḡba ki ni, a Davidi wì si yiri ma fe Sawuli wi yeḡe ma kari wa Gati ca fenne wunlunaḡa Akishi wi yeri†.

¹² A wunlunaḡa Akishi wi tunmbyeele pè si pe tafò wi pye fò: «Tara ti wunlunaḡa Davidi wo ma ḡa yeḡe? Wo pàa pye na yurugo koo wi meḡe ni na yuun fò:

«Sawuli wì lere waga kelenḡele teḡesaga leḡere gbo,
a Davidi wò lere waga ke ke teḡesaga leḡere gbo†.» »

¹³ A Davidi wi neḡ ki senre ti jate wa wi nawa. A wi neḡ fye Gati ca fenne wunlunaḡa Akishi wi yeḡe fò jenneḡe†.

¹⁴ Ki kaa pye ma, a wì suu yeḡe pye yarafo pe yeḡe na. Wila pye na pe yeyonro koro ti keeri keeri, maa yon cenre ti yaga, a tila fuun wi siyo wi na.

¹⁵ Kona, a wunlunaḡa Akishi wì suu tunmbyeele pe pye fò: «Yoro jate yeḡe jen ma yo ki nana ḡa wi yen yarafo, yingḡi na, a ye si pan wi ni laga na yeri?

¹⁶ Yarafenne poro pe woro ma leḡe laga na yeri wi le, a ye si pan ki nana wi ni na kan wi pan

† **21:11 21.11:** Davidi wila fe ma saa lara wa Filisiti tara fenne nana Akishi wi yeri, ma sigi ta Filisiti tara fenne pàa pye Izirayeli woolo pe juguye. † **21:12 21.12:** 1 Sami 18.7; 29.5 † **21:13 21.13:** Yuuro 56.1

wila wi yara kapyere ti piin laga na yege soḡowo?
Ayoo, wi se ya ye laga na go.»

22

Davidi wila pye gbogolomɔ pa to

¹ Kona, a Davidi wì si yiri wa Gati ca, mɛɛ kari ma saa lara wa Adulamu ca waliwege ki ni†. Naa wi ndɛɛɛ poro naa wi go woolo pe ni fuun pàa kaa ki wogo ki logo, a pè si kari wi kɔrɔḡo.

² Mbele fuun pàa pye ma jori, naa mbele fɔrɔ la pye pe na konaa mbele pe nawa pi sila yinḡi pe na, a poro pe ni fuun pè si saa gbogolo wa wi tanla. A wì si pye pe to. Nambala mbele pàa pye wi ni, pàa pye na kee lere cɛnmɛ tijɛɛ (400) yeri.

³ Ko punḡo na, a Davidi wì si yiri wa Adulamu ca ma kari wa Mizipe ca, wa Mowabu tara†, mɛɛ Mowabu tara wunlunaḡa wi pye fɔ: «Mila ma yenri, maga yaga na to naa na nɔ pe pan pe cɛn laga ma ni, fɔ mbe sa ḡga Yenḡɛɛ li yen na jaa mbe pye na kan ki jɛn.»

⁴ A Davidi wì si kari pe ni wa Mowabu tara wunlunaḡa wi yeri. Wagati ḡa fuun Davidi wila pye wa wi larasaga ki ni, pàa koro wa wunlunaḡa wi ni.

⁵ Pilige ka, a Yenḡɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Gadi wì si Davidi wi pye fɔ: «Maga ka koro laga ki larasaga ḡga ki ni. Yiri ma kari wa Zhuda tara.» Kona, a Davidi wì si yiri ma kari wa Ereti kolɔḡo ki ni.

† 22:1 22.1: Yuuro 57.1; 142.1 † 22:3 22.3: Davidi wi mama wà la pye Mowabu cɛnlɛ woo (Uruti 1.22; 4.17-22).

*Sawuli wila Nɔbu ca
saraga wɔfenne pe gbo*

⁶ Kona, a Sawuli wì sigi logo ma yo pàa Davidi wo naa leele mbele pàa pye wi ni pe saga jɛn. Sawuli wila pye ma cɛn wa tamarisi tige ki nɔɔ wa Gibeya ca, wa tinndi wi na. Wi njanraga kila pye wi kɛɛ. Wi tunmbyeele pe ni fuun pàa pye wa wi tanla.

⁷ A Sawuli wì suu tunmbyeele pe pye fɔ: «Yoro Benzhamɛ cɛnlɛ woolo, yaa nuru na yeri. Ye yɛn naga jate ndɛɛ Zhese pinambyɔ wi yaa kɛɛɛ naa ɛɛɛɛn kɛɛɛ kan ye ni fuun ye yeri wi le? Ye yɛn naga jate ndɛɛ wi yaa ye tɛɛɛ leele waga kelengele (1 000) naa leele cɛnmɛ cɛnmɛ go na wi le?»

⁸ Yिंगi na, a ye ni fuun yè si yɔn le na na? Yिंगi na ye ni, lere kpɛ sigi yo na kan mbe yo na pinambyɔ wì yɔn finliwɛ le Zhese pinambyɔ wi ni? Ye ni, wa kpɛ woro na gbele nala kaan mbanla yeri fɔ na pinambyɔ wìlan tunmbyee wi sun maa wa na na, a wì pɛngɛle le na na paa yɛɛɛ nɔga na ki yɛn na piin nala we.»

⁹ Edɔmu cɛnlɛ woolo naɔa Dowɛgi nɔ wila pye Sawuli wi tunmbyeele pe ni, a wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Mì Zhese pinambyɔ wi yan wa Ahitubu pinambyɔ Ahimeleki wi yeri wa Nɔbu ca.

¹⁰ Ahimeleki wila Yawe Yɛnɔɔle li yewe wi kan, ma yaakara kan wi yeri konaa ma Filisiti tara fenne naɔa Goliyati† wi tokobi wi kan wi yeri fun.»

¹¹ A wunlunaɔa Sawuli wì si leele tun pe sa

† 22:10 22:10: Yuuro 52.2

saraga wofɔ Ahimeleki wi lagaja pe pan wi ni, Ahitubu pinambyɔ we, konaa wi go woolo pe ni fuun pe ni, poro mbele pàa pye saraga wofenne wa Nɔbu ca we. A pe ni fuun pè si pan wa wunlunaɲa wi yege sɔgɔwɔ.

¹² A Sawuli wì sho fɔ: «Ahitubu pinambyɔ, nungbolo jan ma logo na yeri.»

A Ahimeleki wì suu pye fɔ: «Ee, na tafɔ, mi yen na nuru ma yeri.»

¹³ A Sawuli wì suu pye fɔ: «Yingi na mboro naa Zhese pinambyɔ wi ni, a yè si yɔn le na na? Mà yaakara naa tokobi kan wi yeri, ma Yenɲele li yewe wi kan, janɲo wi yiri na korɔgɔ wila pengele peri na na paa yege nga na ki yen na piin nala we.»

¹⁴ A Ahimeleki wì si wunlunaɲa wi yɔn sogo ma yo fɔ: «Ma tunmbyeele pe ni fuun pe ni wiwiin wi yen ɲa pè taga wi na paa Davidi wi yen? Wi yen ma nafɔ, wi si yen ma tunmbyeele pe to. Ma go woolo pe maa wi gbogo.»

¹⁵ Ki konɲbanɲga ko ma nga mi maa Yenɲele li yewe wi kan. Ki jatere wi fa pan na yeri fyew mbe yɔn le ma na. Wunlunaɲa wiga ka ki kala li taga na go na, nakoma na go woolo wa kpe go na, katugu mi ɲa ma tunmbyee, mii kala la jen wa ki kala li ni, ali jeele.»

¹⁶ A wunlunaɲa wì sho fɔ: «Ahimeleki, mboro naa ma go woolo pe ni fuun pe ni, ye daga mbe gbo.»

¹⁷ Kona, a wunlunaɲa wì suu pingbaanla mbele pàa pye na yeregi le wi tanla pe pye fɔ: «Ye yiri ye Yawe Yenɲele li saraga wofenne pe

gbo, katugu poro fun, pè Davidi wi saga. Pàa ki jèn ma yo wi yèn na fee, pe sila si pan mbege yo na kan.» Eèn fò wi tunmbyeele pàa je ma yo pe se kεε taga Yawe Yennεε li saraga wofenne pe na.

¹⁸ Kona, a wunlunaja wì si Dowegi wi pye fò: «Yiri ma saraga wofenne pe gbo.» A Edomu cenle woolo naja Dowegi wì si fulo wa pe tanla ma pe gbo. Ki pilige ki ni, saraga wofenne nafa tijere ma yiri kanjurugo wìla gbo, poro mbele pàa len jese efodiy pe le we.

¹⁹ A Sawuli wì si ti a pè saa Nòbu ca fenne pe ni fuun pe gbo tokobi ni, saraga wofenne pe ca ye. Pàa nambala, naa jεεε, naa piile, naa piyengεε, naa nεεε, naa sofilele, naa simbaala konaa sikaala pe ni fuun pe gbo tokobi ni†.

²⁰ Ahimeleki wi pinambyo Abiyatari wo nungba wila ta ma fe ma sho, mεε fe ma kari wa Davidi wi tanla. Abiyatari wila pye Ahitubu wi pishyenwoo.

²¹ A Abiyatari wì sigi yo Davidi wi kan ma yo Sawuli wì Yawe Yennεε li saraga wofenne pe gbo.

²² A Davidi wì si Abiyatari wi yon sogo ma yo fò: «Ko kopilige mila Edomu cenle woolo naja Dowegi wi yan wa Nòbu ca. Mila ki jèn ma yo wi yaa sa nga fuun ki pye ki yεεε yo Sawuli wi kan. Mi kala na pòon sege woolo pe ni fuun pe gbo.

²³ Yinjo, koro laga na ni. Maga ka fyε. Lere na wila jaa mboon gbo, wo nungba wo wila jaa mbanla gbo. Eèn fò, mboon ta laga na tanla, ma yaa pye yeyinje na.»

† 22:19 22.19: Yuuro 54.2

23

Davidi wila Keyila ca ki sho Filisiti tara fenne pe yeri

¹ Pilige ka, a pè si saa ki yo Davidi wi kan fo: «Wele, Filisiti tara fenne pè pan ma to Keyila ca fenne pe na, na pe yarilire ti koli wa pe yarilire sunsara ti na.»

² A Davidi wì si Yawe Yenḡele li yewe ma yo fo: «Mbe ya sa to Filisiti tara fenne pe na le? Mbe ya pe ni le?»

A Yawe Yenḡele li suu pye fo: «Ta kee ma sa to pe na, ma yaa ya pe ni mbe Keyila ca woolo pe sho pe kee.»

³ Een fo, a Davidi wi woolo pè suu pye fo: «Wele, we yen na fyε makɔ laga Zhuda tara ti ni. Fyεre ti yaa serege we na, na waga kari wa Keyila ca mbe sa to Filisiti tara fenne pe na we.»

⁴ A Davidi wì si Yawe Yenḡele li yewe naa. A li suu yɔn sogo ma yo fo: «Yiri ma kari wa Keyila ca, katugu mi yen na Filisiti tara fenne pe nii ma kee.»

⁵ Kona, a Davidi naa wi woolo pe ni pè si kari wa Keyila ca ma saa to Filisiti tara fenne pe na, ma pe gbo fo jεḡε, mεε pe yaayoro ḡḡbeleye yi sho pe yeri. Pa Davidi wila Keyila ca fenne pe sho pe kee yen.

⁶ Naa Ahimeleki pinambyɔ Abiyatari wila fe ma saa lara wa Davidi wi yeri wa Keyila ca sanga ḡa ni, wila kari efɔdi wi ni mbe saa Yenḡele li yewe wi ni.

⁷ Kona, a pè si saa ki yo Sawuli wi kan fo: «Davidi wì kari wa Keyila ca.» Kona, a Sawuli

wì sho fɔ: «Yenɲele li yen na Davidi wi nii na keɛ, katugu wo jate wì saa wi yeɛ yɔn tɔn ca ka ni, nga pè malaga sigembogo kan maga maga, ma sɔgɔyaara lele ki yeyɔnrɔ kɔɔrɔ ti na.»

⁸ Kona, a Sawuli wì suu malingbɔɔnlɔ pe ni fuun pe yeri mbe kari wa Keyila ca, mbe sa malingbɔɔnlɔ censaga kan mbe Davidi naa wi woolo pe yɔn tɔn.

⁹ Eɛn fɔ, a Davidi wì sigi jɛn ma yo Sawuli wila pye na jaa mbe kapege pye wi na. A wì si saraga wɔfɔ Abiyatari wi pye ma yo wi pan efɔdi wi ni, pe Yenɲele li yewe.

¹⁰ Ko punɲo na, a wì sho fɔ: «Yawe Yenɲele, Izirayeli woolo Yenɲele, mi ɲa ma tunmbyee, miɲi logo ma yo Sawuli wila jaa mbe pan mbe to Keyila ca ki na mbege tɔngɔ na kala na.

¹¹ Keyila ca fanɲga fenne pe yaa na le wi keɛ le? Sawuli wi yaa pan paa yeɛɛ ɲga na mi ɲa ma tunmbyee miɲi logo le? Yawe Yenɲele, Izirayeli woolo Yenɲele, mi yen nɔɔ yenri, mi ɲa ma tunmbyee, maga yo na kan.»

A Yawe Yenɲele li suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Sawuli wi yaa pan.»

¹² A Davidi wì sili yewe naa fɔ: «Keyila ca fanɲga fenne pe yaa mi naa na woolo pe ni we le Sawuli wi keɛ le?»

A Yawe Yenɲele li sho fɔ: «Ee, pe yaa ye le wi keɛ.»

¹³ Kona, a Davidi wì si yiri wa Keyila ca wo naa nambala mbele paa pye wi ni pe ni, ma kari wa tara nawa. Pe mbaa nambala cenme kɔgɔloni (600) yɔn ko tin. A pè si saa ki yo Sawuli wi kan

ma yo Davidi wì fe ma yiri wa Keyila ca. Kì pye ma, a Sawuli wì suu panga ki yaga wa Keyila ca.

*Zhonatan wìla saa Davidi wi kòn
ma wele*

¹⁴ Kona, a Davidi wì si kari wa Zifu gbinri wi ni ma saa cèn wa yanwira lara nda ti luguwòn yèn ma ñgban ti ni. Sawuli wìla pye naa lagajaa pilige pyew, ɛɛn fɔ Yawe Yɛnɲɛɛ li sila Davidi wi le wi kɛɛ.

¹⁵ Naa Davidi wìla kaa ki yan Sawuli wi yèn na yanri naa lagajaa mboo gbo, a wì si koro wa Zifu gbinri wi ni, wa Horesha laga ki ni.

¹⁶ Pilige ka, Sawuli wi pinambyɔ Zhonatan wì si yiri ma kari wa Davidi wi yeri wa Horesha laga ki ni, ma saa kotogo le wi ni, jango wi taga Yɛnɲɛɛ li na.

¹⁷ Wìla wi pye fɔ: «Maga ka fyɛ, na to wi se ta mbe kɛɛ taga ma na. Mboro ma yaa ka pye Izirayeli tara ti wunluwɔ we. Muwi mi yaa ka pye legbɔɔ shyen woo mbe taga ma na. Na to wo jate wigi jɛn ma yo pa ki yaa pye ma.»

¹⁸ A pe shyen pè si yɔn finliwɛ le pe yɛɛ ni naa Yawe Yɛnɲɛɛ li yɛgɛ sɔgɔwɔ. A Davidi wì si koro wa Horesha laga ki ni, a Zhonatan wo si sɔngɔrɔ ma kari wi ca.

*Sawuli wìla taga Davidi wi na
naa puro naa*

¹⁹ Kona, a Zifu ca fɛnnɛ pèle si kari Sawuli wi kɔrɔgɔ wa Gibeya ca, ma saa wi pye fɔ: «Davidi wi yèn ma lara laga we wasege ki ni, wa lara nda ti luguwòn yèn ma ñgban ti ni, wa Horesha

laga ki ni, wa Akila tinndi wi na, wa gbinri wi yonloparawa kalige kee yeri.

²⁰ Koni, wunlunana, na kiga ma ndanla sanga na ni, ma pan, we yaa wi lagaja mboo le ma kee.»

²¹ A Sawuli wi si pe yon sogo ma yo fo: «Yawe Yenḡeḡe li duwaw ye na, yoro mbele yaḡla yinriwe ta we.

²² Koni ye kari ye sa kagala ḡeḡe ye logo ke yewe jeḡe ye filige ke na, yoo saga ja jeḡe, lere na wuu yan wa ki laga ki ni, yoo jen fun, katugu peḡe yo na kan ma yo wi yen ma jilige fo jeḡe.

²³ Yoo larasara ti ni fuun ti wele yeri jen. Ko punḡo na, ye songoro laga na yeri, ye pan ye senfire yo na kan, pa kona mi yaa pinle ye ni mbe kari. Na kaa pye wi yen laga tara ti ni, mi yaa wi wele wa Zhuda tara ti logologo pyew wi ni saa yan.»

²⁴ Kona, a Zifu ca woolo pe si yiri wa Sawuli wi yeri ma songoro wa pe ca, mee keli ma kari Sawuli wi na. Davidi wo naa wi woolo pe ni pa pye wa Mawon ca gbinri, wa Araba tara ti ni, wa gbinri gbeḡe wi yonloparawa kalige kee yeri†.

²⁵ A Sawuli naa wi woolo pe ni, pe si kari sa Davidi wi lagaja. A leele peḡe si saa ki yo Davidi wi kan. A wi si yiri ma kari waara laga ka ni, wa Mawon gbinri wi ni, ma saa cen wa. A Sawuli wi sigi logo mee taga wi na wa ki wasege ki ni naa puro.

²⁶ Sawuli wila pye na toro yanwiga ki kanḡaga nunḡba na, a Davidi naa wi woolo pe ni paa toro kanḡaga sanḡa ki na. Davidi

† 23:24 23.24: 1 Sami 26.1

wila pye na fyεεε na fee jaŋgo mbe ta mbe sho Sawuli wi yeri. Eεn fɔ Sawuli naa wi woolo pe ni paa Davidi naa wi woolo pe wa ma pe maga makɔ na jaa mbe pe yigi.

²⁷ Eεn fɔ, a pitunŋɔ wà si pan maga yo Sawuli wi kan ma yo fɔ: «Songɔɔ ma pan fyaw, katugu Filisiti tara fenne pè pan ma to tara ti na.»

²⁸ Le ki yongɔɔ nunŋba ke ni, a Sawuli wì si Davidi wi purɔɔ ki yaga, mεε kari sa malaga gbɔn Filisiti tara fenne pe ni. Ko kala na, pe maa ki laga ki yinri «pè laga pe yεε na walaga.»

24

Davidi wi sila yenε mbe Sawuli wi gbo

¹ Ko punŋo na, a Davidi wì si yiri wa ki laga ki ni mεε kari ma saa cεn wa Eni Gedi† ca ki tanla, wa yanwira nda ti luguwɔn yen ma nŋban ti na.

² Naa Sawuli wila kaa yiri wa malaga gbɔnsaga Filisiti tara fenne pe ni ma pan, a pè sigi yo wi kan fɔ: «Koni, Davidi wi yen wa Eni Gedi gbinri wi ni.»

³ Kona, a Sawuli wì si malingbɔɔnɔ wεlimbεε waga taanri (3 000) wɔ wa Izirayeli tara ti lagapyew, mεε kari ma saa na Davidi naa wi woolo pe lagajaa, fɔ ma saa gbɔn wa waara nda pe yinri ligbɔɔɔ waara ti na.

⁴ Naa wila ka saa gbɔn wa simbaala jasa wi na, wa konɔ li yɔn na, a wì si yanwiga wege† ka yan

† **24:1 24.1:** Eburuye senε ti ni maga logo Eni Gedi ko kɔɔ wo ŋa fɔ sikapige pulugo. Ki yen wa kɔɔje kuwo wi konŋo ki sɔnɔ tosaga yeri; Yurutan 1.14. † **24:4 24.4:** Yuuro 57.1; 142.1

mεε ye wa ki ni mbe sa konɣaraga pye. Ma si yala Davidi naa wi woolo pe ni, pàa pye ma lara wa ki yanwiga wege ki ni, wa ki kosaga ki na.

⁵ A Davidi wi woolo pè sigi yo wi kan yóóró fò: «Wele, wagati ña Yawe Yennɛle làa naga ma yo li yaa koon jugu wi le ma kεε, ñga koon ndanla maga pye wi na, wì gbón.» Kona, a Davidi wì si pεεle ma kari ma saa Sawuli wì derigbogo ki nógona yon ka kón wi sila ki jen.

⁶ Naa Davidi wila kaa ki kón mako, a wi sunndo wi nεε koon wi na ñgbanga, katugu wila Sawuli wì derigbogo yon ka kón.

⁷ A wì suu woolo pe pye fò: «Yawe Yennɛle lilan sho ki kala cenle na li pyewe pi ni. Yennɛle sanla sho mbe sa kapege pye na tafò wi na, wo ña Yennɛle li sinme kpoyi wo wi na maa wò we. Katugu wo wi yen ña Yawe Yennɛle li sinme kpoyi wo wi na maa wò.»

⁸ Davidi wila ki senre ti yo ma ti wi woolo pee sa to Sawuli wi na. A wunlunana wì si yiri wa yanwiga wege ki ni, ma konó li le na kee.

⁹ A Davidi wì si yiri fun wa yanwiga wege ki ni wa Sawuli wi pungo na, ma suu yeri ma yo fò: «Wunlunana, na tafò.»

A Sawuli wì si kannga ma wele. A Davidi wì si fòli wi yege sógowò, maa yege ki jiile wa tara maa gbogo.

¹⁰ Kona, a wì si Sawuli wi pye fò: «Leele mbele pe yen nòó yeregi ma yo mi yen na jaa mbóon gbo, yingì na, a ma nεε pe senre ti nuru?

¹¹ Wele, mboro jate ma yaa ki yan yenle ni fò Yawe Yennɛle lòn le na kεε wa yanwiga wege ki ni nala. Pège yo na kan na ma yo mbóon gbo.

Ɛɛn fɔ, a m̀ɔ yaga yinwege na, ma sho fɔ: «Mi se kɛɛ taga na tafɔ wi na, katugu Yawe Yɛnɲɛle lo l̀ɔn wɔ m̀ɔ pye wunluwɔ.»

¹² Wele na to†, ma derigbɔgɔ ki nɔgɔna yɔn ki kongɔ ki wele laga na kɛɛ. Ma derigbɔgɔ ki nɔgɔna yɔn ko ɛ mi kɔn, ɛɛn fɔ, mi sɔɔn gbo. Ma daga mbege jɛn mbe filige ki na fɔ mi woro na kapege jate ma ni, mi woro na jaa mbe yiri mbe je ma na, mii si yaraga ka jɔgɔ ma na. Ma sigi ta, mboro ma yɛn na mi puro mbanla gbo.

¹³ Yawe Yɛnɲɛle li kiti kɔn mi naa mboro we sɔgɔwɔ. Kapege ɲga mà pye na na, ligi fɔgɔ tɔn ma na. Ɛɛn fɔ mi wo se yaraga ka kɛɛ pye ma na.

¹⁴ Pe maa yomiyɛle lɛle na waa na yuun fɔ: «Pa kapege ki maa yinrigi wa lepeele pe ni» màli jɛn. Ɛɛn fɔ mi wo na, mi se kapege kɛɛ pye ma na.

¹⁵ Izirayeli tara wunlunana wì pan mbe malaga gbɔn ambɔ ni yɛɛ? Mà taga ambɔ na naa puro yɛɛ? Pyɔn kugo lee nakoma pinjɛngɛ?

¹⁶ Ee, Yawe Yɛnɲɛle li yaa pye we kiti kɔnfɔ. Li yaa kiti kɔn mi na mboro we sɔgɔwɔ. Li we kala li wele, lilan go kala li yɛɛ wɔ, li tanga ki kan na yeri, lilan sho ma kɛɛ.»

¹⁷ Naa Davidi wila kaa para Sawuli wi ni mako sanga ɲa ni, a Sawuli wì suu yewe ma yo fɔ: «Na pinambyɔ Davidi, mboro ma yɛn na para na ni kaselege kɛ?» A Sawuli wì si to na gbele ɲgbanga fɔ jɛngɛ.

¹⁸ Ko pungo na, a Sawuli wì sho naa fɔ: «Mà

† 24:12 24:12: Davidi wila Sawuli wi yeri wi to maa gbɔgɔ. Mbe taga wa ko na, wi nafɔ lawi Sawuli we (1 Sami 18.27).

sin ma wε na na. Mà kajenje pye na kan, ma si yala kapege m̀ wo pye ma na.

¹⁹ M̀aga naga na na nala f̀o ma yen na kajenje jate na ni; katugu Yawe Yennele lilan le ma kee, εen f̀o mee silan gbo.

²⁰ Na lere wa ka wi jugu wi yigisaga ta, wi mbe yenle mboo yaga wila kee yeyinje na le? Nga mà pye na kan nala, Yawe Yennele ligi sara wi kan ma yeri!

²¹ Wele, koni m̀igi jen ma yo ma yaa ka pye wunluwo pilige ka, Izirayeli woolo pe wunluwo pi yaa ka yeresaga ta ma fannga na.

²² Koni wugu mala kan Yawe Yennele li mege ki na, f̀o na kunjolo, ma se kanla setirige piile pe tongo, ma se si kanla mege ki ko mbege wo wa na sege ki ni.»

²³ A Davidi ẁi si wugu ma Sawuli wi kan ki wogo ki na.

Kona, a Sawuli ẁi si songoro ma kari wi ca. A Davidi naa wi woolo pe ni, p̀e si songoro wa pe larasaga wa yanwira ti na.

25

Samiyeli wi kunwo

¹ Ki wagati wi ni, a Samiyeli ẁi si ku. A Izirayeli woolo pe ni fuun p̀e si gbogolo maa kunwo pi pye. P̀aa wi le wa wi ca, wa Arama.

Nabali wila je mbe Davidi wi saga

Ko pungo na, a Davidi ẁi si kari wa Paran gbinri wi ni.

² Naṅa wà la pye wa Mawon ca, yarijende legere la pye wi yeri. Wi kee yaara tà la pye

wa Karimeli ca[†] ki ni. Simbaala waga taanri (3 000) la pye wi yeri, naa sikaala waga kele (1 000) ni. Ki wagati wi ni, wila kari wa Karimeli ca saa simbaala pe sire ti koonlo.

³ Ki naja paa pye naa yinri Nabali, wila pye Kalebu setirige pyo. Paa pye naa jo wi yinri Abigayili. Ki jee wila pye ma jilige; wila pye ma yon fo jenge. Een fo wi polo wila pye kapingbanra fo konaa ma pe.

⁴ A Davidi wi sigi logo wa gbinri wi ni ma yo Nabali wila pye naa simbaala pe sire ti koonlo.

⁵ A wi suu woolo nambala ke tun, ma pe pye ma yo fo: «Ye kari wa Karimeli ca, ye sa Nabali wi shari na kan.

⁶ Yoo pye fo: «Yennele sa yinwetonlogo kan ma yeri! Yennele sa yeyinenge kan mboro naa ma go woolo ye yeri! Ma kee yaara ti ni fuun tila kee yee.

⁷ Migi logo ma yo pe yen noo simbaala pe sire ti koonlo. Ma si yala mboon yaayoro konrifenne pe ta wa we ni, we sila kapege kpe pye pe na. Wagati na fuun paa pye we ni wa Karimeli yanwira ti na, yaayogo ka kpe sila pungo wa pe yaayoro ngbelege ki ni.

⁸ Ma tunmbyeele pe yewe ki wogo ki ni, pe yaa ki yo ma kan. Mi yen noo yenri ma kajenge pye na tunmbyeele pe kan, katugu we pan laga ma yeri ki nala feti pilige nga ki ni. Mi yen noo yenri fo maga yaraga nga fuun ta, maga kan woro mbele ma tunmbyeele we yeri konaa ma

[†] 25:2 25.2: Karimeli ca kila pye wa Zhude tara yanwira ti na; 1 Sami 15.12.

pinambyo Davidi wi yeri[†].» »

⁹ A Davidi wi lefonmbolo pè si saa ki senre ti ni fuun ti yo Nabali wi kan Davidi wi mege ni. Kona, a pè si pyeri na nuru wi yeri.

¹⁰ Εν φο, a Nabali wì si pe yon sogo ma yo fo: «Davidi wi yen ambo? Zhese pinambyo wo yen ambo? Ki nala piliye yan yi ni, tunmbyeele legere pe yen na fee na woo wa pe tafenne pe yeri.

¹¹ Yaa ki yaan ndee na yaakara, naa na tonmo konaa na kara nda mi gbegele na simbaala pe sire konfenne pe kan, mi yaa ti le mberi kan leele pele yeri, mbele mi si pe yirisaga jen wi le?»

¹² A Davidi wi lefonmbolo pè si songoro ma kari. Pè ka saa gbon, a pè si Nabali wi senyoro ti ni fuun ti yege yo Davidi wi kan.

¹³ Kona, a Davidi wì suu woolo pe pye fo: «Ye ni fuun nungba nungba ye ye tokobiye pe popo wa ye senngelè ke na.» A lere pyew wì suu tokobi wi po wa wi sennè. A Davidi wì suu woo wi po fun wa wi sennè, mee le ma kari lere cenme tijere (400) si poro ni. A lere cenme shyen (200) si poro si koro le na pe yaara ti korosi.

Abigayili wila saa Davidi wi sulu

¹⁴ Kona, a Nabali wi tunmbyeele wà si saa nga kila pye ki yege yo Nabali wi jo Abigayili wi kan, maa pye fo: «Wele, Davidi wì pitunmbolo torogo ma yiri wa gbinri wi ni na tafu wi yeri pe pan poo shari. Εν φο, wì senjagara yo pe na.

[†] **25:8 25:8:** Kila pye wa Izirayeli tara, na pe kaa yaayoro ti sire ti koono pilige nga ni, ki pilige ki ma pye feti pilige.

¹⁵ Ma si yala, ki leele pàa pye jembelɛ we ni, pe sila kapege kpɛ pye we na. Wagati ɲa fuun wàa pye wa pe tanla wa wasege ki ni, we yaayogo ka kpɛ sila punɔ.

¹⁶ Wagati ɲa fuun wàa pye wa pe tanla na we simbaala pe kɔnri, pàa pye na we go singi yɔnɔ naa yembine, ma we maga paa mbogo yen.

¹⁷ Koni jatere pye jɛɲɛ, ma ɲga ma yaa pye ki jɛn, katugu na mɛɛ kala la pye, kaselege ko na, kapege yaa we tafɔ wo naa wi go woolo pe ta. Wo jate wi yen kafaara pyefɔ, lere se ya yaraga ka yo wi ni.»

¹⁸ A Abigayili wì si fyɛɛɛ ma buru cɛnmɛ shyen (200) lɛ, naa duven selege kasha shyen ni, naa simbaala kanɔgurugo ni, mbele pè gbɛgɛɛ makɔ, naa tiwiyaraga ki yenle kanɔgurugo ni bile ɲa pè kala wa ni, naa ɛɛzen piwara wofogolo cɛnmɛ ni, konaa figiye piwara cɛnmɛ shyen (200) ni. A wì si ti ni fuun ti taga sofilele na,

¹⁹ mɛɛ wi tunmbyeele pe pye fɔ: «Ye keli na yege, mi yen ye punɔ na.» Ɛɛn fɔ, wi sila yaraga ka kpɛ yo wi pɔɔ Nabali wi kan.

²⁰ Ma Abigayili wi ta wila pye ma cɛn wi sofile wi na ma yanwiga kɔnɔ li lɛ na kee, yanwiga kila pye maa yege tɔn. Ki wagati nunɔba wi ni, Davidi naa wi woolo pe ni pàa pye na tinri wa yanwiga ki kee ɲga na na paan Abigayili wi yesinmɛ na. A wì si fo ma pe yan wi yeɛ yege sɔɔwɔ.

²¹ Kila yala Davidi wila pye naa yeɛ yewe na yuun fɔ: «Kì cɛn kawaga wè pye maga naɲa ɲa wi kee yaara ti ni fuun ti go sige wa gbinri wi ni, fɔ yaraga ka kpɛ si punɔ wa ti ni! Wilan

kajɛŋɛ ɲa m̀ pye wi kan ki fɔɔ tɔn kapege ni.

²² Sanni goto pinliwe ni, na mi ka lenaɲa nunɔba yaga yinwege na wa Nabali go woolo pe ni, Yenɲele li jɔlɔɔ ɲa k̀ wɛ ki ni fuun na ki wa na na.»

²³ Naa Abigayili wila kaa Davidi wi yan sanga ɲa ni, a ẁ si fyeele ma yiri wa wi sofile wi na ma tigi, mee to Davidi wi yege sɔɔwɔ, maa yege ki jiile wa tara maa gbɔɔ.

²⁴ Ko punɔ na, a ẁ si saa to Davidi wi jegele ma suu pye fɔ: «Na tafɔ, muwi m̀ kapege pye. Ki yaga mi ɲa ma kulojɔ mbe para ma ni. Ma yee yaga mala senre ti logo.

²⁵ Na tafɔ, maga ka wele Nabali wo na, ki lejaga ɲa we; katugu wi mege ki yala wi ni, pe maa wi yinri Nabali, ko kɔrɔ wo yen fɔ tijinliwe fu fɔ. Na tafɔ, mi wo na, mi ɲa ma kulojɔ, mi soon pitunmbolo mbele mà torogo pe yan.

²⁶ Een fɔ koni, na tafɔ, Yawe Yenɲele na yinwege wolo li mege ki na, m̀ wugu ma kan fɔ Yawe Yenɲele lo li ti mee legbogo kala pye mbɔɔn kayanɲa ki wɔ ma ye. Na tafɔ, Yenɲele sa ti ma juguye poro naa mbele paa jaa mbe kapege pye ma na, pe pye paa Nabali wi yen.

²⁷ Yinɔ, mi ɲa ma kulojɔ, yarikanra nda m̀ pan mbe kan ma yeri, ma yenle ti na, mari yeele lefɔnmbolo mbele pe yen ma ni pe na.

²⁸ Mila ma yenri mala kapere ti kala yaga na na. M̀ taga ki na ma yo Yawe Yenɲele li yaa ti ma sege ki fanɲa ta ki cɛn, ki se ka kɔ fyew, katugu ma yen malingbɔɔn Yawe Yenɲele li kan. Ma yinwege piliye yi ni fuun ni, pe se ka tipege

kpe yan ma ni.

²⁹ Na lere wa ka yiri mbe taga ma na, mbaa ma puro mbe yo wi yaa ma gbo, mboro na na tafɔ, Yawe Yenɲele, ma Yenɲele le, li yaa lɔɔn go singi ma koro mbele pe yen yinwege na pe ni. Eɛn fɔ li yaa kɔɔn juguye pe yinwege ki wa lege paa yege nga na pe ma kaa funɲɔɲɔ wa gbafurugo ni we.

³⁰ Kajɛnge nga fuun Yawe Yenɲele ligi yɔn fɔlɔ kɔn mbe pye ma kan, na liga kaga yɔn fili sanɲa na ni, mbɔɔn tɛge Izirayeli woolo pe go na,

³¹ ki se ye ma go na, ma jatere wi se piri ma na, fɔ mà lere gbo jaga mɔɔ kayanɲa ki wɔ wi ni ma ye. Na tafɔ, na Yawe Yenɲele liga ka kajɛnge pye ma kan sanga na ni, mi yen nɔɔ yenri ma nawa to mi na ma kulojɔ na na.»

³² A Davidi wì si Abigayili wi yɔn sogo ma yo fɔ: «Sɔnmɔ yen Yawe Yenɲele, Izirayeli woolo Yenɲele li woo, lo na lɔɔn torogo ma pan mala fili nala we.

³³ Sɔnmɔ yen ma woo, ma tijinliwe pi kala na, mboro na màla yege kɔn janɲo mi ka ka legbogo kala pye mbanla kayanɲa ki wɔ na ye.

³⁴ Kaselege ko na, Yawe Yenɲele, Izirayeli woolo Yenɲele lilan yege kɔn, mii kapege pye ye na. Lo na yinwege wolo li mege ki na, ndɛɛ mɛɛ ja pan fyaw mbanla fili, sanni goto pinliwe ni, lenanɲa kpe se jɛn na koro wa Nabali go ki ni.»

³⁵ Abigayili wìla pan yarikanra nda ni, a Davidi wì siri shɔ, mɛɛ wi pye fɔ: «Ta kee ma ca yeyinɲe na. Wele, mɔɔ sɛnre ti logo, mi yaa nga mà yenri ki pye ma kan.»

Nabali wi kunwo

³⁶ Naa Abigayili wila ka saa gbɔn wa Nabali wi na, wi mbe wele, mɛɛ wi yan wila nayinmɛ nii ma sugbɔrɔ sɔgɔ paa wunluwo sugbɔrɔ yen. Wila tin sinmɛ pi ni na yɔgɔri fɔ jɛngɛ. Kɪ kaa pye ma, Abigayili wi sila senre pyɔ wo yo wi ni fɔ ma saa laga ki laga.

³⁷ Έεν fɔ ki goto pinliwɛ pi ni, naa sinmɛ pɪla kaa laga Nabali wi na, a wi jɔ wɪ si ŋga kila pye ki yege yo wi kan, a wi sunndo wɪ si kɔn wi na fɔ jɛngɛ, a wɪ wire ti si fanla wi na ma cɛn paa sinndɛleɛɛ yen.

³⁸ Piliye kɛ si torɔŋɔlɔ, a Yawe Yɛnɲɛlɛ lɪ si jɔlɔgɔ wa Nabali wi na, a wɪ si ku.

³⁹ Naa Davidi wila kaa ki logo ma yo Nabali wɪ ku, a wɪ sho fɔ: «Sɔnmɔ yen Yawe Yɛnɲɛlɛ li woo, lo na lilan go kala li lɛ, naa Nabali wila na tegele we. Yawe Yɛnɲɛlɛ lɪ Nabali wi tipege ki songɔrɔ wi na mala sho kapege pyewe ni.»

Ko punɔgo na, a Davidi wɪ si leele tun ma yo pɛ saga yo Abigayili wi kan fɔ wila jaa mboo pɔri wi jɔ.

⁴⁰ A Davidi wi tunmbyeele pɛ si saa gbɔn wa Abigayili wi na wa Karimeli ca, mɛɛ wi pye fɔ: «Davidi wɪ we tun laga ma yeri, katugu wila jaa ma pye wi jɔ.»

⁴¹ Le ki yɔngɔlɔ nunɔgba ke ni, a wɪ si yiri ma to maa yege ki jiile wa tara, mɛɛ yo fɔ: «Mɪ yere ki na mbe pye wi tunmbyee, wo ŋa na tafɔ mbaa wi tunmbyeele pe tɔɔrɔ ti jogo†.»

† **25:41 25:41:** Tɔɔrɔ jogowo kala yeli wele wa Zhɛnɛ 18.4laga ki ni konaa ki senre ti kɔrɔ wi ni wa ki sɛwɛ pyɔ wi nɔgona.

⁴² Ko punḡo na, a wì si fyεεε ma yiri, ma lugu wi sofile wi na, wo naa wi tunmbyeele jεεε kanḡurugo ni, mεε pinle Davidi wi tunmbyeele pe ni ma kari. A wì si saa pye Davidi wi jo.

⁴³ Davidi wìla Zhizireyeli† ca fenne jo Ahinowamu† wi p̄ori fun wi jo. Pe ni fuun shyen, a pè si pye wi jεεε.

⁴⁴ Sawuli wi sumborombyo Mikali ḡa wìla pye Davidi wi jo, Sawuli wìla wi kan Layishi pinambyo Paliti wi yeri. Wo la pye Galimu ca fenne woo.

26

Davidi wìla Sawuli wi yaga naa wi suu gbo

¹ Zifu ca fenne p̄aa kari Sawuli wi korogo naa wa Gibeya ca, maa pye f̄o: «Davidi wi yen ma lara wa Akila tinndi wi na wa gbinri wi yesinme na†.»

² Kona, a Sawuli wì si yiri ma kari Izirayeli woolo malingboonlo welimbele waga taanri (3 000) ni, wa Zifu gbinri wi ni mbe sa Davidi wi lagaja.

³ A Sawuli wì suu malingboonlo censaga ki kan wa Akila tinndiye pe na ma mara kon̄o yon ki na, ma wa wa gbinri wi yeri. Davidi wìla pye wa gbinri wi ni. A wì sigi logo ma yo Sawuli wì taga wi punḡo na naa puro.

† **25:43 25:43:** Ahinowamu wìla pye Davidi wi jo konḡbanḡa (1 Sami 27.3; 30.5; 2 Sami 2.2). Ahinowamu wìla pye Davidi wi pinambyo konḡbanḡa Amin̄o wo n̄o (2 Sami 3.2). † **25:43 25:43:** Zhizireyeli ca kila pye wa Zhuda tara (Zhozu 15.56). † **26:1 26.1:** Yuuro 54.2

⁴ A Davidi wì si kagala yewefenne pele torogo pe saga wogo ki yewe pege jen. A wì sigi logo ma yo Sawuli wì pan kaselege.

⁵ A wì si yiri ma kari wa Sawuli wi malingboonlo censaga ki tanla. A wì si Sawuli wo naa wi malingboonlo to Abineri wi ni pe sinlesaga ki wele maga jen. Abineri to wo lawi na Neri. Sawuli wila pye ma sinle wa censaga ki nandogomɔ, a wi malingboonlo pè si sinle maa maga.

⁶ A Davidi wì si Heti cenle woolo nana Ahimeleki naa Zeruya† pinambyɔ Abishayi pe yeri, Abishayi wila pye Zhouabu wi nosepyɔ lenana, mɛɛ pe yewe ma yo fɔ: «Ye ni ambo wi yaa pinle na ni mbe kari wa Sawuli wi yeri, wa wi malingboonlo censaga ki ni?»

A Abishayi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Mi yaa pinle ma ni mbe kari.»

⁷ Kona, a Davidi wo naa Abishayi wi ni pè si kari yembinɛ li ni wa malingboonlo pe sɔgɔwɔ. Paa saa Sawuli wi ta wila wonlo wa malingboonlo pe nandogomɔ, wi njanraga kila pye ma kan wa tara wa wi go ki tanla. Abineri naa malingboonlo pe ni paa sinle maa maga na wonlo.

⁸ A Abishayi wì si Davidi wi pye fɔ: «Yennele lɔon jugu wi le ma keɛ. Mi yen nɔɔ yenri mala yaga mboo sun njanraga ki ni mboo mara wa tara ti na yonlo nunɔba, mi sege pye yonlo shyen.»

† 26:6 26:6: Zeruya wila pye Davidi wi njo wa; 1 Kuro 2.16, Abishayi wila pye Davidi wi naa paa Zhouabu wi yen fun. Zhouabu wila kaa pye wi malingboonlo to (2 Sami 2.18).

⁹ Eɛn fɔ, a Davidi wì si Abishayi wi yɔn sogo ma yo fɔ: «Ayoo, maga kaga pye. Yawe Yɛnɛɛ lɛ sinmɛ kpoyi wo lere ɲa na maa wɔ, ambɔ wi yaa wi gbo mbe koro mbajɔlɔwɔ?»

¹⁰ A wì sho naa fɔ: «Yawe Yɛnɛɛ na yinwege wolo li mɛgɛ ki na, mi yɛn naga yuun fɔ Yawe Yɛnɛɛ lo li yaa wi gbɔn, mbe ti wi ku wi yɛ nakoma wi ku malaga.

¹¹ Yawe Yɛnɛɛ lɛ sinmɛ kpoyi wo lere ɲa na maa wɔ, Yɛnɛɛ sanla sho mbe sa kɛɛ taga wi na. Eɛn fɔ njanraga ɲga ki yɛn ma kan wa wi go kɛɛ yeri ko lɛ naa wi tɔnmɔ leyaraga ki ni waa kee.»

¹² A Davidi wì si njanraga konaa tɔnmɔ leyaraga ki lɛ, tila pye wa Sawuli wi go kɛɛ yeri, mɛɛ kari. Lere kpɛ sila pe yan. Lere kpɛ sila kala la jɛn wa ki wogo ki ni. Lere kpɛ sila si yɛn, pe ni fuun pàa pye na wɔnlɔ, katugu Yawe Yɛnɛɛ làa wɔnlɔwɔ gbɔɔ wa pe na.

¹³ Kona, a Davidi wì si gbunlundɛgɛ ki kɔn ma yiri, mɛɛ lugu wa yanwiga ki namunjɔ wi na, wa lege ma lali jɛɲgɛ Sawuli wi malingbɔɔnlɔ censaga ki ni.

¹⁴ A Davidi wì si para ɲgbanga ma wa wa leele poro naa Nɛri pinambyɔ Abineri pe yeri, ma yo fɔ: «Abineri oo! Ma sanla yɔn sogo wi le?»

A Abineri wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Ambɔ wi mboro, mboro ɲa maa jɔrɔgi na wunlunaɲa wi yɛgɛ weregi we?»

¹⁵ A Davidi wì si Abineri wi pye fɔ: «Mboro we, ma yɛn lenaɲa fanɲga fɔ ɲa wi yɔngɔ woro laga Izirayeli tara, ki woro ma le? Eɛn fɔ, yinɲi na mɛɛ si wunlunaɲa, ma tafɔ wi go sige? Katugu

lere wà pan wa mbe pan mbe wunlunaṅa, ma tafɔ wi gbo.

¹⁶ Kala na mà pye yeen li woro ma yɔn. Yawe Yenṅele na yinwege wolo, li mege ki na, ye ni fuun ye daga mbe ku, katugu yee wunlunaṅa, ye tafɔ wi go sige, wo ṅa Yawe Yenṅele li sinme kpoyi wo wi na maa wɔ we. Koni wele, wunlunaṅa wi njanraga konaa wi tɔnmɔ leyaraga ki ni, to nda tila pye wa wi go kee yeri, ti yen se yeri?»

¹⁷ A Sawuli wì si Davidi wi magala li logo mali jɛn, mee yo fɔ: «Na pinambyɔ Davidi, mboro ma yen na para yeen kaselege?»

A Davidi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Wunlunaṅa, na tafɔ, na magala loli.»

¹⁸ A Davidi wì sho naa fɔ: «Yingi na, a na tafɔ mà si taga mi ṅa ma tunmbyee na na nala puro yeen? Yingi mi pye? Kapege ṅa mi pye ko yen kikiin?»

¹⁹ Koni wunlunaṅa na tafɔ, nunṅbolo jan ma mi ṅa ma tunmbyee na senre ti logo. Na kaa pye Yawe Yenṅele lo lɔɔn wa na na, a maa na puro, lili yee yaga, na yarikanga ki li nanṅbanwa pi sogo li na. Een fɔ, na kaa pye leele pɔɔn sun mɔɔ wa na na, Yawe Yenṅele li danṅa wa pe na, katugu nala pànlà purɔ, pe woro na jaa mbe koro wa tara nda Yawe Yenṅele li kan li woolo pe yeri kɔrɔṅo ti ni. Kì cɛn ndee paa na piin fɔ: «Ta kee ma saa yarisunndo ta yege gbogo.»

²⁰ Een fɔ mi wo na, mi woro na jaa mbe yiri laga Yawe Yenṅele li yege sogowɔ pe sanla gbo lege. Katugu Izirayeli tara wunlunaṅa wì yiri na kɔrɔṅo malaga ni, mi ṅa mi yen paa pinjenge yen,

nala lagajaa, paa yege nga na pe maa sico lagajaa yanwira na we.»

²¹ Kona, a Sawuli wì sho fò: «Mì kapege pye. Ta paan na pinambyo Davidi. Mi se kapege pye ma na naa, katugu nala yembine na li ni, màla yinwege ki jate yarijenge. Mì tijinliwe fu kala pye, mi punnguwò gbòò pungo.»

²² A Davidi wì suu yon sogo ma yo fò: «Wun-lunaṇa, ma njanraga ki nga. Ma lefonmbòò nunḡba mbe pan wigi sho.»

²³ Yawe Yenḡele li yaa lere nunḡba nunḡba pyew wi sara mbe yala wi kasinḡge konaa wi yen tagawa ni yege nga na ki ni; katugu Yawe Yenḡele lòn le na kee nala, eṇ fò mi woro na jaa mbanla kee ki taga li sinme kpoyi wo lere ṇa na maa wò wi na.

²⁴ Yege nga na ma yinwege ki kala li gbòò na yeri nala, pa na yinwege ki kala yaa pye mbe gbòò Yawe Yenḡele li yeri ma fun. Li yaa na sho na jòlòò kagala ke ni fuun ke ni.»

²⁵ Kona, a Sawuli wì si Davidi wi pye fò: «Yenḡele sa duwaw ma na, na pinambyo Davidi! Ki woro nala koon shyen, ma yaa kagbòòò legere pye, ke yaa si yon ma kan.»

Ko pungo na, a Davidi wì si konò li le na kee, a Sawuli wì si songòò wa wi ca.

27

Davidi wìla saa lara wa Filisiti tara

¹ Kona, a Davidi wì suu yeṇ pye fò: «Pilige ka Sawuli wi yaa kanla gbo. Kala la yege woro wa naa mi yaa pye, kaawò mbe fe mbe kari wa

Filisiti tara fenne pe tara, jango Sawuli wilan purogo ki yaga laga Izirayeli tara ti lagapyew ki ni. Kiga pye ma, pa mi yaa sho wi yeri.»

² Kona, a Davidi wi si yiri wo naa wi lenambala cenme kogoloni (600) pe ni ma kari wa Gati ca wunlunaja Akishi na wila pye Mawoki wi pinambyo wi yeri.

³ Davidi wo naa wi lenambala pe ni, pa kari pe go woolo pe ni, ma saa cen wa Gati ca, wa Akishi wi ni. Davidi wi jele shyen pa pye wi ni, Ahinowamu na wila yiri wa Zhizireyeli ca wo naa Abigayili na wila pye Nabali na wila ku wi jo, ma yiri wa Karimeli ca we.

⁴ Naa Sawuli wila kaa ki logo ma yo fo Davidi wila fe ma saa lara wa Gati ca, a wi suu purogo ki yaga.

⁵ Pilige ka, a Davidi wi si Akishi wi pye fo: «Na kaa pye na kala lon ndanla, konon kan na yeri mbe sa cen ca ka ni laga tara ti ni. Kii daga mi na ma tunmbyee, mbe cen ma ni ja laga wunluwo ca ki ni.»

⁶ Ki kaa pye ma, a Akishi wi si Zikilagi ca ki kan wi yeri. Ko kala ki ti ali ma pan ma gbon nala, Zikilagi ca ki yen Zhuda tara wunlumbolo pe wogo.

⁷ Davidi wila cen wa Filisiti tara fenne pe tara ma saa ta yele nungba naa yenje tijere.

⁸ Ki wagati wi ni, Davidi wo naa wi lenambala pe ni pa pye na kee ma saa na tuun Geshuri tara fenne, naa Giziri cenle woolo konaa Amaleki setirige piile pe na, na malaga gbon pe ni. Ki leele wele, pa pye ma cen wa ki tara ti ni maga

le wa faa, maga le wa Shuri tara ti na fo ma saa gbɔn wa Ezhipiti tara ti na.

⁹ Davidi wila ki tara ti tongo pew, wi sila nana nakoma jele wa yaga go na. Kila pye wi ma simbaala, naa sikaala, naa nere, naa sofilele, naa yongomeye konaa yariporo ti koli, kona wi mee songoro mbe si kari wa Akishi wi yeri.

¹⁰ Na Akishi wiga wi yewe mbe yo fo: «Ye saa to ambene na nala?»

Davidi wi mee wi yon sogo ma yo fo: «Wè yiri wa Zhuda tara ti yonloparawa kalige kee yeri, nakoma wa Yerameyeli cenle woolo pe tara ti yonloparawa kalige kee yeri, nakoma wa Keni cenle woolo pe tara ti yonloparawa kalige kee yeri†.»

¹¹ Davidi wi sila nana nakoma jele yaga yinwege na mbe kari wi ni wa Gati ca, katugu wila pye na fye fo kagala ngele pe pye paga ka sa ke yo mbe yo fo: «Pa Davidi wigi pye yeen.» Wagati na fuun Davidi wila pye wa Filisiti tara fenne pe tara, pa wila pye na tanri ki tangalomɔ pi na ma.

¹² Akishi wila wi jigi wi taga Davidi wi na, katugu wila pye naa yee piin fo: «Davidi wi yen Izirayeli, wi yera tara woolo pe jugu yege nga na, wi yaa koro na tunmyee wi yinwege piliye yi ni fuun yi ni.»

28

Filisiti tara fenne paà yiri

† 27:10 27:10: Mbe yala 1 Kuro 2.9,25,26wi ni, Yerameyeli cenle woolo paà pye Heziron setirige piile ma yiri wa Zhuda cenle li ni. Keni cenle woolo poro wogo ko na, ye wele wa Kiti 4.11laga ki ni.

mbe sa to Izirayeli woolo pe na

¹ Ki wagati wi ni, a Filisiti tara fenne pè si pe malingbɔɔnlɔ ngbeleye yi ni fuun yi gbogolo ngbelege nungba mbe yiri sa to Izirayeli woolo pe na. A wunlunaja Akishi wì si Davidi wi pye fɔ: «Ma daga mbege jɛn fɔ mboro naa ma malingbɔɔnlɔ pe ni, ye yaa pinle na ni mbe kari wa malaga.»

² A Davidi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Pa kona mi ɲa ma tunmbyee, kala na mi yaa pye ma yaa li yan.»

A Akishi wì sho naa fɔ: «Mi yaa ma tɛɛ maa na kɔɔsi suyi.»

³ Kila yala Samiyeli wì ku, a Izirayeli woolo pe ni fuun pòo kunwɔ pi gbele maa le wa wi ca, wa Arama. Ma si yala Sawuli wila kuulo yewefenne poro naa jɛɛfenne pe ni fuun pe purɔ ma pe yirige wa tara ti ni†.

*Sawuli wila kari
kuulo yewefɔ jɛɛ wa yeri*

⁴ Kona, a Filisiti tara fenne pè si pe yɛɛ gbogolo, mɛɛ saa pe malingbɔɔnlɔ cɛnsaga ki kan ma cɛn wa Sunɛmu ca. A Sawuli fun wì si Izirayeli woolo pe ni fuun pe gbogolo, mɛɛ saa wi malingbɔɔnlɔ cɛnsaga ki kan ma cɛn wa Gilibowa ca.

⁵ Naa Sawuli wila kaa Filisiti tara fenne pe malingbɔɔnlɔ cɛnsaga ki yan, a wì si fyɛ, a wi sunndo wì si kɔn wi na ngbanga, fɔ a wila seri.

⁶ A wì si Yawe Yɛnɲɛɛ li yewe. Ɛɛn fɔ Yawe Yɛnɲɛɛ li sila wi yɔn sogo wɔɔnrɔ ni, nakoma

† 28:3 28.3: Levi 19.31

Urimu† wi ni nakoma Yenḡele yon senre yofenne pe yon senre ni.

⁷ Kona, a Sawuli wì suu tunmbyeele pe pye fɔ: «Ye sa jɛle ḡa wi maa kuulo pe yewe wa lagaja na kan, mbe ta mbe kari wa wi yeri saa yewe.»

A wi tunmbyeele pè suu pye fɔ: «Jɛle wa yen bere wa Eni Dori ca, wi maa kuulo pe yewe.»

⁸ A Sawuli wì suu yee cenlomɔ pi kanḡa ma yaripɔɔ ta yegɛ le. Ko punḡo na, a wo naa nambala shyen si pinle ma kari. Pàa saa gbɔn wa jɛle wi na yembine li ni. A Sawuli wì suu pye fɔ: «Mi yen na jaa ma kuulo wa yinne yirige maa yewe kala na laa paan li ni na kan, ḡa mi yaa naga ma na we.»

⁹ A jɛle wì suu pye fɔ: «ḡga Sawuli wì pye màga jen. Wì kuulo yewefenne poro naa jɛlefenne pe purɔ ma pe yirige laga tara ti ni. Yinḡi na, a ma nee penɛ peri na na mbe ti panla gbo?»

¹⁰ A Sawuli wì si wugu Yawe Yenḡele li na, ma yo fɔ: «Yawe Yenḡele na yinwege wolo li meḡe ki na, kapege kpe soon ta wa ki kala na li ni.»

¹¹ Kona, a jɛle wì suu yewe ma yo fɔ: «Mbe ambo yirige ma kan?»

A Sawuli wì sho fɔ: «Samiyeli wo yirige na kan.»

¹² Naa jɛle wìla kaa Samiyeli wi yan, a wì si gbele ḡgbanga ma Sawuli wì pye fɔ: «Yinḡi na,

† **28:6 28.6:** Urimu naa Tumimu tila pye yaara shyen ta, nda wee jen nala. Kana kanḡagala la wele nakoma yaanḡumbigile. Pàa ke tɛḡe na we Fɔ wi yewe ke ni, mbe ta mbaa wi nawa kagala ke jenni. Ye wele wa (ɛki 28.30; Nombu 27.21; Nehe 7.65) lara ti ni!

a mà silan fanla ma si yala mboro ma yen Sawuli we?»

¹³ A wunlunaṅa Sawuli wì suu pye fɔ: «Maga ka fyɛ, ɛɛn fɔ ŋga mà yan ko yo na kan.»

A jɛɛ wì suu pye fɔ: «Mi yen na gboo yinne la yaan li yen na yinrigi wa tara ti nɔḡo na.»

¹⁴ A Sawuli wì suu yewe ma yo fɔ: «Li yɛɛ cɛnwɛ pi yen mɛɛ?»

A jɛɛ wì sho fɔ: «Naṅa leleṅṅbaraga kayi ki yen na yinrigi, ma ki yɛɛ tɔn derigbɔḡo ni.»

Kona, a Sawuli wì sigi jɛn ma yo Samiyeli wowi. A wì si foli maa yɛɛ ki jiile wa tara maa gbɔḡo.

¹⁵ A Samiyeli wì si Sawuli wì pye fɔ: «Yinḡi na, a mà sanla yirige wa na wogosaga ki ni nala tege?»

A Sawuli wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Jɔlɔḡo gbɔḡo kì to na na. Filisiti tara fenne pè gbɛgeɛ mbe malaga gbɔn na ni. Yenṅɛɛ li laga na na. Li woro nala yɔn sogo Yenṅɛɛ yɔn sɛnre yofenne pe yɔn sɛnre ni naa, nakoma wɔɔnrɔ ni. Ko kala na, mì ti a pòɔn yeri, jaṅḡo mi yaa ŋga pye, maga yo na kan.»

¹⁶ A Samiyeli wì suu pye fɔ: «Kì kaa pye Yawe Yenṅɛɛ li laga ma na, ma pye ma jugu, yinḡi na, a ma nɛɛ na yewe?»

¹⁷ Ŋga Yawe Yenṅɛɛ làa yo na kan, a mì yo ma kan, ko li yen na piin yinḡo. Lì wunluwɔ pi sho ma yeri maa kan lere wa yɛɛ yeri, wo wì yen Davidi we.

¹⁸ Katugu ma sila Yawe Yenṅɛɛ li sɛnre ti ɛ, làa ki kɔn maga tege wa li nanḡbanwa gbɔɔ pi ni, mbe kiti ṅa kɔn Amaleki setirige piile pe na,

ma sila ki kala li pye. Ko kì ti Yawe Yenḡeḡe li yen naga kala na li piin ma na nala†.

¹⁹ Yawe Yenḡeḡe li yaa mboro naa Izirayeli woolo pe ni ye le Filisiti tara fenne pe kee. Goto mboro naa ma pinambiile pe ni, ye yaa pye laga na ni. Yawe Yenḡeḡe li yaa Izirayeli woolo pe malingboonlo censaga woolo pe le Filisiti tara fenne pe kee.»

²⁰ Ki senre ti logongolo, a Sawuli wì si to ma sanga le tara, le ki yongolo nunḡba ke ni; katugu Samiyeli wi senyoro tila wi sunndo wi kon wi na. Ma sigi ta fanḡa sila koro wi ni, katugu wi sila yaraga ka kpe ka ki pilige ki yonlo naa ki yembine li ni.

²¹ Kona, a jeḡe wì si fulo wa Sawuli wi tanla, ma suu yan wila fye fo jenge. A jeḡe wì sho fo: «Wele, mi ḡa ma kulojo, moḡ senre ti logo, mala yee go ki pere, moḡ senyoro ti tanga.

²² Koni, mi yen noḡ yenri, ma logo mi ḡa ma kulojo na yeri. Ki yaga mbe buru kongḡ kan ma yeri ma ka, janḡo ma fanḡa ta, ma konḡ li le maa kee.»

²³ Een fo, a Sawuli wì si je ma yo wi se ka. A wi tunmbyeele poro naa jeḡe wi ni pè suu yenri ḡbanga, fo a wì saa yere pe senre ti na. A wì si yiri le tara mee cen wa sinleyaraga ki na.

²⁴ Napige ḡa kì tḡo kà la pye jeḡe wi yeri wa wi laga, a wì si fyeeḡe maga gbo maga sogḡ, mee muwe le maa gbḡn, ma leve fu buru fo.

²⁵ A wì sigi yaakara ti kan Sawuli wo naa wi tunmbyeele pe yeri. A pè si ka. Ko punḡo na, a

† 28:18 28:18: 1 Sami 15

pè si yiri ma kono li le ki yembinε nunɔba li ni ma kari.

29

*Filisiti tara fenne pe sila yenle
Davidi wi kari pe ni wa malaga*

¹ Kona, a Filisiti tara fenne pè si pe malingbɔɔnlɔ nɔbeleye yi gbogolo wa Afeki ca. A Izirayeli woolo poro si pe malingbɔɔnlɔ cɛnsaga ki kan ma cɛn wa Zhizireyeli† pulugo ki tanla.

² Filisiti tara fenne teelee pàa keli pe malingbɔɔnlɔ cɛnme cɛnme gbogolomɔ naa waga kelengele (1 000) gbogolomɔ pi yege na pe yege sinni. A Davidi naa wi lenambala pe ni konaa Akishi wi ni, pè si malingbɔɔnlɔ nɔbeleye yi kɔrɔgɔ tɔn.

³ Kona, a Filisiti tara fenne teelee pè si yewe ma yo fɔ: «Yingi ki Eburuye mbele pe yen na piin laga?»

A Akishi wì si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Izirayeli woolo wunlunaɲa Sawuli wi tunmbyee Davidi wowi. Wi yen ma cɛn laga na yeri ki yelee nunɔba nakoma shyen wolo loli na yeɛn. Male wì pan ma cɛn laga na yeri, mi fa jeregisaga yan wi na fɔ ma pan ma gbɔn nala.»

⁴ Eɛn fɔ, a Filisiti tara fenne teelee pè si nawa nɔban Akishi wi ni, ma suu pye fɔ: «Ki naɲa na, wi songɔrɔ wa ca nɔga mà kan wi yeri ki ni. Wiga ka kari we ni wa malaga, janɔgo wiga ka sa kanɲga we kɔrɔgɔ mbaa malaga gbɔɔn we ni wa

† 29:1 29.1: 1 Wunlu 20.26,30; 2 Wunlu 13.17

malaga gbonsaga. Wi mbe ya yeyinṅge ta mæle wi tafo wi yeri, na wii kari we leele pele yinre ni wi kan?

⁵ Ki Davidi ṅa wo ma pàa pye na yoo na yurugo koo wi mæge ni na yuun fo:

«Sawuli wì leele waga kelenjele tɛgesaga legere gbo,
a Davidi wo leele waga ke ke tɛgesaga legere gbo†.» »

⁶ A Akishi wì si Davidi wi yeri ma suu pye fo: «Yawe Yenṅele na yinwege wolo li mæge ki na, ma yen lesinṅe. Ki yen mala ndanla mboon yan ma pinle na ni we kari wa ki malaga ṅga ki na konaa we songoro we pan, katugu male mà pan ma cen laga na yeri, mi fa jeregisaga yan ma na fo ma pan ma gbɔn nala. Eɛn fo, ma kala li woro ma Filisiti tara fenne teele sanmbala pe ndanla.

⁷ Koni, songoro maa kee yeyinṅge na, jango maga ka Filisiti tara fenne teele pe kambenge pye.»

⁸ A Davidi wì si Akishi wi pye fo: «Yinṅi mi pye? Yinṅi kapege ma yan mi ṅa ma tunmbyee na na, maga le pilige ṅga ni mi pan laga ma yeri fo ma pan ma gbɔn nala? Ali ki sa ti mi se ya kari sa malaga gbɔn na tafo wunlunana wi juguye pe ni?»

⁹ A Akishi wì si Davidi wi yon sogo ma yo fo: «Migi jen co, katugu ma kala li yen mala ndanla paa Yenṅele li mæge yen. Eɛn fo Filisiti tara fenne teele panla pye ma yo ma se kari wa malaga ki na.

† 29:5 29.5: 1 Sami 18.7; 21.11

¹⁰ Koni, ma daga mbe ka yiri faa goto pinliwε ni, mboro naa ma tafɔ Sawuli wi tunmbyeele mbele pè pinlε ma pan ma ni pe ni. Ye yiri faa goto pinliwε ni, yaa kee, na laga kiga kaa lari sanga ɲa ni we.»

¹¹ Ki goto yirifaga ki na, a Davidi wo naa wi lenambala pe ni pè si yiri ma kari. Pàa songoro wa Filisiti tara ti ni. A Filisiti tara fenne poro si kari wa Zhizireyeli ca.

30

Davidi wila saa malaga gbɔn Amaleki setirige piile pe ni

¹ Pilige taanri wogo ki na, naa Davidi wo naa wi lenambala pe ni pàa ka saa gbɔn wa Zikilagi ca, a pè sigi yan fɔ Amaleki setirige piile pè saa to Zhuda tara ti yɔnlɔparawa kalige kεε woolo pe na konaa Zikilagi ca ki ni maga sogo.

² Pàa jεεlε pe yigi ma kari pe ni, naa mbele fuun pàa pye wa ca ki ni pe ni, piile poro naa lelεlε pe ni. Eɛn fɔ pe sila lere gbo, pàa pe yigi kulolo ma konɔ li lε na kee.

³ Naa Davidi wo naa wi lenambala pe ni pàa ka saa gbɔn wa ca ki ni, a pè si ca ki yan pège sogo, ma pe jεεlε, naa pe pinambiile konaa pe sumborombiile pe yigi ma kari pe ni kulowo.

⁴ Kona, a Davidi naa wi lenambala pe ni pè si to ma jɔrɔgɔ, ma gbele, fɔ a pe magangala kè saa wɔ pe na.

⁵ Pàa Davidi wi jεεlε shyɛn pe yigi kasopiile, Ahinowamu ɲa wila yiri wa Zhizireyeli ca wo

naa Nabali ña wila ku wi jo Abigayili ña wila yiri wa Karimeli ca wi ni†.

⁶ Davidi wi jatere wila piri wi na fo jenge, katugu wi woolo pe nawa pila tanga pe na fo jenge, pe ni fuun nunḡba nunḡba paa pye na jatere piin pe pinambiile naa pe sumborombiile pe wogo ki na. Paa pye na jaa mboo wa sinndæere ni mboo gbo. Eɛn fo, a Davidi wi si fanḡa le wi yee ni, maa jigi wi taga Yawe Yenḡele, wi Yenḡele li na.

⁷ A wi si Ahimeleki pinambyo Abiyatari ña wila pye saraga wofɔ wi pye fo: «Mi yen nɔɔ yenri ma pan efodi wi ni laga.» A Abiyatari wi si pan efodi wi ni Davidi wi kan†.

⁸ A Davidi wi si Yawe Yenḡele li yewe ma yo fo: «Mbe ya taga ki leele mbele pe na mbe pe puro sa pe yigi le?»

A Yawe Yenḡele li suu pye fo: «Taga pe na maa pe puro, kaselege ko na, ma yaa sa pe yigi mbe yaara ti ni fuun ti sho pe yeri.»

⁹ Kona, a Davidi wi si yiri wo naa wi lenambala cenme kogoloni (600) mbele paa pye wi ni pe ni, na pe puro. A pe si saa gbɔn wa Bezori lafogo ki na, a punḡofenne poro si koro le ma.

¹⁰ A Davidi wo naa lenambala cenme tijere (400) si taga Amaleki setirige piile pe na na pe puro. Nambala cenme shyen (200) sanmbala poro la koro le Bezori lafogo ki yon na, pe sila ya mbege kon mbe yiri, katugu paa te.

¹¹ A Davidi wi lenambala pe si saa Ezhipiti tara fenne naña wa yan wa wasege ki ni, a pe suu le

† 30:5 30.5: 1 Sami 25.42-43 † 30:7 30.7: 1 Sami 22.20-23

ma pan wi ni Davidi wi kōrōgō. A pè suu kan yaakara ni a wì ka, naa tōnmō ni, a wì wō.

¹² A pè si figiye tige piwara jenri kan wi yeri naa ɛɛzɛn piwara wofogolo shyen ni. Naa wìla kaa to ka ma kō, a wì si fannga ta, katugu wìla ta piliye taanri, ki sōnlō naa ki yembine, wi fa ka wi fa si wō.

¹³ A Davidi wì suu yewe ma yo fō: «Ambɛnɛ woo wi mboro? Ma yiri se yeri?»

A naɲa wì sho fō: «Ezhipiti tara fenne lefōnɲō wi mi. Mi yen Amaleki setirige piile naɲa wa kulo. Na tafō wì kari mala toro na, nala yen ki piliye taanri, katugu mi woro ŋgbaan.

¹⁴ Wè saa jōgōwō pye wa Kereti† tara fenne pe tara ti yōnlōparawa kalige kɛɛ ki na, konaa wa Zhuda tara ti ni, naa wa Kalebu tara ti yōnlōparawa kalige kɛɛ ki na, konaa ma Zikilagi ca ki sogo.»

¹⁵ A Davidi wì suu yewe ma yo fō: «Ma mbe yenle mbe kari na ni fō wa pe yeri le?»

A naɲa wì si Davidi wi pye fō: «Wugu mala kan Yenɲele li mɛge ki na, fō ma sanla gbo, ma se silan le na tafō wi kɛɛ, pa kona mi yaa kari ma ni fō wa pe yeri.»

¹⁶ Kona, a naɲa wì si kari Davidi wi ni ma saa gbōn wa Amaleki setirige piile pe na. Pàa saa pe ta pe jaraga wa wasege ki ni lagapyew, na kaa, na woo, na yōgōri yarilegere nda pàa koli wa Zhuda tara konaa wa Filisiti tara fenne pe tara ti kala na.

† **30:14 30:14:** 2 Sami 15:18; 20:7; 1 Wunlu 1:38; Amo 9:7

17 A Davidi wì si to pe na ma pe tongo maga le yirifaga ki na fò ma saa gbòn ki goto yonlòkògò ki na. Lere kpè wo sila shò kaawò lefònmbòlò cènme tijere (400) mbele pàa lugu yòngòmeye na ma fe ma shò poro cè.

18 Amaleki setirige piile pàa yaara nda fuun koli, Davidi wìla ti ni fuun ti shò pe yeri, konaa maa jèele shyen pe shò fun.

19 Pe woolo lere kpè sila koro wa pe ni, piile naa leléle, naa pinambiile naa sumborombiile, naa yaara nda fuun pàa koli pe yeri konaa yaara nda fuun pàa shò pe yeri ti ni. A Davidi wì si songorò ma kari ki yaara ti ni fuun ti ni.

20 Wìla nère to naa simbaala pe ni fuun pe shò fun. Leele mbele pàa pye naga yaayoro ti kòri pàa pye na yuun fò: «Yaara nda Davidi wì koli, tori yèen.»

Yaara nda pàa koli ti yèele kala

21 Nambala cènme shyen (200) mbele pàa te tangala li kala na, a pè pe toro wa Bezòri lafogo ki yon na, a Davidi wì si songorò ma saa gbòn wa pe na. A pè si pan ma Davidi wo naa wi pinleyèenle pe fili. A Davidi wì si fulo wa pe tanla ma pe shari.

22 Èen fò, nambewe fènne naa lejagala mbele pàa pye wa Davidi wi pinleyèenle pe sògowò, a pe nèe yuun fò: «Kì kaa pye pee pinle mbe kari we ni, yaara nda tìla koli, a wè saa ti shò, we se ta kan pe yeri, kaawò pe jèele naa pe piile poro cè we yaa kan pe yeri. Pe pe le paa kee.»

23 Èen fò, a Davidi wì sho fò: «Sefènne, yaara nda Yawe Yènḡele li kan we yeri, yaga ka ti wogo

ki pye ma, katugu li we go sige, ma gbogolomo mba pila pan ma to we na pi le we kee.

²⁴ Ambo wi yaa yere yoro senyoro nda to na? Leele mbele pe kari wa malaga konaa mbele pe koro laga na tuguro ti korosi, pe ni fuun pe tasaga ki yaa pye mbe yala. Pe yaa ti yeele pe yee na ti yala.»

²⁵ Ki pye ma, maga le le ki pilige ki na, a pe sigi kala li tege ngasele naa kalege wa Izirayeli tara fo ma pan ma gbɔn nala.

²⁶ Kona, a Davidi wi si songoro wa Zikilagi ca, mee yaara nda paà koli ta torogo torogo Zhuda tara lelele mbele paà pye wi wenne pe kan. Wila pe pye fo: «Yarikanga yi nga mi yen na kaan ye yeri ma yiri wa yaara nda we koli wa Yawe Yenhele li juguye pe yeri ti ni.»

²⁷ Wila yarikanra ta torogo fun wa Beteli ca lelele pe yeri, naa Aramoti ca woolo mbele wa Negevu tara pe yeri, naa Yatiri ca woolo pe yeri,

²⁸ naa Aroyeri ca woolo pe yeri, naa Sifimoti ca woolo pe yeri, naa Eshitemowa ca woolo pe yeri,

²⁹ naa Arakali ca woolo pe yeri, naa Yerameyeli cara woolo pe yeri, naa Keni cenle li cara woolo pe yeri,

³⁰ naa Orima ca woolo pe yeri, naa Bori Ashani ca woolo pe yeri, naa Ataki ca woolo pe yeri,

³¹ naa Eburon ca woolo pe yeri konaa wa tara ti lara nda fuun Davidi wo naa wi pinleyeenle pe ni paà yanri ti woolo pe yeri†.

† **30:31 30:31:** Cara nda peri mere ti yeri maga le wa verise 27 wi na ma saa gbɔn 31 wi na, ki cara ti gbowa la pye wa Zhuda tara; Zhouzu 15.

31

Sawuli wi kunwo

¹ Filisiti tara fenne paa saa to Izirayeli woolo pe na. A Izirayeli woolo pe si fe pe yege, a lelegera ku pe ni wa Gilibowa yanwiga ki na.

² A Filisiti tara fenne pe si taga Sawuli wo naa wi pinambiile pe na na pe puro, mee saa Zhonatan, naa Abinadabu konaa Malikishuwa pe gbo, Sawuli wi pinambiile wele.

³ Kona, a malaga ki si ngban Sawuli wo na koni. A sandiga wɔnfenne pe si saa wi yan, a wi si fye fo jenge na seri pe yege sogowo.

⁴ Kona, a Sawuli wi suu malingbonyaara lefo wi pye fo: «Ma tokobi wi kow wa wi wofogo ki ni mala gbo, jango ki leele mbele pee kenrekenre paga ka pan mbanla sun pe ye mbanla jolo.» Een fo, a wi malingbonyaara lefo wi si je, katugu wila pye na fye fo jenge. Kona, a Sawuli wo jate wi suu tokobi wi le wi ye, mee yew ma kan wi na.

⁵ Naa Sawuli wi malingbonyaara lefo wila kaa ki yan Sawuli wi ku, a wi si yew ma kan wi yera tokobi wi na, mee pinle ma ku Sawuli wi ni.

⁶ Sawuli wo naa wi pinambiile taanri pe ni, naa wi malingbonyaara lefo wi ni, konaa nambala mbele paa pye wi ni, pa paa ku yeen pilige nungba ki ni.

⁷ Izirayeli woolo mbele paa pye ma cen wa gbunlundage ki kee nga na konaa mbele paa pye ma cen wa Zhuriden gbaan wi pungo na, naa paa kaa ki yan Izirayeli woolo paa fee konaa maga logo fo pe Sawuli naa wi pinambiile pe gbo, a pe

si yiri wa pe cara ti ni ma fe. A Filisiti tara fenne pè si pan ma cen wa ki cara ti ni.

⁸ Ki goto, a Filisiti tara fenne pè si kari wa malaga gbonsaga mbe sa gboolo pe san. A pè si saa Sawuli wo naa wi pinambiile taanri pe yan pè toori ma ku wa Gilibowa yanwiga ki na.

⁹ A pè si Sawuli wi go ki kow, mɛɛ wi malingbɔnyaara ti wo wi na, mɛɛ kari ma saa ki sentanra ti yari wa Filisiti tara fenne pe tara ti lagapyew ki ni, naa wa pe yarisunndo ti gbogoyinre ti ni konaa maga yari leele pe ni fuun pe kan.

¹⁰ A pè si saa Sawuli wi malingbɔnyaara ti tege wa pe yarisunngo Asitarite ki go ki ni, mɛɛ Sawuli wi gboo wi po wa Beti Shani ca mbogo ki na.

¹¹ Yabeshi ca nga wa Galaadi tara, naa ki ca woolo paa kaa nga Filisiti tara fenne paa pye Sawuli wi na ki logo,

¹² pe malingbɔonlo welimbele pè si yiri ma kono li le, ma tanga yembine li ni fuun li ni, ma saa Sawuli naa wi pinambiile pe gboolo pe laga wa Beti Shani ca mbogo ki na, mɛɛ songoro wa Yabeshi ca ki ni ma saa pe sogo.

¹³ Ko pungo na, a pè si pe kajeere ti le mari le wa tamarisi tige ki nogo wa Yabeshi ca. A pè si yenge le piliye kolshyen ni.

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8